

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **zarządzanie**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie

Data przeprowadzenia wizytacji: **18-19 stycznia 2025 r.**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	6
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	19
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	37
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	48
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	54
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	59
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	63
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	67
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	71
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	73
5. Załączniki:	78
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	78
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	78
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	78
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	78

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	78
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	78
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	78
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	78

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr Agnieszka Jakubowska, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. inż. Tomasz Korol – ekspert PKA
2. dr hab. Robert Romanowski – ekspert PKA
3. Bożena Ziemniewicz – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Kewin Lewicki – ekspert PKA ds. studenckich
5. Justyna Szadkowska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku zarządzanie prowadzonym w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie (WSPA) została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w związku z upływem okresu obowiązywania wydanej uprzednio oceny programowej, w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej zgodnie z uchwałą 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz piąty oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku. Poprzednia pozytywna ocena programowa kierunku wydana została uchwałą nr 641/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2018 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu powyższej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji członkowie zespołu oceniającego uczestniczyli w spotkaniach z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, a także dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano również wstępne konkluzje, które Przewodniczący zespołu oceniającego oraz jego członkowie odpowiedzialni za poszczególne kryteria oceny przedstawili Władzom Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	dyscyplina wiodąca: nauki o zarządzaniu i jakości: 87%; pozostałe dyscypliny: ekonomia i finanse: 13%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	6 miesięcy (720 godzin) / 30 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. zarządzanie firmą 2. zarządzanie HR	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	126	146
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1677 godzin (bez praktyk)	965 godzin (bez praktyk)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	96	66
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	120/124 ECTS, w zależności od specjalności	120/124 ECTS, w zależności od specjalności
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56	56

Źródło: raport samooceny dla kierunku zarządzanie w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i administracji w Lublinie z 2024 r.

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	zarządzanie	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	dyscyplina wiodąca: nauki o zarządzaniu i jakości: 64%; pozostałe dyscypliny: ekonomia i finanse: 21%, informatyka techniczna i telekomunikacja: 10%, nauki prawne: 5%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/ 120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	3 miesiące (420 godzin)/ 17 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>e-biznes i nowoczesne formy marketingu</i> , 2. <i>menedżer finansowy</i> , 3. <i>menedżer HR i coaching biznesowy</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	0	88
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	1135 godzin (bez praktyk)	740 godzin (bez praktyk)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	62 ECTS	46 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	74-77 ECTS, w zależności od specjalności	74-77 ECTS, w zależności od specjalności
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	45 ECTS	45 ECTS

Źródło: raport samooceny dla kierunku zarządzanie w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i administracji w Lublinie z 2024 r.

⁵W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Przyjęte na kierunku zarządzanie studia pierwszego i drugiego stopnia koncepcje i cele kształcenia szczegółowo przedstawione zostały w raporcie samooceny. Zgodnie z deklaracją Uczelni tam zawartą koncepcja kształcenia na kierunku zarządzanie, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny, zakłada opanowanie przez studenta wiedzy dotyczącej „kluczowych obszarów organizacji, ich funkcjonowania, struktury oraz wzajemnych relacji, dzięki czemu studenci kierunku potrafią rozpoznawać, analizować oraz interpretować procesy i zjawiska (np. prawne, społeczne, ekonomiczne, technologiczne), powstające wewnątrz i w otoczeniu organizacji, i mające wpływ na jej funkcjonowanie”. Za podstawowy cel kształcenia przyjęto nabycie przez studentów kompetencji związanych z zarządzaniem organizacjami, wykorzystaniem nowoczesnych metod i technik zarządzania, poznaniem roli przywództwa i negocjacji oraz zasad funkcjonowania pracowników w organizacji. W założeniu przyjętej koncepcji kształcenia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia absolwenci „rozumieją zadania organizacyjne i współczesne wyzwania stojące przed menadżerami oraz nabywają kompetencje niezbędne do skutecznego zarządzania zespołem, (...) rozwijają świadomość istoty i uwarunkowań przedsiębiorczości jednostek ludzkich i zespołów, a także oddziaływania mikroekonomicznego i makroekonomicznego otoczenia zewnętrznego na działalność przedsiębiorstwa. Poznają również narzędzia wspomagające procesy podejmowania decyzji, w tym narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych. Program studiów zapewnia nabycie umiejętności diagnozowania sytuacji i problemów organizacji oraz wdrażania usprawnień organizacyjnych i zarządczych. Studenci uczą się posługiwać normami i standardami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi, jakościowymi) w procesach planowania, organizowania, motywowania i kontroli, kierować i współdziałać w projektach oraz stosować narzędzia marketingowe w realizacji celów organizacji”.

W przypadku studiów drugiego stopnia deklarowana przez Uczelnię koncepcja kształcenia zakłada „nabycie pogłębionej wiedzy na temat złożonych procesów i zjawisk, w tym mechanizmów psychospołecznych, zachodzących w organizacjach i otaczającym je świecie”. Celem kształcenia jest wyposażenie studentów w kompetencje w zakresie zarządzania strategicznego, w tym zarządzania finansami, „na poziomie krajowym i międzynarodowym, zastosowania psychologii i socjotechnik w zarządzaniu oraz rozwijają świadomość fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji oraz zmian zachodzących w otoczeniu społecznym, gospodarczym i prawnym”. Program studiów drugiego stopnia w założeniu przyjętej koncepcji kształcenia ma zapewnić studentom „zdobycie umiejętności związanych z logicznym myśleniem, analizowaniem i przeprowadzaniem syntezy, w tym w celu tworzenia innowacyjnych rozwiązań złożonych i nietypowych problemów zarządczych”. W trakcie studiów drugiego stopnia studenci uczą się „formułować problemy projektowe, a także planować i kontrolować realizację projektów i programów oraz zarządzać portfelem projektów, w tym z wykorzystaniem nowych technologii (...), nabywają także umiejętności dokonywania holistycznej oceny sytuacji (w tym oceny ekonomicznej) oraz podejmowania decyzji o charakterze taktycznym i strategicznym, w tym z wykorzystaniem nowych technologii. Przygotowują się też do reagowania i podejmowania decyzji w warunkach niepewności i kryzysu”.

Opracowana przez Uczelnię koncepcja i cele kształcenia na kierunku zarządzanie, studia pierwszego i drugiego stopnia, profil praktyczny, wpisują się w misję i cele strategiczne Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji (WSPA) w Lublinie. Zgodnie z deklaracją Uczelni jej zadaniem strategicznym w sferze kształcenia jest bowiem „stwarzanie warunków do rozwoju, wspieranie, stymulowanie, uczenie innowacyjnej kreatywności oraz poszerzanie perspektywy poznawczej studenta”. Misją Uczelni jest m.in. wzmacnianie kompetencji zawodowych i niezbędnych na globalnym rynku pracy”. Zgodnie z zapisami aktualnie obowiązującej Strategii WSPA na lata 2021-2026 jej realizacji służyć ma m.in.: stosowanie nowoczesnych technik kształcenia, praktyczne nauczanie, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, zapewnienie wysokich standardów akademickich.

Koncepcja i cele kształcenia sformułowane dla kierunku zarządzanie, studia pierwszego i drugiego stopnia, uwzględniają jednocześnie wnioski z prowadzonej weryfikacji programu studiów pod kątem adekwatności do potrzeb rynkowych i branżowych w skali lokalnej, ogólnopolskiej i globalnej, rozwoju dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, jak również uwarunkowań wynikających ze strategicznych kierunków rozwoju regionu, ze szczególnym uwzględnieniem wniosków zawartych w Strategii Miasta Lublin 2030 odnoszących się do wspólnych działań Miasta Lublin, WSPA i biznesu, których celem jest wzmacnianie funkcji akademickich Lublina.

W realizowanej obecnie koncepcji kształcenia Uczelnia uwzględnia kierunki i prognozy rynku pracy z szeroko rozumianej branży związanej z zarządzaniem (na poziomie lokalnym i krajowym), ze szczególnym naciskiem na kluczowe kompetencje wskazywane przez pracodawców z województwa lubelskiego, których przedstawiciele wchodzi w skład Rady Konsultacyjnej ocenianego kierunku studiów. Obecnie funkcjonująca Rada Konsultacyjna została powołana zarządzeniem Rektora WSPA nr 83/R/WSPA/2023-2024 z 30 września 2024 roku, a jej członkami są przedstawiciele 19 podmiotów z otoczenia społeczno-gospodarczego Uczelni.

Potrzeby rynku pracy potwierdzone przez raporty, analizy i opracowania różnych instytucji oraz oczekiwania zgłaszane przez otoczenie społeczno-gospodarcze zdecydowały o wyborze i opracowaniu programów specjalności oferowanych na obu poziomach studiów na ocenianym kierunku.

W przypadku studiów pierwszego stopnia student ma możliwość realizacji jednej z 2 specjalności:

- *zarządzanie firmą* – w ramach której student ma możliwość nabycia zaawansowanej wiedzy w zakresie zakładania, prowadzenia i rozwoju firmy, czemu podporządkowano treści programowe specjalności skoncentrowane wokół zagadnień związanych z zarządzaniem produkcją, finansami przedsiębiorstw, negocjacjami i mediacjami, audytem organizacyjnym, logistyką i e-biznesem. Osoby, które wybrały tę specjalność, mają możliwość rozwinięcia praktycznych umiejętności niezbędnych w zarządzaniu przedsiębiorstwem, w różnych obszarach jej funkcjonowania;
- *zarządzanie HR* – w ramach której student zapoznaje się z zagadnieniami z zakresu nowoczesnych trendów zarządzania kapitałem ludzkim, budowania strategii personalnej, metodyki zarządzania kompetencjami, wartościowania pracy i systemów ocen pracowniczych oraz personal branding. Zaprojektowane dla tej specjalności umiejętności ukierunkowane zostały w szczególności na opracowywanie strategii personalnych, budowanie wewnętrznych relacji pracowniczych, projektowanie systemów wartościowania pracy i ocenę pracowników, a także prowadzenie dokumentacji kadrowo-płacowej.

W przypadku studiów drugiego stopnia student ma możliwość realizacji jednej z 3 specjalności:

- *e-biznes i nowoczesne formy marketingu* – w ramach której student ma możliwość nabycia pogłębionej wiedzy w zakresie zarządzania i funkcjonowania przedsiębiorstw w obszarze gospodarki cyfrowej. Koncepcja kształcenia na tej specjalności zakłada, że po jej ukończeniu absolwent wie, jak prowadzić biznes w Internecie oraz jak projektować różne modele w e-biznesie, potrafi zaplanować i wdrożyć działania marketingowe w firmach prowadzących działalność w biznesie elektronicznym, jest przygotowany do pracy m.in. w roli menedżerów e-biznesu, analityka lub projektanta e-biznesu.
- *menedżer finansowy* – w ramach której student w założeniu przygotowywany jest do: wdrażania nowoczesnych i skutecznych rozwiązań w zakresie zarządzania finansami w podmiotach sektora prywatnego i publicznego, zarządzania ryzykiem finansowym w przedsiębiorstwie, reagowania i podejmowania decyzji w warunkach niepewności i kryzysu finansowego, a także projektowania strategii finansowej przedsiębiorstwa.
- *menedżer HR i coaching biznesowy* – w ramach której student ma m.in. możliwość nabycia pogłębionej wiedzy w zakresie polityki i procesów personalnych w organizacji, nabycia umiejętności projektowania procesów rekrutacyjnych, zarządzania karierą pracowników i zarządzania zespołem zróżnicowanym kulturowo oraz wykorzystania technik coachingowych w biznesie. Program tej specjalności zakłada, że jej absolwent uzyskuje przygotowanie do pracy jako menedżer projektów lub team lider specjalizujący się w budowaniu skutecznych zespołów i modeli biznesowych.

Tak sformułowana koncepcja kształcenia zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, mieści się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany, tj. w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca) oraz dyscyplinie ekonomia i finanse. W przypadku studiów drugiego stopnia w koncepcji uwzględniono również obszary wiedzy i umiejętności osadzone w dyscyplinie informatyka techniczna i telekomunikacja oraz nauki prawne. W przyjętej koncepcji kształcenia uwzględniono postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku, a cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Cele te zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W założeniach koncepcji kształcenia uwzględniono również nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Dla studiów pierwszego stopnia Uczelnia sformułowała 14 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 19 w zakresie umiejętności oraz 6 w zakresie kompetencji (łącznie 39 efektów uczenia się). Efekty te są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na ocenianym kierunku.

Uczelnia w raporcie samooceny wskazała 4 najważniejsze cele kształcenia na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie tj.:

- cel 1: przekazanie kompleksowej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu oraz kształtowanie rozumienia podstaw teoretycznych wiedzy o zjawiskach i procesach ekonomicznych, psychospołecznych, organizacyjnych;
- cel 2: przygotowanie absolwentów do realizacji własnej przedsiębiorczości, współzarządzania firmami rodzinnymi oraz pracy jako specjaliści i menedżerowie w strukturach zarządzania przedsiębiorstw i innych organizacji;
- cel 3: kształtowanie wrażliwości etycznej, odpowiedzialności społecznej i zaangażowania w środowisku pracy i poza nim;

- cel 4: Uświadomienie potrzeby i rozwinięcie umiejętności uczenia się przez całe życie oraz rozwoju osobistego.

Dla każdego z wyżej wymienionych celów kształcenia można wskazać przynajmniej jeden kierunkowy efekt uczenia się bezpośrednio z nim związany, przykładowo:

- cel 1 – efekt uczenia się Z1_W03: „ma zaawansowaną wiedzę na temat funkcji kierowania ludźmi w różnego typu organizacjach, zna i rozumie zastosowanie tej wiedzy w procesach zarządzania organizacją”;
- cel 2 – efekt uczenia się Z1_U09: „posiada umiejętności umożliwiające zaprojektowanie, organizację i prowadzenie działalności gospodarczej”;
- cel 3 – efekt uczenia się Z1_K06: „jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w procesach zarządzania organizacją, rozumie i przestrzega zasad etyki zawodowej i wymaga tego od innych, dba o dorobek i tradycje zawodu menedżera”;
- cel 4 – efekt uczenia się Z1_U13: „rozumie potrzebę podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych, potrafi wyznaczać kierunki własnego rozwoju oraz samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie”.

Efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia na ocenianym kierunku obejmują zagadnienia charakterystyczne dla dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Przykładem takich efektów są: Z1_W01 (ma zaawansowaną wiedzę o charakterze nauk społecznych i występującej w nich terminologii, w szczególności w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości oraz ekonomii i finansów oraz ich związku z innymi dyscyplinami naukowymi, odnoszącą się zarówno do historii, jak i obecnego stanu nauki); Z1_W04 (ma zaawansowaną wiedzę na temat struktury i obszarów funkcjonowania organizacji oraz zjawisk i procesów w niej zachodzących, w tym powstawania, funkcjonowania, przekształcania i rozwoju organizacji); Z1_W08 (zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane metody matematyczne i statystyczne oraz typowe metody badawcze stosowane w poszczególnych obszarach działalności przedsiębiorstwa i narzędzia wspomagające procesy podejmowania decyzji, w tym narzędzia informatyczne gromadzenia, analizy i prezentacji danych ekonomicznych i społecznych); Z1_U4 (potrafi dobrać, wykorzystać oraz dokonać oceny skuteczności metod, technik i narzędzi służących do badania, opisu i praktycznej analizy stanu organizacji i/lub jej otoczenia oraz kierunku zachodzących zmian); Z1_U09 (posiada umiejętności umożliwiające zaprojektowanie, organizację i prowadzenie działalności gospodarczej); Z1_U16 (potrafi diagnozować sytuację i problemy organizacji oraz wdrażać usprawnienia organizacyjne i zarządcze), Z1_K02 (potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i kreatywny, jest ukierunkowany na realizację zadań i osiągnięcie założonych celów, posiada umiejętności podejmowania decyzji).

Kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie powiązane są także z przyjętymi założeniami programowymi dotyczącymi odpowiednio: wiedzy i umiejętności z zakresu *zarządzania firmą* (pierwsza specjalność na studiach pierwszego stopnia) oraz *zarządzania HR* (druga specjalność na studiach pierwszego stopnia). Na przykład na zajęciach *finanse przedsiębiorstw* realizowanych w ramach specjalności *zarządzanie firmą*, zakładana jest realizacja takich efektów kierunkowych, jak m.in.: Z1_U01 (potrafi rozpoznawać, opisywać, analizować oraz interpretować procesy i zjawiska (np. prawne, społeczne, ekonomiczne, technologiczne), powstające w otoczeniu organizacji i mające wpływ na jej funkcjonowanie, wykorzystując przy tym posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu zarządzania); Z1_U02 (potrafi interpretować, opisywać oraz analizować procesy wewnątrz – i międzyorganizacyjne, wykorzystując posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu

zarządzania oraz powiązanych z nią dyscyplin) czy Z1_U07 (wykorzystując posiadaną wiedzę z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości potrafi dokonywać analizy poziomu oraz dynamiki wybranych wielkości i mierników osiągnięć organizacji). W przypadku zajęć *zarządzanie produkcją* założono realizację takich efektów kierunkowych, jak: Z1_W05 (zna i rozumie w zaawansowanym stopniu oddziaływanie mikroekonomicznego i makroekonomicznego otoczenia zewnętrznego na działalność przedsiębiorstwa; relacje między podmiotami gospodarczymi a innymi instytucjami społecznymi tworzącymi ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej odnosząc je do działalności zawodowej związanej z procesami zarządzania); Z1_U11 (potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, brać udział w debacie oraz przygotować prace pisemne i wystąpienia ustne w języku polskim i obcym, dotyczące zagadnień funkcjonowania organizacji, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł). Z kolei w przypadku zajęć *metodyka zarządzania kompetencjami*, realizowanych w ramach specjalności *zarządzanie HR*, zakładana jest realizacja takich efektów uczenia się, jak: Z1_W10 (zna i rozumie istotę i uwarunkowania przedsiębiorczości jednostek ludzkich i zespołów, zna ogólne zasady podejmowania, organizowania, prowadzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości) czy Z1_U08 (wykonywać zadania organizacji, w tym w warunkach nie w pełni przewidywalnych, analizując motywy zachowania członków organizacji i przewidując ich zachowania wpływać na nie w określonym zakresie). W przypadku zajęć *strategie personalne*, przewidzianych do realizacji w ramach tej samej specjalności, są to: efekt Z1_U17 (potrafi samodzielnie przygotować plan działania prowadzący do realizacji celów organizacyjnych, a także zawodowych) czy Z1_U10 (umie docierać do źródeł wiedzy, dokonywać ich oceny oraz interpretacji, a także praktycznie korzystać z nich w procesach projektowych i zarządczych)

Ponadto efekty uczelnia się zakładane do osiągnięcia na studiach pierwszego stopnia na ocenianym kierunku są zgodne z profilem praktycznym studiów, uwzględniają bowiem zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych oraz wiedzy niezbędnej do formułowania i rozwiązywania zadań z zakresu studiowanego kierunku, w tym komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2 (4- semestralny lektorat realizujący kierunkowy efekt uczenia się Z1_U12: „posiada umiejętności posługiwania się językiem obcym, zgodne z wymogami na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w szczególności w zakresie dyscyplin naukowych, którym został przyporządkowany kierunek studiów”). Są one również specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany (87%: nauki o zarządzaniu i jakości oraz 13%: ekonomia i finanse), a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie.

Dla studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie Uczelnia sformułowała 11 efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 18 w zakresie umiejętności oraz 6 w zakresie kompetencji (łącznie 35 efektów uczenia się) oraz wyróżniła 6 celów kształcenia. Efekty te są zgodne z celami kształcenia określonymi dla studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku. Przykładowo:

- cel 1: przekazanie praktycznej wiedzy z zakresu zarządzania – efekt uczenia się Z2_W04 (posiada pogłębioną wiedzę umożliwiającą rozpoznawanie, diagnozowanie i rozwiązywanie problemów związanych z funkcjami i procesami zarządzania: planowaniem, organizowaniem, motywowaniem, kontrolą i koordynacją);
- cel 2: przekazanie specjalistycznej wiedzy z zakresu e-biznesu i nowoczesnych form marketingu lub inwestycji na rynku finansowym – efekt uczenia się Z2_W07 (zna i rozumie w pogłębionym

stopniu praktyczne zastosowanie nabytej wiedzy z zakresu zarządzania w działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, a także podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości);

- cel 3: przygotowywanie absolwentów do formułowania problemów projektowych, a także planowania, organizowania i kontrolowania ich realizacji, a także zarządzania portfelem projektów – efekt uczenia się Z2_U7 (umie formułować problemy projektowe, a także planować i kontrolować realizację projektów i programów oraz zarządzać portfelem projektów, w tym z wykorzystaniem nowych technologii);
- cel 4: rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, kierowania zespołami (w tym zespołami zadaniowymi) oraz organizacji pracy własnej – efekt uczenia się Z2_U18 (potrafi budować zespoły zadaniowe i zarządzać nimi posługując się normami i standardami w procesach planowania, organizowania, motywowania i kontroli na poziomie zintegrowanym);
- cel 5: Kształtowanie postawy przedsiębiorczej w zakresie rozwiązywania problemów oraz poszukiwania i wdrażania innowacji – efekt uczenia się Z2_U17 (potrafi wykorzystać w praktyce nowoczesne narzędzia informatyczne w zarządzaniu organizacją);
- cel 6: kształtowanie wrażliwości etycznej i uświadomienie potrzeby uczenia się przez całe życie – efekt uczenia się Z2_K05 (jest gotów do odpowiedzialnego przygotowania się do swojej pracy oraz prezentowania aktywnej i twórczej postawy w formułowaniu własnych rozstrzygnięć problemu z uwzględnieniem wielokierunkowych skutków gospodarczych i społecznych).

W przypadku studiów drugiego stopnia efekty uczenia się również obejmują zagadnienia charakterystyczne dla dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Przykładem takich efektów są: Z2_W03 (zna i rozumie w pogłębionym stopniu metodologię badań naukowych, w tym metody badawcze właściwe dla dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a także zasady tworzenia narzędzi badawczych i wykorzystania metod statystycznych w biznesie); Z2_W04 (posiada pogłębioną wiedzę umożliwiającą rozpoznawanie, diagnozowanie i rozwiązywanie problemów związanych z funkcjami i procesami zarządzania: planowaniem, organizowaniem, motywowaniem, kontrolą i koordynacją); Z2_U04 (umie logicznie myśleć, analizować i przeprowadzać syntezę, w tym w celu tworzenia innowacyjnych rozwiązań złożonych i nietypowych problemów zarządczych); Z2_U06 (potrafi dokonać krytycznej analizy, oceny i twórczej interpretacji zjawisk i procesów zarządzania, w tym zarządzania finansami, w różnej skali, z wykorzystaniem metod analitycznych, symulacyjnych i eksperymentalnych); Z2_U08 (potrafi ocenić wpływ otoczenia na zjawiska i procesy zarządzania, opisywać mechanizmy psychospołeczne oraz przygotowywać i podejmować decyzje zarządcze, zwłaszcza strategiczne, uwzględniając nowe trendy w zarządzaniu) czy Z2_K05 (jest gotów do odpowiedzialnego przygotowania się do swojej pracy oraz prezentowania aktywnej i twórczej postawy w formułowaniu własnych rozstrzygnięć problemu z uwzględnieniem wielokierunkowych skutków gospodarczych i społecznych).

Sformułowane efekty uczenia się powiązane są również ściśle z założeniami programowymi specjalności na studiach drugiego stopnia, tj.:

- specjalność *e-biznes i nowoczesne formy marketingu* – na przykład w ramach zajęć *e-marketing*, założono realizację kierunkowego efektu uczenia Z2_W02 (zna i rozumie nowe, główne nurty i tendencje rozwojowe w dyscyplinach objętych programem studiów, a także posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą klasycznych koncepcji organizacji i zarządzania) oraz Z2_U13 (potrafi aktywnie organizować pracę własną i pracę grupową, oraz włączać się aktywnie w działania grupy i przyjmować w niej rolę lidera), a także zajęcia *projektowanie modelu e-biznesu*, w ramach których

założono realizację efektów uczenia się Z2_W05 (zna i rozumie rolę informatyki i narzędzi informatycznych we współczesnym świecie, w tym także roli osiągnięć informatycznych w procesach zarządzania organizacjami i finansami) oraz Z2_U07 (umie formułować problemy projektowe, a także planować i kontrolować realizację projektów i programów oraz zarządzać portfelem projektów, w tym z wykorzystaniem nowych technologii);

- specjalność *menedżer finansowy* – przykładowo w ramach zajęć *strategie finansowe firmy* zakładana jest realizacja kierunkowych efektów uczenia się takich jak Z2_W09 (posiada pogłębioną wiedzę w zakresie zarządzania strategicznego (w tym zarządzania finansami) na poziomie krajowym i międzynarodowym) oraz Z2_U10 (potrafi dokonać holistycznej oceny sytuacji (w tym oceny ekonomicznej) oraz podejmować decyzje o charakterze taktycznym i strategicznym, w tym z wykorzystaniem nowych technologii), z kolei w ramach zajęć *metody zarządzania płynnością finansową przedsiębiorstwa* założono realizację takich efektów, jak Z2_W09 (posiada pogłębioną wiedzę w zakresie zarządzania strategicznego (w tym zarządzania finansami) na poziomie krajowym i międzynarodowym) oraz Z2_U09 (potrafi posługiwać się systemami normatywnymi (ekonomicznymi, finansowymi, prawnymi i innymi), a także wynikającymi z nich regułami w celu rozwiązywania problemów związanych z zarządzaniem organizacją);
- specjalność *menedżer HR i coaching biznesowy* – na przykład w ramach zajęć *modele i narzędzia coachingu biznesowego* założono realizację efektów Z2_W11 (posiada pogłębioną wiedzę na temat zastosowania psychologii i socjotechnik w zarządzaniu) oraz Z2_U08 (potrafi ocenić wpływ otoczenia na zjawiska i procesy zarządzania, opisywać mechanizmy psychospołeczne oraz przygotowywać i podejmować decyzje zarządcze, zwłaszcza strategiczne, uwzględniając nowe trendy w zarządzaniu), z kolei w ramach zajęć *psychologia w zarządzaniu i biznesie* założono realizację takich efektów uczenia się, jak Z2_U05 (ma umiejętność adaptacji do zmiennych wymagań otoczenia i środowiska pracy) oraz Z2_K03 (jest gotów do konsekwentnego realizowania określonych celów własnych i organizacyjnych ze świadomością odpowiedzialności za podejmowane decyzje).

W opinii zespołu oceniającego efekty uczenia się na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których oceniany kierunek jest przyporządkowany (tj. 64% nauki o zarządzaniu i jakości, 21% ekonomia i finanse, 10% informatyka techniczna i telekomunikacja, 5% nauki prawne), a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla tego kierunku. Uwzględniają one również umiejętności praktyczne. Przykładami umiejętności praktycznych zdobywanych przez studentów na studiach drugiego stopnia są umiejętności w zakresie zarządzania strategicznego (studenci opracowują projekt w zakresie koncepcji strategicznej dla wybranego rynku i wybranej organizacji wraz z identyfikacją kluczowych inicjatyw strategicznych – realizacja efektu uczenia się U2 dla zajęć: „student potrafi krytycznie analizować, interpretować i oceniać wyniki oceny potencjału strategicznego w odniesieniu do rynków z wykorzystaniem metod i technik z zakresu zarządzania strategicznego”), e-marketingu (studenci opracowują projekt wydarzeń marketingowych dla wybranej firmy – realizacja efektu uczenia się U3 dla zajęć: „Student potrafi w sposób prawidłowy wykorzystywać narzędzia w zakresie tworzenia treści dla e-marketingu, w tym narzędzia do tworzenia grafik i treści, planowania postów, tworzenia i wysyłania newsletterów”) czy też marketingu międzynarodowego (studenci opracowują projekt strategii promocji wybranego produktu na rynkach międzynarodowych – realizacja efektu uczenia się U3 dla zajęć: „student potrafi opracować strategię promocji produktu na rynkach międzynarodowych”). Efekty uczenia się

uwzględniają także umiejętność komunikowania się w języku obcym na poziomie B2+ (2-semestralny lektorat realizujący kierunkowy efekt uczenia się Z2_U11 „posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”) i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku zarządzanie.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, że efekty uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz z profilem praktycznym. Ponadto biorąc pod uwagę sformułowane kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się na obu stopniach studiów, należy stwierdzić iż opisują one w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencje społeczne osiąmane przez studentów.

Zespół oceniający zwrócił jednak uwagę, że niektóre kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia zostały odniesione do niewłaściwego kodu składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK. Przykładowo: efekt uczenia się Z1_U02: „potrafi interpretować, opisywać oraz analizować procesy wewnętrzne i międzyorganizacyjne, wykorzystując posiadaną wiedzę teoretyczną z zakresu zarządzania oraz powiązanych z nią dyscyplin” został błędnie odniesiony do kodu składnika opisu P6S_UK. Efekt uczenia się Z1_K03: „potrafi określić priorytety oraz identyfikować i rozstrzygać dylematy związane z realizacją określonego przez siebie lub innych zadania” został odniesiony jednocześnie do 3 kodów składnika opisu, tj. do P6S_KK, P6S_KO oraz P6S_KR.

Ponadto niektóre efekty uczenia się zakładane dla poszczególnych zajęć są nieprawidłowo przypisane do poszczególnych kategorii efektów uczenia się (efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Na przykład w przypadku zajęć *ESG w przedsiębiorstwie* (studia pierwszego stopnia) efekt uczenia się w zakresie umiejętności K1 (Student potrafi efektywnie komunikować się i współpracować w zespołach wielodyscyplinarnych, aby realizować projekty związane z ESG) został błędnie przypisany do efektów z zakresu kompetencji społecznych. Z kolei w przypadku zajęć *statystyka opisowa* (studia pierwszego stopnia) efekt uczenia się W3 (Wie jak wykonać analizę oraz dokonać interpretacji wybranych zjawisk ekonomicznych i społecznych) został błędnie zaliczony do efektów z zakresu wiedzy, podczas gdy faktycznie stanowi on efekt z zakresu umiejętności. Natomiast w przypadku zajęć *innowacje w zarządzaniu finansami* (studia drugiego stopnia) efekt uczenia się W4 (Student wie jak przeprowadzać zaawansowane analizy finansowe, wykorzystując nowoczesne narzędzia i metody, w celu podejmowania świadomych decyzji finansowych) zaliczony przez Uczelnię do efektów z zakresu wiedzy, podczas gdy faktycznie stanowi on efekt z zakresu umiejętności.

Dodatkowo w przypadku niektórych zajęć realizowanych przez kilka semestrów (np. *język angielski*, studia pierwszego stopnia) cele kształcenia zdefiniowane dla poszczególnych etapów kształcenia, a w konsekwencji również efekty uczenia się zakładane do osiągnięcia w poszczególnych semestrach, nie są zróżnicowane.

Zespół oceniający zwrócił także uwagę, że dla niektórych zajęć dydaktycznych przyjęto, że każdy efekt uczenia się sformułowany dla tych zajęć (z zakresu wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych) realizuje jednocześnie wszystkie kierunkowe efekty uczenia się przypisane do tych zajęć. Tak jest na przykład w przypadku zajęć *strategie personalne* (studia pierwszego stopnia), gdzie wszystkie 7 efektów uczenia się z zakresu wiedzy określonych dla tych zajęć (W1, W2, W3, W4, W5, W6, W7) realizuje jednocześnie kierunkowe efekty uczenia się: Z1_W03, Z1_W04, Z1_W05, Z1_W06 oraz Z1_W07. W rzeczywistości nie jest możliwe, aby np. efekt W1: „zna i rozumie terminologię

z zakresu strategii personalnych” realizował efekt kierunkowy Z1_W05: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu oddziaływanie mikroekonomicznego i makroekonomicznego otoczenia zewnętrznego na działalność przedsiębiorstwa; relacje między podmiotami gospodarczymi a innymi instytucjami społecznymi tworzącymi ich otoczenie w skali krajowej i międzynarodowej odnosząc je do działalności zawodowej związanej z procesami zarządzania” oraz pozostałe cztery. Podobnie w przypadku zajęć *badania marketingowe* (studia pierwszego stopnia) wskazano, że wszystkie 3 efekty uczenia się z zakresu umiejętności określone dla tych zajęć (U1, U2, U3) realizują jednocześnie aż 5 efektów kierunkowych Z1_U03, Z1_U04, Z1_U07, Z1_U10, Z1_U18. Nie jest jednak możliwe, aby np. efekt U3 sformułowany dla tych zajęć: „potrafi opracować analizę danych pierwotnych, wyciągnąć wnioski i opracować raport z badań” realizował efekt kierunkowy Z1_U18: „(potrafi) dokonać analizy i przygotować plan marketingowy, posługiwać się narzędziami marketingowymi w realizacji celów organizacji, a także monitorować efekty tych działań”.

Niektóre efekty uczenia się określone dla poszczególnych zajęć dydaktycznych nie zostały również przypisane do żadnych kierunkowych efektów uczenia się. Tak jest na przykład w przypadku 2 efektów uczenia się z zakresu wiedzy sformułowanych dla zajęć *finanse przedsiębiorstw* (studia pierwszego stopnia), które nie zostały przypisane do kierunkowych efektów z zakresu wiedzy.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku zarządzanie, studia pierwszego i drugiego stopnia, profil praktyczny, są zgodne ze strategią Uczelni oraz mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca) oraz ekonomia i finanse, a w przypadku studiów drugiego stopnia również osadzone zostały w dyscyplinach informatyka techniczna i telekomunikacja oraz nauki prawne. Uwzględniają również postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Zostały one określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. W założeniach koncepcji kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Efekty uczenia się sformułowane dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie są zgodne z koncepcją i celami kształcenia na tym kierunku oraz z profilem praktycznym. Są one również specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse na pierwszym stopniu studiów, a także dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse, informatyka techniczna i telekomunikacja oraz nauki prawne na drugim stopniu ocenianego kierunku. Są one również zgodne ze stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku. Uwzględniają one ponadto umiejętności praktyczne, umiejętność komunikowania się w języku obcym na poziomie B2 dla studiów pierwszego stopnia i B2+ dla studiów drugiego stopnia oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem. Są też możliwe do osiągnięcia. Ponadto efekty uczenia się opisują w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji wiedzy, umiejętności kompetencje społeczne osiąmane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Zespół oceniający stwierdził jednak następujące nieprawidłowości:

1. Niektóre kierunkowe efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia zostały przypisane do nieodpowiedniego kodu składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK.
2. Niektóre efekty uczenia się zakładane dla poszczególnych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia są nieprawidłowo przypisane do poszczególnych kategorii efektów uczenia się (efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). W szczególności efekty uczenia się z zakresu umiejętności są w wielu przypadkach traktowane przez Uczelnię jako efekty z zakresu kompetencji społecznych, a efekty z zakresu umiejętności traktowane są jako efekty z zakresu wiedzy.
3. W przypadku niektórych zajęć realizowanych przez kilka semestrów na studiach pierwszego stopnia cele kształcenia zdefiniowane dla poszczególnych etapów kształcenia, a w konsekwencji również efekty uczenia się zakładane do osiągnięcia w poszczególnych semestrach, nie są zróżnicowane.
4. W przypadku niektórych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia każdy efekt uczenia się sformułowany dla tych zajęć (z zakresu wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych) realizuje jednocześnie wszystkie kierunkowe efekty uczenia się przypisane do tych zajęć.
5. Niektóre efekty uczenia się określone dla poszczególnych zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia nie zostały przypisane do żadnych kierunkowych efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do właściwego kodu składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 6 PRK oraz właściwej kategorii opisowej

2. Zaleca się przyporządkowanie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego i drugiego stopnia do odpowiedniej kategorii (efekty z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).
3. W przypadku zajęć realizowanych przez kilka semestrów na studiach pierwszego stopnia zaleca się zróżnicowanie celów zajęć i efektów uczenia się dla poszczególnych etapów kształcenia i tym samym umożliwienie opracowania właściwego systemu ich weryfikacji.
4. Zaleca się poprawne przypisanie efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia do wybranych efektów kierunkowych w sposób odzwierciedlający ich rzeczywisty związek przyczynowy.
5. Zaleca się poprawne, zgodne z założeniami programu studiów, opracowanie efektów w odniesieniu do poszczególnych zajęć na studiach pierwszego stopnia, tak aby zapewniały właściwą realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Uczelnia prowadzi kształcenie na studiach pierwszego i drugiego stopnia (w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na profilu praktycznym). Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym na kierunku zarządzanie zostały zatwierdzone uchwałą nr 574/2024 Senatu Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie z dnia 26 czerwca 2024 roku.

Treści programowe realizowane w ramach zajęć dydaktycznych z grupy zajęć ogólnouczelnianych i kierunkowych przeznaczonych dla wszystkich studentów studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie obejmują m.in.: *podstawy zarządzania, nauka o organizacji, zarządzanie kapitałem ludzkim, zarządzanie kryzysowe, zarządzanie czasem, podstawy marketingu, badania marketingowe, systemy informatyczne w zarządzaniu, nowoczesne metody i techniki zarządzania, podstawy prawa, zarządzanie innowacjami*. Uczelnia oferuje również kształcenie w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. Istotna grupa treści programowych związana jest także z nauczaniem metod matematycznych wykorzystywanych w zarządzaniu. Realizowane są one na takich zajęciach jak: *matematyka, statystyka opisowa, metody ilościowe w zarządzaniu*. Uczelnia oferuje szereg aktualnych treści programowych w ramach zajęć z zakresu *praktycznych zastosowań narzędzi sztucznej inteligencji, nowoczesnych modeli biznesowych, CRM, ERP, ESG w przedsiębiorstwie, diagnozowanie przedsiębiorstw, event marketing*.

Treści programowe dla drugiego stopnia studiów realizowane w ramach zajęć dydaktycznych z grupy zajęć ogólnouczelnianych i kierunkowych przeznaczonych dla wszystkich studentów studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, obejmują m.in.: *zarządzanie strategiczne, strategie organizacji na rynkach międzynarodowych, marketing międzynarodowy, competence management methodology, etyka w zarządzaniu, zarządzanie wartością przedsiębiorstwa, badania operacyjne, socjotechniki w zarządzaniu, zarządzanie procesami, zarządzanie tożsamością organizacyjną, zarządzanie wiedzą*. Uczelnia oferuje również treści programowe w zakresie *prawa cywilnego i prawa handlowego*. Jest również grupa treści programowych związana z wykorzystaniem metod matematycznych

i informatycznych w zarządzaniu: zastosowanie informatyki w zarządzaniu, systemy informatyczne w przedsiębiorstwie, statystyka matematyczna. Uczelnia włączyła także w plan kształcenia treści programowe dla zajęć *wprowadzenie do badań naukowych cz. 1 i 2*.

Zajęcia dydaktyczne prowadzone na ocenianym kierunku są przez Uczelnię pogrupowane według modułów, ze wskazaniem kluczowych efektów uczenia się, jaki dany moduł zapewnia studentom w procesie dydaktycznym. Realizowane na tych zajęciach treści programowe umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się i kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Są one również ściśle związane z dyscyplinami naukowymi, do których przyporządkowany został kierunek (tj. nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse – w przypadku studiów pierwszego stopnia; nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse, informatyka techniczna i telekomunikacja, nauki prawne – w przypadku studiów drugiego stopnia), a także odnoszą się do umiejętności i kompetencji społecznych oraz znajomości języka obcego. W opinii zespołu oceniającego treści programowe dla zajęć realizowanych w ramach poszczególnych specjalności zostały określone w sposób poprawny.

Treści programowe na studiach pierwszego stopnia uwzględniają również aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu obu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. W zakresie dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości treści te realizowane są na przykład na zajęciach *CRM*, których celem jest m.in. rozwinięcie u studentów umiejętności pozyskiwania klienta i odpowiedniego kształtowania wizerunku przedsiębiorstwa oraz zaznajomienie ich z narzędziami i metodami wdrażania CRM w przedsiębiorstwie oraz na zajęciach *ESG w przedsiębiorstwie*, których celem jest m.in. rozwinięcie u studentów umiejętności niezbędnych do planowania i wdrażania strategii ESG, oceny ryzyka oraz integracji zasad zrównoważonego rozwoju w codziennej działalności firmy oraz pokazanie im sposobu, w jaki wdrożenie praktyk ESG może wpływać na wyniki finansowe przedsiębiorstwa oraz jego reputację na rynku. W zakresie dyscypliny ekonomia i finanse treści te realizowane są przykładowo na zajęciach *finanse przedsiębiorstw*, których celem jest m.in. nauczanie studentów przeprowadzania analizy finansowej dla celów oceny sytuacji finansowej przedsiębiorstwa oraz nauczanie ich przeprowadzania oceny efektywności inwestycji oraz *ekonomia*, których celem jest m.in. kształtowanie umiejętności opisywania i interpretowania zjawisk ekonomicznych przez studentów.

W przypadku studiów drugiego stopnia treści programowe obejmują aktualną wiedzę i jej zastosowania z zakresu wszystkich czterech dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Przykładem zajęć realizujących treści programowe z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości na studiach drugiego stopnia są: *logistyka w e-biznesie* (celem tych zajęć jest m.in. nauczanie studentów umiejętności z zakresu projektowania strategii logistyki w e-biznesie, w tym odpowiedzialnego wyboru optymalnej strategii logistycznej z uwzględnieniem wpływu na społeczeństwo i środowisko naturalne) oraz *zarządzanie strategiczne* (celem tych zajęć dydaktycznych jest m.in. dostarczenie pogłębionej teoretycznej i praktycznej wiedzy dotyczącej problematyki zarządzania strategicznego w warunkach dynamicznie zmieniającego się otoczenia). Treści programowe z zakresu dyscypliny ekonomia i finanse na studiach drugiego stopnia realizowane są przykładowo na zajęciach *innowacje w zarządzaniu finansami*, których celem jest m.in. nabycie przez studentów wiedzy i umiejętności niezbędnych do efektywnego wdrażania i zarządzania zmianami w strukturach finansowych przedsiębiorstw i adaptacja do dynamicznie zmieniającego się otoczenia finansowego oraz zajęcia *metody zarządzania płynnością finansową przedsiębiorstwa*, których celem jest m.in. przekazanie wiedzy na temat sposobów pozyskiwania środków finansowych oraz kształtowania struktury majątkowo-finansowej przedsiębiorstwa. Treści programowe przypisane

do dyscypliny naukowej informatyka techniczna i telekomunikacja na drugim stopniu ocenianego kierunku są realizowane na przykład na zajęciach *narzędzia informatyki*, których celem jest m.in. nauczanie studentów możliwości wykorzystania narzędzi bazodanowych w informatyce zarządczej, zaś treści przypisane do dyscypliny naukowej nauki prawne: na zajęciach *prawo handlowe*, których celem jest m.in. nabycie przez studentów umiejętności samodzielnej interpretacji przepisów prawa handlowego.

Na program studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie, realizowany przez 6 semestrów, składa się łącznie 15 modułów, które są podzielone na części realizowane w poszczególnych semestrach. Kolejność realizacji poszczególnych treści programowych umożliwia studentom na przyswajanie wiedzy, umiejętności i kompetencji w sposób stopniowy i wynikowy, z uwzględnieniem nabywania kompetencji praktycznych.

Kluczowe treści kształcenia, w tym treści powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym na studiach pierwszego stopnia realizowane są w ramach 8 modułów na które składają się pogrupowane zajęcia kierunkowe: 1. *wiedza o zarządzaniu organizacją*, 2. *podstawowe kompetencje rachunkowe*, 3. *kompetencje menedżerskie*, 4. *marketing i sprzedaż*, 5. *procesy biznesowe*, 6. *funkcjonowanie organizacji cz. 1-3*, 7. *badania marketingowe*, 8. *przygotowanie do prowadzenia biznesu*. Ponadto 2 moduły (*wprowadzenie do studiowania*, *kompetencje osobowościowe i społeczne cz. 1-5*) obejmują zajęcia ogólnouczelniane, odnoszące się do kompetencji społecznych i wiedzy ogólnej m. in. z zakresu ochrony danych osobowych i własności intelektualnej, komunikacji interpersonalnej i międzykulturowej, psychologii, filozofii, BHP czy technologii informacyjnych. W ramach rozbudowanego modułu (realizowanego w 2 części), w skład którego wchodzi zajęcia specjalnościowe, student nabywa szczegółową wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu wybranej przez siebie specjalności (specjalność *zarządzanie firmą* oraz specjalność *zarządzanie HR*). Z kolei moduły – *wprowadzenie do badań społecznych cz. 1-2* oraz *przygotowanie pracy dyplomowej cz. 1-2* – przygotowują studentów do prowadzenia badań i napisania pracy dyplomowej. Moduł *praktyka zawodowa cz. 1-2* przygotowuje studentów do prowadzenia działalności zawodowej, zaś moduł *język obcy w praktyce* służy rozwijaniu ich umiejętności językowych. W opinii zespołu oceniającego na podstawie analizy kart zajęć, przeprowadzonych hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych oraz oceny losowo wybranych prac etapowych stwierdzić należy, że treści programowe realizowane na studiach pierwszego stopnia ocenianego kierunku uwzględniają normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Na program studiów drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, realizowany przez 4 semestry, składa się łącznie 15 modułów, których części są realizowane w poszczególnych semestrach. Kluczowe treści kształcenia realizowane są w ramach 9 modułów obejmujących pogrupowane zajęcia kierunkowe: 1. *podstawowe kompetencje informatyczne*, 2. *kompetencje zarządcze*, 3. *zarządzanie organizacją w środowisku globalnym*, 4. *zarządzanie kryzysowe*, 5. *moduł prawno-etyczny*, 6. *moduł finansowo-rachunkowy*, 7. *metody matematyczne w zarządzaniu*, 8. *kompetencje interpersonalne w zarządzaniu*, 9. *zarządzanie procesami*. Z kolei moduł *technologia kreatywności* obejmuje zajęcia ogólnouczelniane odnoszące się do kompetencji społecznych. Na kolejny moduł (realizowany w 4 częściach) składają się zajęcia specjalnościowe, w ramach których student nabywa szczegółową wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu wybranej przez siebie specjalności (specjalności: *e-biznes i nowoczesne formy marketingu*, *menedżer finansowy*, *menedżer HR i coaching biznesowy*). Dodatkowo moduły *wprowadzenie do badań naukowych cz. 1-2* oraz *praktyczne umiejętności pisanie pracy magisterskiej*

cz. 1-2 przygotowują studentów do prowadzenia badań i napisania pracy dyplomowej. Ponadto moduł *praktyka zawodowa* przygotowuje studentów do prowadzenia działalności zawodowej, zaś moduł *kompetencje językowe* służy *pogłębianiu* ich umiejętności językowych. W przypadku treści programowych realizowanych na studiach drugiego stopnia ocenianego kierunku, zespół oceniający również stwierdził, iż uwzględniają one normy i zasady, a także aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla tego kierunku.

Na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie funkcjonuje również odrębna ścieżka kształcenia w języku angielskim. Program studiów dla ścieżki anglojęzycznej jest tożsamy z programem na studiach prowadzonych w języku polskim na tym poziomie studiów. Jest on obecnie realizowany wyłącznie na drugim i trzecim roku studiów, co wynika z decyzji Władz Uczelni o stopniowym wygaszaniu kształcenia cudzoziemców w tym języku. Decyzja ta została podjęta w związku z trudnościami związanymi z uzyskiwaniem przez obcokrajowców wiz oraz nostryfikacją dokumentów edukacyjnych.

Treści programowe dla poszczególnych zajęć zostały ujęte w sylabusach. Zgodnie z deklaracją Władz Uczelni w celu zachowania zgodności z aktualnym stanem wiedzy treści te podlegają bieżącym zmianom i uaktualnieniom. Wprowadzane zmiany konsultowane są z Zespołem ds. Jakości Kształcenia, nauczycielami akademickimi, studentami oraz Radą Konsultacyjną kierunku, w skład której wchodzi przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Treści te stanowią odzwierciedlenie szeroko rozbudowanych gałęzi profesjonalizacji i specjalizacji w ramach poszczególnych kompetencji, jakich wymaga się współcześnie od osób pełniących funkcje zarządcze.

Większość kierunkowych treści programowych zostało zaplanowanych do realizacji z zastosowaniem metod angażujących i projektowych. Studenci zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia przygotowują projekty w ramach realizacji poszczególnych zajęć. W przypadku większości zajęć dydaktycznych treści programowe realizowane w ramach poszczególnych zajęć na kierunku zarządzanie są ściśle powiązane z kierunkowymi efektami uczenia się. Przegląd sylabusów dokonany przez zespół oceniający wykazał, że w kartach większości zajęć brak jest wskazania literatury obcojęzycznej, także w ramach literatury uzupełniającej. Dotyczy to nawet takich zajęć jak *Decision making* czy *zarządzanie wiedzą* (studia drugiego stopnia). W przypadku zajęć *zarządzanie wiedzą* potrzeba zawarcia w kartach zajęć literatury w języku angielskim uzasadniona jest faktem, że przedmiot ten dynamicznie rozwija się na zachodnich uczelniach i w związku z tym spora część istotnej literatury odnoszącej się do tej tematyki jest napisana w języku angielskim.

Zespół oceniający zwrócił również uwagę, że w przypadku niektórych zajęć zakładane jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się przypisanych do tych zajęć w wyniku realizacji pojedynczej treści programowej. Na przykład w przypadku zajęć *nowoczesne metody i techniki zarządzania* (studia pierwszego stopnia) każda z 8 zdefiniowanych treści programowych wykładu realizuje wszystkie 3 efekty uczenia się z zakresu wiedzy zakładane do osiągnięcia w ramach tych zajęć (tj. efekt przedmiotowy W1 „student zna i rozumie nowoczesne koncepcje i metody w zarządzaniu w zmieniającym się świecie oraz w aspekcie uwarunkowań geopolitycznych, w szczególności w kontekście outsourcingu, benchmarkingu, reengineeringu, lean managementu, TQM, zarządzania przez partnerstwo, zarządzania czasem, turkusowym zarządzaniem”, W2 „student zna i rozumie cele i rezultaty zastosowania nowoczesnych koncepcji i metod zarządzania w zależności od rodzaju przedsięwzięcia, w szczególności w kontekście outsourcingu, benchmarkingu, reengineeringu, lean managementu, TQM, zarządzania przez partnerstwo, zarządzania czasem, turkusowym zarządzaniem”

oraz W3 „student zna i rozumie zachowania pracowników w organizacji stosujących nowoczesne metody zarządzania z uwzględnieniem różnic między pokoleniami”), a każda z 8 treści programowych ćwiczeń realizuje wszystkie efekty uczenia się z zakresu umiejętności oraz z zakresu kompetencji społecznych przypisane do tych zajęć.

Odnotowano także przypadki, w których założone dla zajęć treści programowe nie umożliwiają realizacji wszystkich założonych dla tych zajęć efektów uczenia się. Na przykład w przypadku zajęć *logistyka* (studia pierwszego stopnia) brak jest treści umożliwiających osiągnięcie sformułowanego dla tych zajęć efektu uczenia się z zakresu umiejętności U4: „Potrafi współdziałać podczas przygotowywania planu zaopatrzenia procesu produkcji wybranego wyrobu przyjmując role właściwe dla danego etapu projektu logistycznego”. Zajęcia *podstawy rachunkowości* (studia pierwszego stopnia) – sformułowany efekt uczenia się z zakresu umiejętności U4: „Na podstawie sprawozdania finansowego przeprowadzić podstawową analizę finansową jednostki” nie jest w ogóle weryfikowany. Zajęcia *systemy informatyczne w zarządzaniu* (studia pierwszego stopnia) – sformułowany efekt uczenia się z zakresu wiedzy W3: „Ma wiedzę na temat sposobów wykorzystania systemów informatycznych w celu usprawnienia zarządzania organizacją” nie jest realizowany ani nie jest weryfikowany w trakcie zajęć. Z kolei efekt uczenia się z zakresu umiejętności U3: „Potrafi wskazać i posługiwać się wybranymi narzędziami informatycznymi wspomagającymi realizację określonych zadań w organizacji” nie jest realizowany w trakcie zajęć, ale jest weryfikowany przez prowadzącego te zajęcia. Zajęcia *analiza portfelowa* (studia drugiego stopnia) – sformułowane efekty uczenia się z zakresu wiedzy W3: „Zna w stopniu pogłębionym zasady konstrukcji macierzy McKinsey’a” oraz z zakresu umiejętności U3: „Potrafi myśleć analitycznie i podejmować decyzje strategiczne na podstawie informacji pozyskanych w oparciu o metody portfelowe” nie są realizowane w trakcie zajęć. Zajęcia *Competence management methodology* (studia drugiego stopnia) – sformułowany efekt uczenia się z zakresu umiejętności U2: „Umie opracować i wdrożyć efektywne programy rozwoju kompetencji, dostosowane do potrzeb organizacji i pracowników” nie jest realizowany w trakcie zajęć.

Studia pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie trwają 6 semestrów, zarówno w przypadku formy stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Zajęcia realizowane w formie zorganizowanej przez Uczelnię (bez uwzględniania praktyk zawodowych) na studiach stacjonarnych obejmują łącznie 1677 godzin, podczas gdy na studiach niestacjonarnych liczba ta wynosi 965 godzin. Aby ukończyć studia, studenci muszą zdobyć 180 punktów ETCS, co przekłada się na 60 punktów ECTS przypadających na każdy rok studiów. Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w programie studiów stacjonarnych obejmują 96 punktów ECTS, co stanowi 53% wszystkich punktów ECTS, natomiast w programie studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio 66 punktów ECTS, co stanowi 37% wszystkich punktów ECTS.. W przypadku studiów niestacjonarnych liczba godzin poszczególnych zajęć jest odpowiednio zmniejszona, co wiąże się z większym nakładem pracy własnej ze strony studenta. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów określona w programie studiów pierwszego stopnia łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dodatkowo w przypadku studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów jest zgodna z wymaganiami w tym zakresie.

W ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne na studiach pierwszego stopnia studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uzyskują 124 punkty ECTS (w przypadku wyboru specjalności

zarządzanie firmą) lub 120 punktów ECTS (w przypadku wyboru specjalności *zarządzanie HR*), co stanowi odpowiednio 69% i 67% wszystkich punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie. Odpowiada to wymogom zawartym w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 roku w sprawie studiów. Zajęcia te są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zajęcia rozwijające kompetencje językowe (lektoraty) realizowane są w semestrach 1-4 i obejmują łącznie 8 ECTS, co stanowi 4% wszystkich punktów ECTS przewidzianych w programie studiów. Zajęcia zaliczane do grupy zajęć do wyboru obejmują 56 punktów ECTS, co stanowi 31% wszystkich punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów pierwszego stopnia. Składają się na nią zajęcia realizowane w ramach poszczególnych specjalności (36 punktów ECTS), *seminarium i przygotowanie pracy dyplomowej*, któremu przypisano 12 punktów ECTS, oraz lektoraty z języka obcego (8 punktów ECTS). Program studiów pierwszego stopnia zapewnia więc wymaganą przepisami prawa elastyczność w doborze modułów kształcenia..

Uczelnia przypisała punkty ECTS do poszczególnych zajęć w sylabusach w sposób poprawny, uwzględniając w ramach nakładu pracy studenta czas przeznaczony na udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia oraz pracę własną na poziomie poszczególnych zajęć.

W planie studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku wyodrębniono grupę zajęć ogólnouczeniowych, kierunkowych oraz specjalnościowych. Kolejność realizacji zajęć dydaktycznych, a także poszczególnych treści programowych w obrębie grupy zajęć ogólnouczeniowych, kierunkowych i specjalnościowych, jest prawidłowa. Umożliwia ona studentom stopniowe pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na pierwszym roku studiów studenci realizują zajęcia kluczowe dla wprowadzenia w tematykę zarządzania oraz ekonomii i finansów, takie jak m. in. *podstawy zarządzania, nauka o organizacji, ekonomia, podstawy rachunkowości, matematyka czy podstawy marketingu*. W ramach *wprowadzenia do studiowania* prowadzone są zajęcia z zakresu BHP, ochrony danych osobowych, technologii informacyjnych oraz podstaw psychologii. Na drugim roku studiów przewidziane jest pogłębianie przez studentów wiedzy zarządczej, w szczególności w ramach takich zajęć jak: *metody ilościowe w zarządzaniu, nowoczesne metody i techniki zarządzania czy badania marketingowe*. Studenci rozwijają wtedy także umiejętności praktyczne, m. in. z zakresu tradycyjnego i zwinnego zarządzania projektami oraz stosowania systemów CRM i ERP, a także nabywają specjalistyczną wiedzę i umiejętności w ramach wybranej przez siebie specjalności. W trakcie trzeciego roku studiów studenci przygotowują przede wszystkim pracę dyplomową. Studenci odbywają również wtedy praktyki zawodowe, oraz uczestniczą w zajęciach takich jak *ESG w przedsiębiorstwie, biznes plan, diagnozowanie przedsiębiorstwa czy zarządzanie innowacjami*, a także z zakresu autoprezentacji, skutecznego poszukiwania pracy i projektu własnego przedsięwzięcia, które przede wszystkim mają na celu ułatwienie rozpoczęcia kariery zawodowej.

Studia drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej, trwają 4 semestry. Łączny wymiar godzin zajęć realizowanych w formie zorganizowanej przez Uczelnię (bez uwzględniania praktyk zawodowych) wynosi 1135 godzin dla studiów stacjonarnych i 740 godzin dla studiów niestacjonarnych. Aby zaliczyć studia, student musi zdobyć 120 punktów ECTS. Do zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów przyporządkowano 62 punkty ECTS na studiach stacjonarnych i 46 punktów ECTS na studiach niestacjonarnych, co stanowi odpowiednio 52% i 38% wszystkich punktów ECTS

przewidzianych w programie studiów. W przypadku studiów niestacjonarnych liczba godzin przypisana do poszczególnych zajęć jest odpowiednio pomniejszona, z założeniem, że zajęcia na studiach prowadzonych w tej formie wymagają większego nakładu pracy własnej studenta. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów określona w programie studiów drugiego stopnia łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Dodatkowo w przypadku studiów stacjonarnych liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów jest zgodna z wymaganiami w tym zakresie.

W ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, student studiów stacjonarnych i niestacjonarnych uzyskuje 74 punkty ECTS na specjalności *e-biznes i nowoczesne formy marketingu*, 78 punktów na specjalności *menedżer finansowy* oraz 77 punktów na specjalności *menedżer HR i coachingu biznesowego*. W przypadku każdej z powyższych specjalności liczba ta jest większa niż 50% wszystkich punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na tym poziomie, co spełnia wymogi prawne istniejące w tym zakresie. Zajęcia te są prowadzone w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej i w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.. Zajęcia rozwijające kompetencje językowe (lektoraty) odbywają się w pierwszych 2 semestrach i obejmują łącznie 4 punkty ECTS, co stanowi 4% wszystkich punktów ECTS przewidzianych w programie studiów drugiego stopnia. W ramach zajęć do wyboru studenci mają możliwość uzyskania 45 punktów ECTS, co stanowi 30% łącznej liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów. Do tej grupy zajęć zaliczają się zajęcia realizowane w ramach jednej z 3 specjalności (29 punktów ECTS), zajęcia *seminarium i przygotowanie pracy dyplomowej*, do których przypisano 12 punktów ECTS, a także lektoraty z języka obcego, do których przypisano 4 punkty ECTS. Program studiów drugiego stopnia zapewnia więc wymaganą przepisami prawa elastyczność w doborze modułów kształcenia.

Liczba punktów ECTS przypisana przez Uczelnię do poszczególnych zajęć na studiach drugiego stopnia jest poprawna.

Kolejność realizacji zajęć w programie studiów drugiego stopnia umożliwia studentom stopniowe pogłębianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na pierwszym roku studiów studenci realizują zajęcia dotyczące kompetencji zarządczych, informatycznych, prawno-etycznych czy matematycznych, a także lektoraty z języka obcego oraz zajęcia mające na celu rozwój kreatywności. Drugi rok studiów przeznaczony jest w głównej mierze na przygotowanie pracy dyplomowej oraz odbycie przez studentów praktyk zawodowych. Kolejność realizacji zajęć dydaktycznych, a także poszczególnych treści programowych w obrębie grupy zajęć ogólnouczelnianych, kierunkowych i specjalnościowych, jest prawidłowa.

Uczelnia realizuje kształcenie w zróżnicowanych formach. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia: wykłady obejmują 327 godzin (13,6% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), ćwiczenia – 290 godzin (12,1% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), laboratoria – 300 godzin (12,5% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), projekty – 355 godzin (14,8% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

i studentów), warsztaty – 375 godzin (15,6% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), zaś seminarium – 30 godzin (1,2% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów).

Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia wykłady obejmują 212 godzin (12,5% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), ćwiczenia – 125 godzin (7,4% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), laboratoria – 200 godzin (11,8% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), projekty – 185 godzin (10,9% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), warsztaty – 213 godzin (12,6% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), seminarium – 30 godzin (1,7% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów).

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia wykłady obejmują 452 godziny (28,9% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), ćwiczenia – 210 godzin (13,5% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), laboratoria – 150 godzin (9,6% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), projekty – 246 godzin (15,8% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), warsztaty – 50 godzin (3,2% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), seminarium – 30 godzin (2% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów).

Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia: wykłady obejmują 285 godzin (24,5% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), ćwiczenia – 125 godzin (10,7% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), laboratoria – 120 godzin (10,3% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), projekty – 150 godzin (12,9% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), warsztaty – 30 godzin (2,5% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów), seminarium – 30 godzin (2,5% łącznej liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów).

Zastosowany dobór form zajęć i proporcja liczby godzin zajęć realizowanych w ramach poszczególnych form zajęć zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Na ocenianym kierunku wykorzystywane są następujące metody kształcenia:

- metody podające, które służą przyswajaniu przekazywanej wiedzy, stosowane na takich zajęciach, jak: *podstawy zarządzania, zarządzanie kapitałem ludzkim, podstawy marketingu, logistyka, e-biznes, diagnozowanie przedsiębiorstw* czy też *zarządzanie produkcją*;
- metody problemowe, gdzie umiejętności nabywane są przez wykorzystanie wiedzy zdobytej w trakcie wykładów oraz poprzez samodzielną pracę, stosowane na takich zajęciach, jak: – *podstawy marketingu, techniki sprzedaży, finanse przedsiębiorstw, strategie organizacji na rynkach międzynarodowych, zarządzanie portfelem inwestycyjnym*;
- metody praktyczne i aktywizujące, które umożliwiają nabywanie umiejętności poprzez aktywne działanie, stosowane na takich zajęciach, jak *zarządzanie produkcją, CRM, event marketing, strategie personalne*;
- metody projektowe, które uczą studentów formułować i realizować projekty, stosowane na takich zajęciach, jak *projektowanie modelu e-biznesu, zarządzanie karierą pracowników, analiza danych w e-biznesie, gry decyzyjne*.

Wykorzystywane przez nauczycieli akademickich wyżej wymienione metody kształcenia umożliwiają przygotowanie studentów do działalności zawodowej w sposób umożliwiający wykonywanie przez nich czynności praktycznych zgodnych z zakresem przyszłej pracy zawodowej. W programie studiów przewidziano również wykorzystanie narzędzi informacyjno-komunikacyjnych właściwych dla zawodowego rynku pracy absolwentów kierunku zarządzanie.

W ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia udostępnia studentom i kadrze dydaktycznej uczelnianą platformę PUW (www.puw.wspa.pl). Wszystkie zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowane są w formie synchronicznej, czyli z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego. Na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia wszystkie wykłady i seminaria dyplomowe realizowane są w trybie e-learningu, a ćwiczenia, laboratoria i warsztaty – w formie stacjonarnej w siedzibie Uczelni. Z kolei na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wykłady od trzeciego semestru oraz seminaria dyplomowe realizowane są w trybie e-learningu, a ćwiczenia, laboratoria i warsztaty w Uczelni. Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia wszystkie wykłady i seminaria dyplomowe realizowane są w trybie e-learningu, a ćwiczenia, laboratoria i warsztaty – w formie stacjonarnej w siedzibie Uczelni.

Każdy wykładowca i student Uczelni posiada bezpłatny dostęp do pakietu Office 365, w skład którego wchodzi: poczta, OneDrive, Word, Excel, PowerPoint, OneNote, SharePoint, Teams, Sway, Forms, Stream. Uczelniana platforma PUW umożliwia stosowanie takich narzędzi aktywności jak: ankieta, bigbluebutton, baza danych, czat klasowy, forum, głosowanie, kwestionariusz, lekcja, pakiet SCROM, rich media, słownik pojęć, test (quiz), warsztat, zadanie. Dla wszystkich wykładowców i studentów udostępnione zostały szkolenia z zakresu obsługi platformy PUW, zarówno w formie tekstowej, jak i w postaci filmów instruktażowych, które są dostępne całodobowo na platformie w zakładkach szkoleń dla studentów oraz wykładowców. Nad przebiegiem procesu kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia czuwają pracownicy Działu obsługi kształcenia on-line, którzy wspierają wykładowców i studentów w bieżącej realizacji zajęć.

Terminowość realizacji zajęć dydaktycznych monitorowana jest przez pracowników Centrum Studiów Wyższych. Ponadto zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku są hospitowane przez Dziekana. Działania te podejmowane są zgodnie z zarządzeniem nr 86/R/WSPA/2023-2024 Rektora WSPA w Lublinie z dnia 30 września 2024 roku w sprawie zasad hospitalizacji zajęć dydaktycznych na studiach

wyższych. Przeprowadzone w danym roku akademickim hospitacje podsumowywane są w sprawozdaniu przyjmowanym w drodze uchwały przez Senat Uczelni.

Zastosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia umożliwiają identyfikację i zaspokojenie spersonalizowanych potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, poprzez działania organizacyjne, np. indywidualną organizację studiów, dodatkowe konsultacje oraz zapewnienie odpowiednich rozwiązań technicznych umożliwiających studentom z niepełnosprawnościami korzystanie z infrastruktury jednostki. W Uczelni działa pełnomocnik Rektora ds. studentów z niepełnosprawnościami oraz Biuro ds. Osób z Niepełnosprawnościami, które udziela wsparcia studentom z niepełnosprawnościami i przewlekłe chorym w sytuacji, kiedy stan ich zdrowia utrudnia realizację studiów w trybie standardowym. Proponowane przez Biuro rozwiązania mają na celu wyrównanie szans studentów w dostępie do oferty akademickiej. Studenci z niepełnosprawnościami mają również możliwość uzyskania indywidualnej organizacji toku studiów lub całościowego lub częściowego zwolnienia z obowiązku uczestnictwa w zajęciach (w takim przypadku Dziekan ustala i określa warunki zaliczenia zajęć dydaktycznych); a także korzystania ze specjalistycznego sprzętu dla osób z niepełnosprawnością (wypożyczalnia).

Studenci ocenianego kierunku mają także do dyspozycji tzw. „pokój wyciszeń”, który przeznaczony jest głównie dla osób z obniżoną sprawnością funkcjonowania społecznego wynikającą z zaburzeń ze spektrum autyzmu. Mogą z niego korzystać również osoby z różnymi dysfunkcjami oraz studenci doświadczający kryzysu psychicznego. Studenci i pracownicy z niesprawnością wzroku, słuchu oraz osoby z niesprawnością rąk mogą wypożyczyć elektroniczne urządzenia przenośne, takie jak: komputery przenośne (notebooki), systemy FM dla osób słabosłyszących, lupy elektroniczne, klawiatury dla osób z niepełnosprawnością ruchową dłoni, dla osób jednoręcznych, tablety, w tym m.in.: iPady, programy udźwiękawiające Window-Eyes i Jaws, notesy / notatniki brajlowskie (Braille Sense, Kajetek), odtwarzacze dźwięku np. BookSense, iPod, VoiceDream Reader, linijki brajlowskie, dyktafony, programy powiększające Zoom Text i SuperNovaMagnifier, powiększalniki przenośne, alternatywne klawiatury, przenośne skanery A4, systemy Roger wspomagające słyszenie, wózki inwalidzkie.

Na podstawie hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych prowadzonych na ocenianym kierunku zespół oceniający stwierdził, iż większość osób jest dobrze przygotowana prowadzenia zajęć oraz zaangażowana w proces dydaktyczny oraz że stosowane metody kształcenia są adekwatnie do formy, rodzaju i tematyki zajęć. Tylko jeden z nauczycieli, których zajęcia były hospitowane, nie był przygotowany do ich prowadzenia. Nauczyciel ten nie przedstawił studentom żadnych własnych materiałów, nie stosował aktywnych form prowadzenia zajęć, nie podawał przykładów rozwiązań danego problemu, a jego rola ograniczyła się do oczekiwania na ewentualne pytania od studentów. Zespół oceniający zwrócił również uwagę, że zdarzają się przypadki, w których osoby prowadzące zajęcia nie znają liczby studentów przypisanych do tych zajęć.

Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego i jest podzielony na dwa semestry – zimowy i letni. Każdy semestr kończy się sesją egzaminacyjną. Szczegółową organizację każdego roku akademickiego określa Rektor w drodze zarządzenia ogłaszanego przed rozpoczęciem danego roku akademickiego. Zajęcia rozmieszczane są w planie zajęć w sposób równomierny, w miarę możliwości godzinowych i lokalowych. Zgodnie z informacją podaną przez Władze Uczelni w raporcie samooceny plany zajęć tworzone są w oparciu o zgłoszone przez nauczycieli akademickich do Działu Obsługi Wykładowcy preferencje co do terminów i godzin realizacji

zajęć, z uwzględnieniem zasady, że wykłady planowane są przed innymi formami realizacji danych zajęć (np. warsztatami, ćwiczeniami bądź projektami) i że mogą być prowadzone w blokach nie większych niż 4 godziny lekcyjne dla jednych zajęć. W trakcie wizytacji zespół oceniający potwierdził, że rozplanowanie zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku w ramach poszczególnych semestrów, jak i układ ich realizacji w poszczególnych tygodniach, są poprawne i umożliwiają studentom wygospodarowanie czasu na udział w zajęciach oraz na pracę własną wymaganą w ramach tych zajęć. Uczelnia uwzględnia również czas na weryfikację efektów uczenia się oraz przekazanie informacji zwrotnej o wynikach oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

W ramach programu studiów na kierunku zarządzanie, zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów, realizowane są studenckie praktyki zawodowe. Informacje dotyczące zajęć *praktyka zawodowa* zawarte są w sylabusach.

Zgodnie z informacją zamieszczoną przez Uczelnię w raporcie samooceny celem praktyk na studiach pierwszego stopnia jest głównie "wzmocnienie praktycznego charakteru programu studiów na kierunku zarządzanie, w tym zaznajomienie studentów z praktycznymi zagadnieniami związanymi z wybranym kierunkiem kształcenia oraz realiami wykonywania zawodu, poprzez umożliwienie zdobycia wiedzy, doświadczeń, umiejętności oraz ukształtowania postaw w rzeczywistych warunkach funkcjonowania podmiotu (przedsiębiorstwa, instytucji lub organizacji)". Praktyka zawodowa na studiach drugiego stopnia ma cele bardziej zaawansowane, na przykład „doskonalenie umiejętności, diagnozowania, rozpoznania i rozwiązywania problemów zawodowych, prawidłowego określania priorytetów, a także rozwijanie cech osobowych oraz kompetencji społecznych związanych z pracą, takich jak odpowiedzialność i etyczne zachowanie”.

Praktyka zawodowa na studiach pierwszego stopnia podzielona jest na dwie części. Efekty uczenia się dla części pierwszej obejmują 7 efektów z zakresu wiedzy, 6 z zakresu umiejętności i 3 z zakresu kompetencji społecznych. Efekty te są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć, na przykład: efekt W1 dla zajęć *praktyka zawodowa cz. I* (student zna i rozumie profil działalności oraz strukturę organizacji/instytucji/firmy, w której odbywana jest praktyka, zakres działania komórek organizacyjnych i stanowisk, w miejscu gdzie odbywana jest praktyka) i efekt W2 dla zajęć *nauka o organizacji* (student zna i rozumie zjawiska zachodzące w organizacjach i ich otoczeniu i relacje między nimi, relacje pomiędzy częściami organizacji, rozumie ryzyko zmian zachodzących w organizacjach); efekt U5 dla zajęć *praktyka zawodowa cz. I* (potrafi komunikować się w zakresie działalności zawodowej ze współpracownikami organizacji) i efekt U1 dla zajęć *komunikacja interpersonalna* (potrafi stosować metody i narzędzia skutecznej komunikacji, dobrać styl komunikacji w zależności od sytuacji).

W ramach zajęć *praktyka zawodowa cz. II* zakładane jest osiągnięcie 7 efektów z zakresu wiedzy, 7 z zakresu umiejętności i 4 z zakresu kompetencji społecznych. Efekty te również korelują z efektami określonymi dla innych zajęć, np. efekt W7 dla zajęć *praktyka zawodowa cz. II* (zna zasady zarządzania zasobami ludzkimi, materialnymi, informacyjnymi i finansowymi organizacji, w której odbywana jest praktyka) jest zgodny z efektem W2 dla zajęć *zarządzanie kapitałem ludzkim* (rozumie rolę zarządzania kapitałem ludzkim w strategicznym zarządzaniu organizacją, w tym w osiąganiu celów biznesowych, budowaniu konkurencyjności i tworzeniu przewagi konkurencyjnej na rynku) i efektem W1 dla zajęć *finanse przedsiębiorstw* (zna i rozumie obszary analizy finansowej przedsiębiorstwa i metody tej analizy). Podobnie jest w przypadku efektu K2 dla zajęć *praktyka zawodowa cz. II* (jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych oraz wykazywania się profesjonalizmem w realizacji

indywidualnych i zespołowych zadań), który koreluje z efektami dla zajęć kompetencje menedżerskie K1 (student potrafi krytycznie ocenić swoją pracę, dostrzega słabe i mocne strony) i K2 (Student zorientowany jest na realizację wyznaczonych zadań, zna ich cel i rezultaty).

Na studiach drugiego stopnia w rezultacie odbycia praktyki zawodowej studenci powinni osiągnąć jeszcze bardziej rozbudowany zestaw efektów – 7 z zakresu wiedzy, 8 z zakresu umiejętności i 4 z zakresu kompetencji społecznych. Również w tym przypadku są one zgodne z efektami zaplanowanymi dla innych zajęć. Na przykład efekt U8 dla *praktyki zawodowej* (potrafi dokonać samooceny własnych kompetencji i doskonalić umiejętności, wyznaczając kierunki własnego rozwoju i kształcenia z uwzględnieniem doświadczeń z odbywanej praktyki) jest zgodny z efektami U3 (student rozpoznaje i różnicuje metody oraz techniki wspomagania rozwoju własnego) i U5 (student potrafi zarządzać własnym rozwojem) dla zajęć *zarządzanie własnym rozwojem*; efekt K3 dla *praktyki zawodowej* (potrafi myśleć w sposób przedsiębiorczy, jest otwarty na podejmowanie wyzwań zawodowych) jest zgodny z efektem K2 (jest gotów do kreatywnego i przedsiębiorczego myślenia o rozwoju organizacji w turbulentnym otoczeniu) dla zajęć *zarządzanie strategiczne*.

Treści programowe dla *zajęć praktyka zawodowa cz. I* na studiach pierwszego stopnia obejmują 9 tematów, w tym na przykład: „5. Poznanie sprzętu oraz oprogramowania komputerowego stosowanego w organizacji. 6. Przygotowanie stanowiska pracy. Wskazanie i przydzielenie zasobów niezbędnych do realizacji zadań powierzonych w ramach praktyk”. Dla *zajęć praktyka zawodowa cz. II* – 8 tematów, w tym np. „5. Rodzaje dokumentów funkcjonujących w organizacji – zasady ich sporządzania, obiegu i archiwizacji. 6. Przygotowanie stanowiska pracy. Przydzielenie zasobów niezbędnych do realizacji powierzonych zadań”. Treści programowe dla praktyk na studiach drugiego stopnia są już bardziej skomplikowane, obejmują 10 tematów takich jak np. „9. Rozpoznanie, analiza i aktywna postawa w zakresie rozwiązania problemów związanych z gospodarowaniem zasobami ludzkimi. 10. Samodzielne wykonywanie zadań z zakresu zarządzania zleconych i nadzorowanych przez Opiekuna Praktyk”.

Jak wynika z powyższego, treści programowe opracowane są w ten sposób, by umożliwić studentom osiągnięcie pełnego zakresu efektów uczenia się zaplanowanego dla praktyk. Należy nadmienić, że o ile do większości zajęć jest przypisanych po kilka efektów z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, to praktyki zawodowe mają 16 efektów w zakresie wiedzy, 18 w zakresie umiejętności i 19 w zakresie kompetencji społecznych, co świadczy o dużej staranności w podejściu do praktyk zawodowych

Na pierwszym stopniu studiów praktyki zawodowe zaplanowano w wymiarze 6 miesięcy. Obejmują 720 godzin realizowanych w zakładzie pracy oraz dodatkowo 30 godzin pracy własnej studenta. Przyporządkowano im 30 punktów ECTS. Praktyki zawodowe podzielone są na dwie części: część 1, realizowana w V semestrze, obejmuje 250 godzin i 10 punktów ECTS, część druga praktyki, w trakcie VI semestru – 470 godzin w zakładzie pracy oraz dodatkowo 30 godzin pracy własnej studenta. Tej części przypisano 20 pkt. ECTS. Na studiach drugiego stopnia praktyki zawodowe zaplanowano w wymiarze 3 miesięcy. Obejmują 420 godzin realizowanych w zakładzie pracy oraz dodatkowo 5 godz. pracy własnej. Praktykom przypisano 17 punktów ECTS.

Uczelnia nie precyzuje jednak, czy wskazany wymiar praktyk dotyczy godzin zegarowych czy dydaktycznych, co wymaga uściślenia w programie studiów. Ponadto praktykom zawodowym na studiach pierwszego i drugiego stopnia powinna być również przypisana odpowiednia liczba ECTS, z uwzględnieniem istniejących w tym zakresie uregulowań prawnych, tj. 1 ECTS odpowiada 25-30

godzinom (lekcyjnym) pracy studenta. Zgodnie z wymogami, o których mowa w art. 67 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), sześciu miesiącom praktyk zawodowych odpowiada 720 godzin zegarowych, natomiast trzem miesiącom praktyk zawodowych, o których mowa w art. 67 ust. 5 pkt 2 powyższej ustawy: 360 godzin zegarowych. Stanowi to odpowiednio równowartość 960 godzin lekcyjnych w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz 480 godzin lekcyjnych w przypadku studiów drugiego stopnia.

Praktyki zawodowe realizowane są na studiach pierwszego stopnia na trzecim roku studiów (V i VI semestr), a na studiach drugiego stopnia – w ostatnim (IV) semestrze. Na tym etapie studiów osiągnięte efekty uczenia się pozwalają efektywnie wykorzystać wiedzę i umiejętności nabyte na studiach oraz wzmocnić postawy oczekiwane w życiu zawodowym. Umieszczenie praktyk w planie studiów zapewnia więc możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się przypisanych praktykom zawodowym. W uzasadnionych przypadkach student może jednak ubiegać się o zgodę Rektora na zmianę terminu realizowania praktyki.

Przy wyborze miejsca praktyk studenci otrzymują silne wsparcie Uczelni. Mogą oni skorzystać z propozycji przedstawionych przez Doradcę Edukacyjno-Zawodowego lub zaproponować interesujące ich miejsce. W drugim przypadku wymagane jest uzyskanie zgody kierunkowego pełnomocnika ds. praktyk zawodowych. Weryfikacja obejmuje sprawdzenie czy miejsce to zapewnia osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się (zakres czynności, jakie dany podmiot przewiduje do wykonywania dla praktykanta, forma, profil i cele działalności podmiotu oraz możliwość zapewnienia właściwej opieki merytorycznej). W bieżącym roku akademickim wprowadzono nowy formularz zgłoszenia miejsca praktyk, który pozwala ocenić miejsce i zakres zadań w kontekście osiągania efektów uczenia się. Student otrzymuje od Doradcy Edukacyjno-Zawodowego formularz, wypełnia go w porozumieniu z pracodawcą i dostarcza do Centrum Planowania Kariery. Jeśli pełnomocnik ds. praktyk na kierunku zarządzanie zaakceptuje zgłoszone miejsce odbywania praktyk po dostarczeniu formularza wypełnionego przez potencjalnego praktykodawcę, student pobiera z Centrum Planowania Kariery dokumenty niezbędne do odbycia praktyk.

Zgodnie z raportem samooceny studenci kierunku zarządzanie mogą odbywać studenckie praktyki zawodowe w działach HR, instytucjach i urzędach państwowych (urzędy miasta, urzędy skarbowe, Zakład Ubezpieczeń Społecznych), agencjach PR i marketingowych, przedsiębiorstwach, agencjach doradztwa personalnego, instytucjach ubezpieczeniowych, izbach przemysłowo-handlowych i organizacjach pozarządowych. Taki dobór miejsc odbywania praktyk zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk podane są w kartach zajęć *praktyka zawodowa cz. I* i *praktyka zawodowa cz. II*. W obu przypadkach efekty uczenia się są weryfikowane na podstawie dziennika praktyk oraz pisemnego zaświadczenia o odbyciu praktyk wraz z pisemną opinią opiekuna praktyk z ramienia podmiotu przyjmującego. W poprzednich latach zamiast dzienniczka praktyk studenci przedkładali po praktyce sprawozdanie, jednakże nie było ono wystarczające dla dokonania pełnej oceny. Odnotowanie wszystkich wykonywanych w poszczególnych dniach czynności w większym stopniu pozwala na skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Możliwa jest weryfikacja i ocena osiągnięcia przez studentów ocenianego kierunku efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednak rozwiązanie to nie jest przez Uczelnię wykorzystywane.

Dokumentowanie praktyk obejmuje 1) potwierdzenie uzyskania porady dotyczącej miejsca zrealizowania studenckiej praktyki zawodowej, wystawiane przez doradcę zawodowo-edukacyjnego, zawierające wskazanie najbardziej odpowiedniego miejsca realizacji praktyki, 2) skierowanie na studencką praktykę zawodową, wystawiane przez asystenta ds. praktyk zawodowych, zawierające krótką informację o celach praktyk zawodowych oraz prośbę o wyznaczenie opiekuna praktyk, który będzie miał bezpośredni nadzór nad studentem odbywającym praktyki, zapozna go z obowiązującymi w miejscu pracy przepisami, wyznaczy zadania do realizacji oraz dokona wpisu w zaświadczeniu potwierdzającym realizację praktyki – skierowanie to musi poświadczyć podmiot przyjmujący studenta na praktykę i wskazać opiekuna, podając jego stanowisko lub pełnioną przez niego funkcję, 3) umowę o organizację studenckiej praktyki zawodowej dla studenta Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, podpisywaną przez asystenta ds. praktyk i przedstawiciela podmiotu przyjmującego, 4) dzienniczek praktyk, 5) zaświadczenie o odbyciu studenckiej praktyki zawodowej, zawierające wykaz zagadnień, z którymi student lub studentka zapoznali się w czasie praktyk oraz ocenę studenta odbywającego praktykę w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych (każdy z efektów oceniany jest w skali 2-5) oraz opinię o praktykancie.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Powyższe sposoby dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych dla praktyk zawodowych efektów uczenia się.

Zespół oceniający zwrócił uwagę na wyjątkowo staranne opracowanie dzienniczka praktyk, który m.in. zawiera profil działalności podmiotu przyjmującego, zadania realizowane przez studenta w celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, przy czym każdemu zadaniu należy przyporządkować przynajmniej jeden efekt.

Dokumentem będącym podstawą organizacji praktyk zawodowych jest Regulamin studenckich praktyk zawodowych w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, przyjęty Uchwałą nr 576/2024 Uchwałą Senatu Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, który wszedł w życie 1 października 2024 r. Regulamin ten określa zakres i tryb organizacji oraz odbywania praktyk przewidzianych w programach studiów WSPA. System organizacji studenckich praktyk zawodowych nadzoruje Rektor WSPA, natomiast za organizację systemu odpowiadają asystent ds. praktyk zawodowych, doradca edukacyjno-zawodowy WSPA i kierownicy pełnomocnicy ds. praktyk zawodowych. Osoby te mają odpowiednie kompetencje do pełnienia wymienionych funkcji. Za organizację i nadzór nad praktykami w podmiocie przyjmującym na praktyki odpowiada opiekun praktyki.

Do zadań asystenta ds. praktyk zawodowych, powołanego przez Rektora spośród pracowników WSPA, należy: przygotowanie dokumentacji kierującej na praktyki niezbędnej do ich realizacji, nadzór i prowadzenie dokumentacji związanej z realizacją praktyki na potrzeby prowadzenia dokumentacji przebiegu studiów oraz wprowadzanie zaliczenia praktyki do kart osiągnięć studenta.

Do zadań doradcy edukacyjno-zawodowego WSPA należy współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego WSPA w celu organizacji praktyk i staży, prowadzenie dokumentacji tej współpracy, zawieranie porozumień z podmiotami w ramach pełnomocnictwa Rektora, przedstawianie

studentom oferty miejsc praktyk zawodowych, udzielanie indywidualnych porad co do wyboru odpowiedniego miejsca, weryfikacja zgodności miejsc odbywania praktyk wskazanych przez studentów pod kątem możliwości osiągnięcia zakładanych celów i efektów uczenia się przewidzianych dla praktyk zawodowych, prowadzenie czynności kontrolnych w zakresie prawidłowości realizacji praktyk oraz ewaluacja systemu praktyk zawodowych.

Zadaniem pełnomocnika ds. praktyk jest weryfikacja i zatwierdzanie miejsc praktyk wybranych przez studentów oraz opiekunów praktyk z ramienia podmiotu przyjmującego, kontrola praktyk, weryfikacja osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się oraz podejmowanie decyzji o zaliczeniu praktyk.

Z powyższego wynika, że weryfikacja miejsc praktyk pod kątem zapewnienia możliwości osiągnięcia zaplanowanych dla praktyk efektów uczenia się jest zadaniem zarówno Doradcy, jak i Pełnomocnika. Podobnie jest z wykonywaniem czynności kontrolnych. Takie ukształtowanie zadań prowadzi do rozmycia się odpowiedzialności za te dwa obszary. Wskazane jest doprecyzowanie i rozdzielenie zadań osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary systemu organizacji i realizacji praktyk.

Zgodnie ze sprawozdaniem pełnomocnika ds. praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie, w roku 2020/2021 liczba studentów zobowiązanych do realizacji praktyk wynosiła 80 osób (62 studentów stacjonarnych i 18 niestacjonarnych), w 2021/2022 – 82 osoby (28 studentów stacjonarnych i 54 niestacjonarnych), a na studiach drugiego stopnia w roku 2021/2022 – 47 osób (37 studentów niestacjonarnych i 10 studentów stacjonarnych ścieżki anglojęzycznej), w roku 2022/2023 – 52 osoby (9 studentów stacjonarnych, 36 studentów niestacjonarnych i 7 studentów stacjonarnych ścieżki anglojęzycznej. Brak danych do roku 2022/2023 dla studiów pierwszego stopnia. Wykaz studentów odbywających praktyki zawodowe w roku akademickim 2023/2024 obejmuje 43 osoby, dodatkowo w ramach programu Erasmus+ praktyki odbyło 6 osób, natomiast 40 osób otrzymało zaliczenie na podstawie doświadczenia pozyskanego w ramach pracy zawodowej, stażu lub działalności gospodarczej, co daje łącznie 83 osoby. Liczba studentów pozostających pod nadzorem osób odpowiedzialnych za praktyki jest zatem odpowiednia, by mogli oni osiągnąć zaplanowane efekty uczenia się.

System organizacji praktyk oraz kompetencje pełnomocnika zapewniają prawidłową realizację praktyk i osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się. Podkreślić należy, iż system i podziały zadań pomiędzy osobami zaangażowanymi w realizację praktyk wypracowane w WSPA są wyjątkowo dobre i mogą stanowić wzór do naśladowania dla wielu innych Uczelni. Część obszarów jest podwójnie nadzorowana, co zdaniem zespołu oceniającego nie jest potrzebne, ale Uczelnia zastosowała takie rozwiązanie jako zabezpieczenie na wypadek czasowej nieobecności pracownika.

Zadania opiekunów praktyk w podmiotach przyjmujących wzmiankowane są w skierowaniu na praktykę zawodową. Na ocenianym kierunku brak jest jakichkolwiek wymagań wobec takiej osoby, która w czasie praktyki pełni faktycznie rolę nauczyciela praktycznej nauki zawodu. Uczelnia wyjaśniła, że na opiekunów praktyk wyznaczane są osoby reprezentujące podmioty przyjmujące studentów na praktykę, dysponują więc odpowiednią wiedzą, wieloletnim doświadczeniem, umiejętnościami i kompetencjami, stąd nie są stosowane dodatkowe kryteria oceny kwalifikacji opiekunów praktyk. Ponadto w skierowaniu na praktykę podmiot przyjmujący studenta na praktykę wskazuje opiekuna praktyk, podając równocześnie zajmowane przez niego stanowisko, co jest brane pod uwagę przy zatwierdzaniu praktyki. W przypadku wątpliwości miejsce praktyki nie jest zatwierdzane. Mimo to – by uniknąć niejasności – wskazane jest określenie kryteriów, które powinien spełniać opiekun praktyk w zakładzie pracy i podanie ich do publicznej wiadomości.

W dokumentacji brak danych na temat współpracy osób nadzorujących praktyki na ocenianym kierunku z opiekunami praktyk i określenia sposobów komunikowania się, jednakże w trakcie wizytacji ustalono, iż taka współpraca, jak i komunikacja, mają miejsce.

Zgodnie z regulaminem praktyk student może odbyć praktyki w danym podmiocie/ jednostce organizacyjnej, jeżeli charakter prowadzonej przez ten podmiot działalności i odbywanych przez studenta lub studentkę praktyk jest zgodny z kierunkiem studiów (w tym przypadku: z kierunkiem zarządzanie), a realizowana praktyka pozwoli na osiągnięcie efektów uczenia się zaplanowanych dla tej praktyki w programie studiów, Wymagane jest również, aby podmiot przyjmujący studenta na praktykę zobowiązał się do zapewnienia warunków umożliwiających odbycie praktyki zgodnie z wymogami.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, ale dopuszcza też samodzielne znalezienie odpowiedniego miejsca. Musi ono zostać zaakceptowane przez doradcę i/lub pełnomocnika ds. praktyk. Kryteria jakościowe z góry określone i formalnie przyjęte znajdują się w par. 16 regulaminu praktyk i obejmują zgodność charakteru działalności prowadzonej przez dane przedsiębiorstwo, instytucję lub jednostkę organizacyjną z kierunkiem studiów, możliwość osiągnięcia zaplanowanych dla praktyki efektów uczenia się, zgodę podmiotu na przyjęcie praktykanta lub praktykantki, zobowiązanie do zapewnienia warunków umożliwiających odbycie praktyki zgodnie z wymogami, w szczególności poprzez wyznaczenie opiekuna praktyki odpowiadającego za nadzór merytoryczny nad praktykantem lub praktykantką oraz zobowiązanie do sporządzenia i wydania studentowi zaświadczenia o odbyciu praktyki, wstępnej weryfikacji efektów uczenia się uzyskanych podczas praktyki i poświadczenia sporządzonego przez studenta raportu (wypełnienia dzienniczka). Regulamin określa również reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta.

Uczelnia deklaruje, że ma podpisane porozumienia o realizację praktyk zawodowych odpowiednich dla kierunku zarządzanie z 48 podmiotami wymienionymi z nazwy w raporcie samooceny.

W poprzednim roku akademickim 43 studentki i studenci kierunku zarządzanie odbyli praktyki w 27 miejscach. 4 podmioty przyjęły po 3 studentów (m.in. Izba Przemysłowo-Handlowa w Lublinie i WSPA), 2 podmioty po 2 studentów, a pozostałe po 1 praktykancie. Były to podmioty o zróżnicowanym profilu, m. in. agencje zatrudnienia, izba gospodarcza, spółka energetyczna Skarbu Państwa, fundacja, gabinet kosmetyczny, przedsiębiorstwa usługowe, informatyczne, kancelarie księgowo-podatkowe, wyspecjalizowane przedsiębiorstwa handlowe, przedsiębiorstwo budowlane, zakład kamieniarski, przedsiębiorstwo transportowe, podmioty świadczące usługi reklamowe, uczelnia wyższa, lokalna grupa działania. Z uwagi na specyfikę kierunku każdy z tych podmiotów jest odpowiednim miejscem do sprawdzenia swoich umiejętności związanych z zarządzaniem.

Infrastruktura i wyposażenie podanych miejsc są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, a także umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i prawidłową realizację praktyk.

Sprawozdania z praktyk wskazują na to, że brak jest praktyk z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Studenci mogą również ubiegać się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie doświadczenia zawodowego. W tym celu występują z wnioskiem (załącznik do regulaminu praktyk) do pełnomocnika ds. praktyk zawodowych o zaliczenie praktyki zawodowej w określonej przez nich liczbie godzin dydaktycznych, we wskazanym semestrze, na podstawie odpowiednio zatrudnienia/ prowadzenia działalności gospodarczej /stażu/wolontariatu, w podanym okresie i podanym podmiocie. We wniosku

należy wymienić zadania i obowiązki wykonywane w ramach zatrudnienia/prowadzenia działalności gospodarczej/stażu/wolontariatu, które umożliwiały osiągnięcie poszczególnych efektów uczenia się przewidywanych dla praktyk. Jako potwierdzenie tego stanu rzeczy do wniosku należy załączyć zaświadczenie o zatrudnieniu, odbyciu, stażu, wolontariacie, wydruk z CEIDG lub inne dokumenty pomocne w wykazaniu osiągnięcia efektów uczenia się.

Zarządzenie nr 64/R/WSPA/2020-2021 Rektora WSPA w Lublinie z dnia 5 sierpnia 2021 roku w sprawie hospitacji praktyk zawodowych w WSPA w Lublinie wprowadziło zasady hospitacji praktyk zawodowych w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich. Zgodnie z powyższym zarządzeniem hospitacje przeprowadza kierunkowy pełnomocnik ds. praktyk we współpracy z doradcą edukacyjno-zawodowym WSPA, uwzględniając losowy dobór jednostek przyjmujących na praktyki. Hospitacje przeprowadzane są w każdym semestrze, w którym realizowane są praktyki i obejmują minimum 10% miejsc wskazanych dla kierunku studiów. Hospitacje dokumentowane są na piśmie poprzez wypełnienie arkusza hospitacji. W ocenie uwzględnia się zgodność realizowanych praktyk z założonymi dla nich efektami uczenia się, zgodność praktyki z charakterem studiów na określonym kierunku i z celami praktyk zawodowych, zgodność realizacji praktyk z terminem określonym w umowie, charakter zadań przydzielanych studentom, ich istotność, celowość oraz zgodność z programem praktyk, przestrzeganie przez praktykanta lub praktykantkę przepisów BHP, dyscypliny pracy i porządku pracy przyjętego w miejscu praktyk oraz wywiązywanie się przez jednostkę przyjmującą z obowiązków przyjętych na mocy umowy o realizację praktyk. Dokonana ocena i wszelkie uwagi muszą być udostępnione jednostce przyjmującej na praktyki. Arkusz hospitacji zawiera wywiad z opiekunem praktyk, wywiad ze studentem/ studentką realizującymi praktykę zawodową i ocenę hospitowanych praktyk, a także komentarze uzupełniające, wnioski (m.in. adekwatność wykonywanych zadań do zakładanych efektów uczenia się i zalecenia dotyczące poprawy jakości praktyk. W pierwszej kolejności hospitowane są miejsca, które nie są znane Uczelni, czyli przedsiębiorstwa/instytucje spoza listy partnerów, następnie partnerzy nowi, u których jeszcze nie były prowadzone hospitacje. Hospitacje mogą odbywać się również na wniosek/ wskazanie Dziekana bądź Władz Uczelni lub danego podmiotu przyjmującego studentów na praktyki.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe określone dla zajęć prowadzonych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku uwzględniają aktualny stan wiedzy i praktyki w obszarach działalności zawodowej gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie. Treści te mieszczą się także w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse: w przypadku studiów pierwszego stopnia; nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse, informatyk techniczna i telekomunikacja oraz nauki prawne: w przypadku studiów drugiego stopnia. W większości zajęć dydaktycznych treści programowe

są zgodne z efektami uczenia się. Kolejność realizacji poszczególnych treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest właściwa.

Harmonogram realizacji programu studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz formy i organizacja zajęć są odpowiednie dla założonej liczby ECTS wymaganej do ukończenia studiów na ocenianym kierunku, a także dla profilu praktycznego. Liczba semestrów na ocenianym kierunku jest zgodna z wymogami ustawowymi. Obciążenie studenta pracą w poszczególnych semestrach jest równomierne. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Określony przez Uczelnię nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS jest w skali całego cyklu kształcenia odpowiedni.

Uczelnia oferuje studentom kierunku zarządzanie, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, zajęcia do wyboru w wymaganym przepisami prawa wymiarze i tym samym daje możliwość elastycznego kształtowania ścieżek kształcenia. W programie studiów przewidziano również w wymaganym zakresie zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Udział poszczególnych form realizowanych zajęć jest odpowiedni do potrzeb kształcenia na profilu praktycznym. Na ocenianym kierunku są też prowadzone zajęcia z zakresu kształcenia w języku obcym (lektoraty oraz dodatkowe zajęcia w języku obcym), a także zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, dla których łączna liczba punktów ECTS jest nie mniejsza niż 5.

Metody kształcenia stosowane przez osoby prowadzące zajęcia są zorientowane na studentów. W czasie zajęć studenci są motywowani do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Stosowane metody kształcenia nastawione są na przygotowanie do działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie.

Program studiów kierunku zarządzanie o profilu praktycznym zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, przewiduje studenckie praktyki zawodowe. Uczelnia nie wskazuje jednak, czy wskazany w programie studiów wymiar praktyk dotyczy godzin zegarowych, czy dydaktycznych, co wymaga doprecyzowania. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są starannie opracowane, nieco inne dla poszczególnych części praktyk oraz zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Treści programowe, umiejscowienie praktyk w planie studiów, a także dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, sposób dokumentowania przebiegu praktyk są starannie dobrane i umożliwiają sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Dokonywana ocena ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów. Uczelnia zapewnia miejsca praktyk, ale również wyraża zgodę na odbywanie praktyki w miejscu zgłoszonym przez studenta, o ile spełnia ono sformułowane w regulaminie praktyk kryteria. Program praktyk i ich realizacja oraz efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają monitoringowi i ocenie w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, a wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

W trakcie analizy kryterium 2 stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Występują przypadki, w których założone dla zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia efekty uczenia się nie są realizowane przez poszczególne treści programowe oraz nie są one weryfikowane w trakcie tych zajęć.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się odpowiednie przypisanie treści programowych do poszczególnych efektów uczenia się założonych dla zajęć, tak aby związek między tymi elementami programu studiów nie budził wątpliwości.
2. Rekomenduje się uwzględnienie źródeł obcojęzycznych w procesie kształcenia oraz w literaturze uzupełniającej w sylabusach zajęć.
3. Rekomenduje się jednoznaczne określenie w programie studiów wymiaru praktyk zawodowych oraz przypisanie praktykom zawodowym na studiach pierwszego i drugiego stopnia odpowiedniej liczby ECTS, przy uwzględnieniu istniejących w tym zakresie uregulowań prawnych, tj. 1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom (dydaktycznym) pracy studenta.
4. Rekomenduje się doprecyzowanie i rozdzielenie zadań osób odpowiedzialnych za poszczególne obszary systemu organizacji i realizacji praktyk.
5. Rekomenduje się określenie kryteriów, które powinien spełniać opiekun praktyk w podmiocie przyjmującym na praktykę zawodową oraz podanie ich do publicznej wiadomości.

Zalecenia

1. Zaleca się opracowywanie treści programowych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia w ten sposób, aby umożliwiały one uzyskiwanie wszystkich zakładanych dla tych zajęć efektów uczenia się.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji na studia w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie są regulowane uchwałą Senatu. Proces rekrutacji na kierunek zarządzanie odbywa się zarówno w siedzibie Uczelni, jak i za pośrednictwem internetowej platformy rekrutacyjnej WSPA. Kandydaci chętni do podjęcia studiów na powyższym kierunku muszą złożyć pełen zestaw dokumentów wymaganych w toku rekrutacji. Należą do nich: kwestionariusz osobowy wraz z podaniem o przyjęcie na studia oraz ankieta osobowa, świadectwo dojrzałości lub poświadczona przez Uczelnię kopia świadectwa dojrzałości, oryginał dowodu osobistego do wglądu, a w przypadku cudzoziemców – dokument potwierdzający tożsamość kandydata w celu weryfikacji zgodności danych, dwie aktualne fotografie, dowód wniesienia opłaty rekrutacyjnej w wysokości wskazanej w Zarządzeniu Kanclerza

WSPA; oświadczenie o posiadanych kompetencjach cyfrowych, a w przypadku kandydatów na studia drugiego stopnia – dyplom ukończenia studiów wyższych z suplementem lub poświadczona przez Uczelnię kopia tego dyplomu.

Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie są punkty rekrutacyjne przyznawane kandydatowi na podstawie wyników egzaminów maturalnych z języka obcego nowożytnego (część pisemna) oraz jednego z następujących przedmiotów: język polski, geografia, wiedza o społeczeństwie, matematyka lub historia (część pisemna). Jeżeli egzamin z danego przedmiotu zdawany był na dwóch poziomach, pod uwagę brany jest wynik korzystniejszy dla kandydata. Minimalna liczba uzyskanych punktów, na podstawie której student może zostać zakwalifikowany na studia, wynosi 40. Maksymalna liczba punktów, którą może uzyskać kandydat, wynosi 200. Ponadto cudzoziemcy mogą rozpocząć naukę w WSPA na studiach polskojęzycznych, jeżeli legitymują się dokumentem potwierdzającym znajomość języka polskiego przynajmniej na poziomie B2.

Powyższe zasady rekrutacji na studia pierwszego stopnia są zrozumiałe oraz pozwalają na dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się zdefiniowanych w programie studiów. Dają one wszystkim równe szanse w procesie rekrutacji. Zasady te uwzględniają również informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz o wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Postępowanie kwalifikacyjne na studia drugiego stopnia na kierunku zarządzanie, odbywa się na podstawie konkursu ocen końcowych na dyplomie ukończenia studiów. Podstawę kwalifikacji stanowi: wartość wskaźnika rekrutacyjnego (W) określonego wzorem: $W = 2 \times K + P$, gdzie: K , P – oznaczają ocenę końcową na dyplomie ukończenia studiów (K – na tym samym kierunku, P – na pozostałych kierunkach). W procesie rekrutacji, w odniesieniu do kandydatów którzy studia pierwszego stopnia ukończyli na kierunku innym niż kierunek zarządzanie, nie przewidziano jednak żadnych mechanizmów uzupełniania efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności istotnych dla osiągania efektów uczenia się z założonych dla studiów drugiego stopnia na tym kierunku. Uczelnia obecnie nie stwarza takim studentom możliwości uzupełnienia braków w celu zdobycia wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do podjęcia studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku.

Kwestie związane z zasadami, warunkami oraz trybem potwierdzania efektów uczenia się zdobytych w procesie uczenia się poza systemem studiów zostały określone w Uchwale Senatu WSPA w Lublinie nr 544/2023 przyjętej 29 maja 2023 roku. Procedura ta umożliwia potwierdzenie efektów uczenia się, które odpowiadają efektom przewidzianym w programie studiów dla danego kierunku. Aby przystąpić do tej procedury, kandydat na studia musi złożyć wniosek o potwierdzenie efektów uczenia się. Do wniosku należy dołączyć dokumenty, które pozwolą ocenić nabytą wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Wśród wymaganych dokumentów znajdują się: świadectwo dojrzałości (dla kandydatów na studia pierwszego stopnia), dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia (dla kandydatów na studia drugiego stopnia), dowody potwierdzające wymagany staż pracy oraz dokumenty potwierdzające efekty uczenia się uzyskane poza systemem studiów. Wniosek wraz z wymaganymi załącznikami należy złożyć w Centrum Studiów Wyższych. Kierunkowa Komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się porównuje osiągnięte przez kandydata efekty z efektami

przewidywanymi dla zajęć objętych wnioskiem. Jeśli Komisja wyda pozytywną opinię, Dziekan wyznacza termin egzaminu ustnego, który ma na celu weryfikację doświadczenia zawodowego kandydata. Egzamin ten odbywa się przed członkami Komisji. Po zakończeniu egzaminu Komisja podejmuje decyzję o potwierdzeniu efektów uczenia się oraz wystawia oceny w protokole w odniesieniu do zajęć, dla których efektami się zajmowała. Na tej podstawie określany jest semestr, na który wnioskodawca zostaje przyjęty. O kolejności przyjęcia na studia decyduje wynik potwierdzenia efektów uczenia się. Powyższe zasady zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich bezpośredniego powiązania z zakresem efektów uczenia się określonym w programie studiów dla kierunku.

Zagadnienia dotyczące zasad, warunków i trybu uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innych uczelniach, w tym zagranicznych, zostały uregulowane w Regulaminie studiów wyższych. Dokument ten został przyjęty uchwałą nr 540/2023 Senatu Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie w dniu 26 kwietnia 2023 roku. Zgodnie z powyższym regulaminem student ma możliwość przeniesienia się z innej uczelni krajowej lub zagranicznej, jak również zmiany kierunku lub specjalności w ramach tego samego kierunku, pod warunkiem uzyskania zgody Rektora lub osoby przez niego upoważnionej wyrażonej w formie decyzji. Przeniesienie jest możliwe tylko wtedy, gdy student spełnił wszystkie wymagania określone przez Uczelnię. Po przeniesieniu student musi uzupełnić różnice programowe wynikające z programu studiów zgodnie z Regulaminem wyrównywania różnic programowych przyjętym zarządzeniem nr 49/R/WSPA/2022-2023 przez Rektora WSPA w dniu 19 maja 2023 roku. Dokumentem, który służy do wyrównania różnic programowych, jest karta różnic programowych. Zawiera ona dane studenta, wykaz przedmiotów do zaliczenia, efekty uczenia się, formy zaliczenia przedmiotu, punkty ECTS oraz ewentualne opłaty. Określenie różnic programowych, w oparciu o identyfikację i porównanie efektów uczenia się, leży w gestii Dziekana lub upoważnionej przez niego osoby (Koordynatora ds. różnic programowych). Wniosek o zaliczenie różnic programowych wraz z wymaganą dokumentacją student składa w Centrum Studiów Wyższych. Na podstawie analizy dostarczonej dokumentacji Koordynator ds. różnic programowych identyfikuje i porównuje efekty uczenia się oraz podejmuje decyzję o ich uznaniu lub nieuznaniu. Uznanie efektów uczenia się jest równoznaczne z zaliczeniem zajęć oraz przyznaniem adekwatnej do nich oceny. Z kolei nieuznanie tych efektów skutkuje koniecznością zaliczenia przedmiotu oraz wyrównania różnic programowych.

Wymiana studentów pomiędzy WSPA a innymi uczelniami, w tym uczelniami zagranicznymi, jest możliwa dzięki systemowi transferu i akumulacji punktów ECTS. Po przeniesieniu student zyskuje odpowiednią liczbę punktów ECTS, zgodną z liczbą punktów ECTS przewidzianą dla zajęć realizowanych na kierunku studiów, do którego został przyjęty.

Przyjęte procedury zapewniają możliwość identyfikacji osiągniętych dotychczas efektów uczenia się oraz oceny ich zgodności z efektami uczenia się określonym w programie studiów dla ocenianego kierunku zarządzanie.

Zasady dotyczące przeprowadzania procesu dyplomowania zostały określone w Regulaminie studiów wyższych Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie oraz w Regulaminie procesu dyplomowania na kierunku Zarządzanie. Na ostatnim roku studiów każdy student ocenianego kierunku zobowiązany jest do zdania egzaminu dyplomowego oraz przygotowania i obrony pracy dyplomowej. Pracę dyplomową student opracowuje pod kierunkiem opiekuna naukowego wybranego spośród nauczycieli akademickich wskazanych przez Rektora lub osobę przez niego upoważnioną. Temat pracy

powinien zostać ustalony najpóźniej do końca pierwszego semestru, w którym rozpoczęte zostało seminarium dyplomowe. Tematy prac dyplomowych na kierunku zarządzanie są poddawane kontroli Dziekana, który weryfikuje ich zgodność z dyscyplinami naukowymi przypisanymi do tego kierunku. W Uczelni obowiązuje zasada, iż studenci muszą zapisać się na seminaria u przyszłych opiekunów naukowych. Analizując wykaz tematów leżących w obszarze zainteresowań poszczególnych nauczycieli, studenci mogą skonfrontować je z własnymi aspiracjami związanymi z realizacją pracy dyplomowej, co ułatwia im wybór odpowiedniego opiekuna. Opiekun naukowy dokonuje końcowego zaliczenia seminarium dyplomowego w ostatnim semestrze studiów, po zapoznaniu się z ostateczną wersją pracy dyplomowej. Przed przystąpieniem przez studenta do egzaminu dyplomowego jego praca poddawana jest weryfikacji w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym.

Zgodnie z deklaracją Uczelni prace dyplomowe na kierunku zarządzanie mają charakter praktyczny i koncentrują się na rozwiązaniu konkretnego problemu badawczego, co jest odzwierciedlone w jej tytule. Praca licencjacka zawiera część teoretyczną, analityczną i metodyczną lub konkretny przykład z praktyki, zaś praca magisterska składa się z części teoretycznej, metodycznej i badawczej. Uczelnia w swoim raporcie samooceny zaznacza również, że praca magisterska powinna wносить wkład w rozwiązanie rzeczywistego problemu metodą naukową, a także zawierać istotne wyniki empiryczne, które przyczyniają się do rozwoju dyscyplin właściwych dla kierunku zarządzanie. Każda praca dyplomowa podlega ocenie recenzenta, który poddaje ocenie m. in. właściwości sformułowania tematu, zgodność treści z tematem, układ pracy, merytoryczną zawartość, wykorzystane źródła oraz formalną stronę pracy. Ostateczna ocena pracy dyplomowej, uwzględniana przy obliczaniu końcowego wyniku studiów, jest średnią arytmetyczną oceny opiekuna naukowego oraz recenzenta (lub recenzentów, jeśli ich jest więcej). Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją składającą się z co najmniej trzech osób: Rektora (lub upoważnionej przez niego osoby jako przewodniczącego), opiekuna naukowego oraz recenzenta. Uzyskanie dyplomu następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem co najmniej dostatecznym, a data jego złożenia jest jednocześnie datą ukończenia studiów. Końcowy wynik ze studiów jest sumą: 50% z średniej arytmetycznej końcowych ocen ze wszystkich zajęć, 25% oceny pracy dyplomowej (średnia arytmetyczna ocen opiekuna naukowego oraz recenzenta) oraz 25% oceny z egzaminu końcowego (średnia arytmetyczna ocen z pytań zadanych przed komisją). Egzamin dyplomowy składa się z trzech części: w pierwszej student prezentuje swoją pracę (ta część nie jest oceniana), w drugiej odpowiada na pytanie recenzenta dotyczące jego pracy lub zagadnień związanych z tematem (ta część podlega ocenie), natomiast w trzeciej losuje dwa zagadnienia z katalogu tematów przypisanych do kierunku i odpowiada na pytania zadane przez członków komisji. Jedno z tych zagadnień dotyczy kwestii ogólnych związanych z kierunkiem, a drugie związane jest z wybraną przez studenta specjalnością. Przyjęte zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady zaliczania etapów studiów zawiera Regulamin studiów Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. W rozliczeniu etapu studiów uwzględnia się wszystkie zajęcia, które składają się na program studiów danego etapu. Oceny studentów ze wszystkich egzaminów i zaliczeń wpisywane są do protokołu w wersji elektronicznej udostępnionego poprzez informatyczny system uczelni (ESS) wyłącznie przez prowadzącego zajęcia. Wpisane i zatwierdzone oceny importowane są poprzez system do elektronicznej karty okresowych osiągnięć studenta. Zatwierdzona karta okresowych osiągnięć jest drukowana i zatwierdzona przez Dziekana i umieszczona

w teczce osobowej studenta. Studenci mają dostęp do dokumentacji przebiegu studiów w formie elektronicznej poprzez informatyczny system uczelni (Wirtualny Pokój Studenta wps.wspa.pl).

Zasady dotyczące sprawdzania i oceniania osiągnięcia efektów uczenia się zostały określone w Zarządzeniu nr 77/R/WSPA/2022-2023 Rektora Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie sprawie systemu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w Uczelni, wydanym 21 czerwca 2023 roku. Zgodnie z jego zapisami efekty uczenia się stanowią podstawę wyznaczania zakresu treści programowych, ich przyporządkowania do poszczególnych modułów kształcenia oraz sekwencyjności zajęć, a weryfikacja efektów uczenia się osiąganych przez studentów odbywa się zarówno podczas zajęć dydaktycznych, praktyk zawodowych, jak i w trakcie przygotowywania pracy dyplomowej oraz podczas egzaminu dyplomowego. Weryfikacja efektów uczenia się osiąganych przez studentów obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, których uzyskanie związane jest z danymi zajęciami. Nauczyciele akademicki każdorazowo przy wystawianiu oceny, zarówno formułującej, jak i końcowej, mają obowiązek uwzględniać osiągnięcia studentów w trzech powyższych obszarach przy każdej wystawianej ocenie.. W ten sposób nauczyciel szczegółowo kontroluje stopień realizacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Zgodnie z powyższym zarządzeniem nauczyciel akademicki zobowiązany jest również do każdorazowego informowania studenta o ocenie uzyskiwanych przez niego osiągnięć. Prace etapowe (egzaminacyjne, zaliczeniowe) są realizowane m. in. w takich formach jak: egzamin ustny, egzamin pisemny, kolokwium, test zaliczeniowy, odpowiedź ustna, praca pisemna, projekt indywidualny, projekt grupowy, realizacja zadań/ćwiczeń, dyskusja, debata, prezentacja multimedialna, prezentacja ustna, obserwacja, symulacje sytuacji. Egzaminy i zaliczenia w formie ustnej powinny odbywać się w obecności co najmniej 2 studentów. Prowadzący zajęcia określa kryteria oceny, podaje jej składowe i uzasadnia ocenę otrzymaną przez studenta. Kryteria oceny i jej składowe określa karta zajęć. Ostateczna ocena studenta jest wprowadzana do protokołu i stanowi podsumowanie ocen z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Po zrealizowaniu zajęć dydaktycznych nauczyciel akademicki jest zobowiązany do wypełnienia sprawozdania z weryfikacji efektów uczenia się założonych w karcie zajęć.

Nauczyciel akademicki prowadzący zajęcia ma również obowiązek udokumentować prowadzenie bieżącej i końcowej weryfikacji efektów uczenia się poprzez przechowywanie prac pisemnych studentów oraz przechowywanie dokumentu wskazującego na przeprowadzenie ustnej weryfikacji uzyskanych przez studentów efektów (np. lista studentów wraz z wykazem zadanych pytań lub zadań). Sprawdzanie i ocena efektów uczenia się na zakończenie danych zajęć powinno nastąpić nie później niż na ostatnich zajęciach dydaktycznych w ramach danego cyklu zajęć. Po zakończeniu semestru nauczyciel akademicki ma obowiązek przekazać wszystkie prace egzaminacyjne i zaliczeniowe studentów do Biblioteki WSPA lub zamieścić je w odpowiednich zakładkach na platformie zdalnego nauczania.

Aby zaliczyć dany etap studiów, student musi zdać wszystkie egzaminy oraz zaliczenia przewidziane w programie studiów, a także uzyskać wymaganą liczbę punktów ECTS. Terminy zaliczeń etapu studiów, w tym sesji egzaminacyjnej oraz poprawkowej, są ustalane w kalendarzu akademickim na dany rok. W przypadku niezaliczenia zajęć w pierwszym terminie student ma prawo przystąpić do 2 terminów poprawkowych. Niezgłoszenie się na egzamin lub zaliczenie bez ważnego powodu skutkuje automatycznie otrzymaniem oceny niedostatecznej. Jeśli student ma usprawiedliwioną nieobecność, przysługuje mu możliwość przystąpienia do egzaminu lub zaliczenia w dodatkowym

terminie. Otrzymanie oceny niedostatecznej uniemożliwia zaliczenie zajęć. W uzasadnionych wypadkach Rektor lub osoba przez niego upoważniona mogą wyznaczyć dodatkowy termin poprawkowy na zaliczenie lub egzamin. Na wniosek studenta można również przedłużyć sesję o maksymalnie 30 dni, w celu umożliwienia jemu uzupełnienia brakujących zaliczeń lub egzaminów. Studenci mają również prawo do zapoznania się ze swoją ocenianą pracą oraz do otrzymania uzasadnienia oceny. Jeśli student nie zaliczył zajęć po wykorzystaniu wszystkich możliwych terminów poprawkowych, ma prawo przystąpić do zaliczenia lub egzaminu po ponownym uczęszczaniu na zajęcia. Dla studentów, którzy nie spełnili wszystkich wymagań wynikających z programu studiów, Rektor lub jego przedstawiciel mogą podjąć decyzję o warunkowym wpisie na kolejny etap studiów, pozwoleniu na powtórzenie roku lub semestru bądź skreśleniu z listy studentów. Jeśli student ma zastrzeżenia do formy zaliczenia lub oceny, może złożyć wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego do Rektora lub osoby przez niego wyznaczonej. Rektor podejmuje decyzję w sprawie przeprowadzenia egzaminu komisyjnego, biorąc pod uwagę zasadność wniosku. W uzasadnionych przypadkach Rektor może także zarządzić taki egzamin z własnej inicjatywy lub na wniosek egzaminatora bądź organu Samorządu Studenckiego. Formę egzaminu komisyjnego ustala przewodniczący komisji. W skład komisji, powołanej przez Rektora, wchodzi: kierownik danej jednostki organizacyjnej Uczelni, nauczyciel akademicki prowadzący te same lub pokrewne zajęcia oraz przedstawiciel Samorządu Studenckiego. Ocena uzyskana w wyniku egzaminu komisyjnego jest ostateczna i zastępuje ocenę kwestionowaną. Negatywny wynik takiego egzaminu oznacza obowiązek powtórzenia zajęć.

Uczelnia zapewnia ponadto dostosowanie sposobu weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie im możliwości: dostosowania formy egzaminów i zaliczeń do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności studenta, w tym zmiany formy egzaminu/ zaliczenia z pisemnej na ustną i odwrotnie; wydłużenia czasu zdawanych egzaminów i zaliczeń; pomocy asystenta przy czytaniu pytań i zaznaczaniu odpowiedzi; dostosowania materiałów egzaminacyjnych i zaliczeniowych (większa czcionka, forma elektroniczna, dokumenty w brajlu); zdawania egzaminu w osobnym pomieszczeniu; indywidualnej organizacji sesji egzaminacyjnej.

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami Uczelnia przewidziała możliwość dostosowywania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się. System ten zapewnia obiektywizm i przejrzystość procesu weryfikacji, a uzyskane oceny dają możliwość ich porównywalności. Uczelnia wprowadziła regulacje dotyczące nie tylko udostępniania informacji o ocenach, ale też o podstawie uzyskania danej oceny. Informacje te student uzyskuje, zaliczając poszczególne zajęcia, ale też i semestry. Uczelnia określiła zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się (egzamin komisyjny).

Metody oceniania i sprawdzania osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się stosowane na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych obejmują wszystkie kategorie efektów, tj. wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Wśród metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dopuszcza się w szczególności wykorzystywanie: testów pisemnych jednokrotnego i wielokrotnego wyboru, prac pisemnych opisowych, odpowiedzi ustnych, prezentacji, projektów indywidualnych i zespołowych, referatów, analiz przypadków. Tematyka, rodzaje i metodyka powyższych prac jest dostosowana do różnych form zajęć. Informacje na temat stosowanych zasad i metody weryfikacji efektów uczenia się oraz kryteria uzyskania oceny zamieszczone są w sylabusach. Efekty uczenia się z zakresu wiedzy najczęściej sprawdzane są w formie egzaminu bądź kolokwium lub innej

pracy pisemnej. W przypadku efektów uczenia się z zakresu umiejętności weryfikacja ma na ogół charakter praktyczny, tzn. student jest zobowiązany do wykonania zadania, np. przygotowania tekstu, analizy danych, przygotowania prezentacji multimedialnej, projektu, referatu. Osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych sprawdza się zazwyczaj pośrednio, poprzez ocenę zachowania i postawy studenta podczas zajęć, egzaminów, dyskusji, a także wartości i przesłanek, którymi kieruje się student podczas realizacji konkretnych zadań praktycznych. Efekty uczenia się z zakresu znajomości języka obcego osiągane są w ramach lektoratów z języków obcych. W trakcie lektoratów studenci korzystają z tekstów obcojęzycznych, komunikują się w języku obcym, przygotowują wypowiedzi i prezentacje oraz posługują się językiem specjalistycznym. Weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się służą takie metody jak: ocena aktywnego udziału w zajęciach, wypowiedź ustna, rozwiązywanie zadań problemowych, przygotowanie projektów i prezentacji.

Uczelnia systematycznie realizuje również badania opinii absolwentów oraz losów zawodowych absolwentów (ankiety). Jest to kolejny element systemu monitorowania stopnia osiągania zakładanych efektów uczenia. Przedstawione przez Uczelnię osiągnięcia studentów nie potwierdzają jednak osiągnięcia w pełni efektów uczenia się. Metody weryfikacji efektów uczenia zostały ujęte szczegółowo w sylabusach zajęć. Dobór metod weryfikacji efektów uczenia się na ocenianym kierunku jest co prawda zróżnicowany, ale nie pozwala na pełną weryfikację efektów uczenia się, w szczególności w zakresie wiedzy oraz umiejętności. Większość wykładów, które prowadzone są przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość, kończy się egzaminem w formule on-line. Zespół oceniający negatywnie ocenia szeroko stosowany przez nauczycieli akademickich sposób przeprowadzania egzaminów w formule on-line przy wykorzystaniu platformy e-learningowej PUW. Stosowanie tej platformy do przeprowadzania prac egzaminacyjnych nie zapewnia weryfikacji efektów uczenia się. Dostarczone przez Uczelnię dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych potwierdzają powyższą negatywną opinię zespołu oceniającego. Dokonany przez zespół oceniający przegląd wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych pozwala zauważyć, że:

- Występują zajęcia, w przypadku których założona w sylabusie metoda weryfikacji efektów uczenia się jest inna niż faktycznie realizowana. Na przykład w przypadku zajęć *finanse przedsiębiorstw* (studia pierwszego stopnia) według sylabusu wykład oraz ćwiczenia oceniane są na podstawie arkusza testu zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, jednak dla studiów niestacjonarnych Uczelnia dostarczyła inną formę zaliczenia wykładów: krótkie elaboraty dwóch studentów pt. „Zarządzanie zapasami w przedsiębiorstwie” oraz „Składniki aktywów trwałych”, które w żaden sposób nie weryfikują uzyskanych efektów uczenia się z zakresu wiedzy.
- W przypadku niektórych zajęć przewidzianych jest kilka form weryfikacji efektów uczenia się do wyboru przez studenta, choć każda z tych form weryfikuje inny zakres wiedzy czy umiejętności. Przykładowo: w przypadku zajęć *podstawy zarządzania* (studia pierwszego stopnia) wykład ma 2 dopuszczalne formy zaliczenia, tj. formę egzaminu pisemnego składającego się z 2 lub 3 krótkich pytań otwartych albo formę wykonania przez studenta analizy SWOT dla wybranego przedsiębiorstwa, zaś ćwiczenia – aż 3 warianty zaliczenia: wariant pierwszy, w ramach ćwiczeń projektowych (wykonanie i przedstawienie projektu zawierającego formę prawną i strukturę kapitałową przedsiębiorstwa, produkty danego przedsięwzięcia, lokalizację, plan inwestycji. dla wybranego zakładu produkcyjnego); wariant drugi: pisemne arkusze testowe i wariant trzeci: przedstawienie ustnej prezentacji dotyczącej modelu zarządzania w konkretnym przedsiębiorstwie.

- Na niektórych zajęciach jedyną formą weryfikacji efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności jest prosty test składający się z pytań wielokrotnego wyboru z jedną odpowiedzią prawidłową, co nie daje możliwości potwierdzenia uzyskania przez studentów efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności. Tak jest na przykład w przypadku zajęć *metody oceny ekonomicznej przedsiębiorstwa z modelami diagnozowania upadłości przedsiębiorstwa* (studia drugiego stopnia) zarówno w przypadku wykładów, jak i ćwiczeń. Zakres tematyczny egzaminu i kolokwium jest zgodny z sylabusem, ale jest bardzo ubogi i nie pokrywa wszystkich wyszczególnionych zagadnień. Praktycznie żadne pytanie w pracy etapowej wykładu i ćwiczeń nie dotyczyło takich efektów, jak U2: „Ocenić ryzyko upadłości przedsiębiorstwa w oparciu o wybrane modele”, U3: „Stosować wybrane metody oceny ekonomicznej przedsiębiorstwa” czy W3 „student zna i rozumie różne modele diagnozowania upadłości przedsiębiorstwa”.
- Stosowanie praktyki organizowania egzaminów końcowych w formule on-line na platformie e-learningowej PUW, np. na zajęciach *metody oceny ekonomicznej przedsiębiorstwa z modelami diagnozowania upadłości przedsiębiorstwa* (studia drugiego stopnia) test na wykładach z zajęć jest realizowany w formule on-line na platformie e-learningowej PUW, która nie zapewnia rzetelnej i wiarygodnej weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów.
- W przypadku niektórych zajęć (np. *systemy informatyczne w zarządzaniu*) nieprawidłowo dobrano metody weryfikacji efektów uczenia się, bowiem nie uwzględniają one części treści programowych wskazanych w sylabusie. Ponadto w realizowanych przez studentów projektach zabrakło omówienia takich tematów, jak systemy informatyczne do obsługi biura oraz CRM czy instalacja i obsługa oprogramowania służącego do logistycznej obsługi organizacji – gospodarka magazynowa.
- W przypadku zajęć *biznes plan* (studia pierwszego stopnia) zamiast biznes planu realnego przedsięwzięcia, co potwierdziłoby osiągnięcie odpowiednich umiejętności, studenci realizują tylko prezentację z dyskusją zawierającą najważniejsze informacje na temat tego dokumentu. Przyjęta forma weryfikacji jest również nieodpowiednia ze względu na przypisanie wskazanych zajęć do grupy kształtujących umiejętności praktyczne.
- Uczelnia deklaruje jednolite kształcenie na studiach prowadzonych w języku polskim i angielskim, jednak przedstawiona dokumentacja dotycząca zajęć *diagnozowanie przedsiębiorstw* (studia pierwszego stopnia – ścieżka w języku polskim i angielskim) wskazuje na zupełnie różne zakresy programowe realizowanych zajęć oraz różne formy weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, które w przypadku toku anglojęzycznego nie umożliwiają potwierdzenia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Na ścieżce w języku polskim zaliczenie wykładu odbywało się w postaci egzaminu w formie testu, a zaliczenie projektu polegało na przygotowaniu przez studentów w zespołach pracy projektowej, która miała na celu oszacowanie podstawowych wskaźników rentowności, gospodarowania i zadłużenia (płynności) oraz przedstawienie syntetycznych wyników analizy, przy uwzględnieniu struktury majątku, struktury źródeł finansowania przedsiębiorstwa oraz podstawowych grup wskaźników rentowności, gospodarowania i zadłużenia. Na ścieżce anglojęzycznej, zgodnie z przedstawionymi przez Uczelnię warunkami zaliczenia zajęć, wykład kończy się opracowaniem przez studentów ankiety przy zastosowaniu Google Forms, zorganizowaniem badania online, podsumowaniem wyników tej ankiety i przedstawieniem jej wyników w formie prezentacji z rzutami ekranu. Z kolei projekt realizowany na ścieżce anglojęzycznej polega tylko na wybraniu przez studenta dziedziny, w której

chciałby pracować, i wykonaniu szczegółowej analizy SWOT dotyczącej rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej w tej dziedzinie. Studenci mają również za zadanie znaleźć interesujący film dokumentalny na temat zarządzania przedsiębiorstwem i przygotować streszczenie tego filmu w formie prezentacji PowerPoint. O ile tok studiów w języku polskim zapewnia studentom osiągnięcie wszystkich założonych w sylabusie efektów uczenia się, to zajęcia te realizowane w ramach toku studiów w języku angielskim nie stwarzają studentom takiej możliwości.

- W przypadku niektórych zajęć zakres pytań na egzaminie jest nieadekwatny do poziomu studiów. Na przykład w przypadku zajęć *ekonomia menedżerska* (studia drugiego stopnia) zadawane pytania są z zakresu podstaw mikroekonomii, a zatem właściwe dla pierwszego stopnia studiów. Ponadto egzamin obejmuje treści (np. pytanie z zakresu teorii konsumenta) nieuwzględnione sylabusie zajęć.
- W przypadku niektórych zajęć wystawione oceny okazały się niezasadne. Na przykład na zajęciach *ekonomia menedżerska część* studentów, którzy uzyskali 6 punktów na 10, otrzymało ocenę 5.0.
- Występują przypadki, w których nauczyciel akademicki weryfikuje efekt uczenia się, który nie został zdefiniowany w sylabusie, np. na zajęciach *analiza portfelowa* (studia drugiego stopnia) weryfikowany jest efekt uczenia się U4, który nie został zdefiniowany w sylabusie.

Z kolei przeprowadzony przez zespół oceniający przegląd prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie wykazał, że tematyka prac dyplomowych, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia, jest zróżnicowana i ściśle powiązana z kierunkiem studiów. Pozytywnym aspektem jest również to, że oceny prac dyplomowych są mocno zróżnicowane (od 3,0 do 5,0) oraz w większości przypadków dobrze odzwierciedlają ich poziom merytoryczny.

Zespół oceniający stwierdził jednak kilka słabych stron prac dyplomowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku, w szczególności: powszechny brak stosowania metod potwierdzających umiejętności analityczne (w tym statystycznych). Często jedyną stosowaną metodą badawczą jest ankieta, która nie pozwala na realizację założonych przez dyplomantów celów badawczych. Ponadto w znacznej większości tych prac wykorzystywana jest tylko polska literatura przedmiotu.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

(Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku zarządzanie są przejrzyste i selektywne i bezstronne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Na studiach pierwszego stopnia zapewniają one również kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych w ten sposób oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Tematyka prac dyplomowych, sposób oceniania i procedura egzaminu końcowego nie budzą zastrzeżeń i zapewniają osiągnięcie efektów uczenia się wymaganych do ukończenia studiów. Z kolei, poziom merytoryczny prac dyplomowych budzi pewne zastrzeżenia, w szczególności powszechny brak stosowania metod potwierdzających umiejętności analitycznych dyplomantów (w tym statystycznych). Ponadto, w opinii zespołu oceniającego, stosowane przez nauczycieli metody weryfikacji efektów uczenia się na zajęciach dydaktycznych nie pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności opanowania umiejętności praktycznych.

Stosowane w Uczelni zasady weryfikacji i oceny są obiektywne, umożliwiają równe traktowanie studentów, zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen na każdym etapie studiowania. Postępy uczenia się studentów są systematycznie monitorowane i oceniane przez Władze Uczelni. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się, w tym możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Zapewniają także bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określają również zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie oraz zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się, a także sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem.

Zespół oceniający stwierdził jednak następujące nieprawidłowości:

1. W procesie rekrutacji w przypadku kandydatów, którzy studia pierwszego stopnia ukończyli na kierunku innym niż kierunek zarządzanie, nie przewidziano żadnych mechanizmów uzupełniania efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności istotnych dla realizacji efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia na studiach drugiego stopnia na kierunku zarządzanie.
2. Występują zajęcia na studiach pierwszego stopnia, w przypadku których założona w sylabusie metoda weryfikacji efektów uczenia się jest inna niż faktycznie realizowana.
3. W przypadku niektórych zajęć na studiach pierwszego stopnia przewidzianych jest kilka form weryfikacji efektów uczenia się do wyboru przez studenta, choć każda z tych form weryfikuje inny zakres wiedzy czy umiejętności.
4. Na niektórych zajęciach na studiach pierwszego i drugiego stopnia jedyną stosowaną formą weryfikacji efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności są testy wyboru, co nie daje możliwości potwierdzenia uzyskania przez studentów efektów uczenia się w zakresie umiejętności.

5. W przypadku niektórych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia prowadzona weryfikacja efektów uczenia się uwzględnia jedynie część treści programowych wskazanych w sylabusie bądź też poziom pytań/zadań na egzaminie/zaliczeniu jest nieadekwatny do poziomu studiów.
6. W przypadku niektórych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia zaliczanych do grupy kształtujących umiejętności praktyczne brak jest zastosowania właściwych metod weryfikacji umożliwiających sprawdzenie opanowania umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku (np. zajęcia *biznes plan* na studiach pierwszego stopnia).
7. Często stosowaną praktyką na studiach pierwszego i drugiego stopnia jest organizowanie egzaminów końcowych w formule on-line na platformie e-learningowej PUW, która nie zapewnia rzetelnej i wiarygodnej weryfikacji wiedzy i umiejętności studentów.
8. W przypadku niektórych zajęć metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się stosowane na studiach pierwszego stopnia prowadzonych w języku angielskim różnią się od metod stosowanych na analogicznych zajęciach realizowanych na studiach prowadzonych w języku polskim i nie umożliwiają potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się zakładanych dla tych zajęć.
9. W przypadku niektórych zajęć na studiach drugiego stopnia wystawione oceny są znacznie zawyżone w stosunku do poziomu zaprezentowanych prac etapowych.
10. Przedstawione zespołowi oceniającemu prace dyplomowe nie potwierdzają opanowania przez studentów umiejętności analitycznych (w tym umiejętności wykorzystania zaawansowanych metod statystycznych) oczekiwanych na danym poziomie studiów o profilu praktycznym (zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się szersze wykorzystanie w pracach dyplomowych literatury obcojęzycznej.
2. Rekomenduje się przeprowadzenie gruntownej analizy założonych dla zajęć metod weryfikacji efektów uczenia się w celu wyeliminowania przypadków wskazywania weryfikacji efektów uczenia się do weryfikacji,, które nie zostały do tych zajęć przypisane (np. efekt U4 na zajęciach *analiza portfelowa*, studia drugiego stopnia).

Zalecenia

1. W przypadku kandydatów, którzy ukończyli studia pierwszego stopnia na kierunku innym niż kierunek zarządzanie, zaleca się wprowadzanie mechanizmów uzupełniania efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności istotnych dla realizacji efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia na studiach drugiego stopnia.

2. Zaleca się zachowanie zgodności między stosowanymi metodami weryfikacji efektów uczenia się a założeniami przedstawionymi w sylabusach do zajęć.
3. W odniesieniu do wszystkich zajęć zaleca się określenie w sposób jednoznaczny założonych form i metod weryfikacji efektów uczenia się.
4. Zaleca się implementację zróżnicowanych metod weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, w szczególności w odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktyczno-analitycznych (np. metod statystycznych)
5. Zaleca się uwzględnianie przy weryfikacji efektów uczenia się pełnego zakresu treści programowych wskazanych w sylabusie, jak również zapewnienie adekwatności poziomu trudności pytań/zadań na egzaminie/zaliczeniu do poziomu studiów.
6. W przypadku wszystkich zajęć zaliczanych do grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne zaleca się zastosowanie właściwych metod weryfikacji efektów uczenia się, umożliwiających sprawdzenie opanowania przez studentów umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
7. Zaleca się zapewnienie odpowiednich warunków, umożliwiających rzetelną i wiarygodną weryfikację wiedzy i umiejętności studentów, w szczególności w odniesieniu do zajęć prowadzonych przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość.
8. Zaleca się wprowadzenie na zajęciach prowadzonych w ramach ścieżki kształcenia w języku angielskim na studiach pierwszego stopnia takich samych metod weryfikacji osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia jak na analogicznych zajęciach realizowanych na studiach prowadzonych w języku polskim, tak aby możliwe było potwierdzenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się zakładanych dla tych zajęć.
9. Zaleca się stosowanie systemu oceniania prac etapowych, który odzwierciedla ich rzeczywisty poziom merytoryczny.
10. Zaleca się rozszerzenie zakresu wykorzystania w pracach dyplomowych i etapowych metod analitycznych, w tym zaawansowanych metod statystycznych, umożliwiających potwierdzenie nabycia przez studenta umiejętności rozwiązywania problemów właściwych dla danego poziomu studiów o profilu praktycznym.
11. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Proces dydaktyczny na kierunku zarządzanie realizują nauczyciele akademicki oraz wykładowcy-praktycy zatrudnieni na podstawie umów cywilnoprawnych. Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest kierunek, tj. nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia

i finanse, informatyka techniczna i telekomunikacja oraz nauki prawne, lub doświadczenie zawodowe w obszarach działalności zawodowej właściwych dla kierunku zarządzanie, umożliwiające prawidłową realizację zajęć.

Zajęcia na kierunku zarządzanie prowadzą 82 osoby, w tym:

- 2 osoby posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego (reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse),
- 33 osoby posiadające stopień naukowy doktora,
- oraz 47 osób posiadających tytuł zawodowy magistra.

Dokładna struktura kadry prowadzącej zajęcia na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia obejmuje 55 osób, w tym 7 osób reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse, 20 osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości (w różnych konfiguracjach: 3 osoby reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse oraz dyscyplinę nauk o zarządzaniu i jakości (50/50), 10 osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, 4 osoby – 50/50 – dyscyplinę nauki prawne i dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości oraz 3 osoby, których dorobek publikacyjny mieści się w częściowo w naukach o zarządzaniu i jakości). Ponadto na studiach tych zajęcia prowadzi 5 lektorów i 23 osoby reprezentujące inne dyscypliny z dziedziny nauk społecznych, dziedzinę nauk ścisłych i przyrodniczych oraz z dziedziny nauk humanistycznych.

Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia zajęcia prowadzi 57 osób, w tym 7 osób reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse, 19 osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości (w różnych konfiguracjach: 3 osoby mające reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse oraz dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości (50/50), 10 osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości, 3 osoby – 50/50 – dyscyplinę nauki prawne dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości oraz 3 osoby, których dorobek publikacyjny mieści się w częściowo w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, 11 lektorów i 20 osób reprezentujących inne dyscypliny z dziedziny nauk społecznych, dziedzinę nauk ścisłych i przyrodniczych oraz dziedzinę nauk humanistycznych.

Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia zajęcia prowadzi 49 osób, w tym 8 osób reprezentujących dyscyplinę ekonomia i finanse, 17 osób reprezentujących dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości (w różnych konfiguracjach: 2 osoby reprezentujące dyscyplinę ekonomia i finanse oraz dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości (50/50), 10 osób reprezentujących dyscyplinę nauk o zarządzaniu i jakości, 2 osoby – 50/50 – nauki prawne i dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości oraz 2 osoby, których dorobek publikacyjny mieści się w częściowo w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości (razem 17 osób), 6 lektorów oraz 18 osób reprezentujących inne dyscypliny z dziedziny nauk społecznych, dziedzinę nauk ścisłych i przyrodniczych oraz dziedzinę nauk humanistycznych.

Osoby, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, prowadzą 4421 godzin zajęć z 7575 na studiach pierwszego i drugiego stopnia, co stanowi 58% ogółu godzin prowadzonych na kierunku, co oznacza, że wymóg zawarty w art. 73 ust. 2 ustawy jest spełniony. Charakterystyki nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku świadczą o zróżnicowanej intensywności i jakości ich badań naukowych oraz o zróżnicowanym doświadczeniu zawodowym. Pracownicy Uczelni (w tym przedstawiciele dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse) pozostają aktywni w sferze publikacyjnej, która stanowi upowszechnianie osiągniętych rezultatów badawczych, oraz w sferze zawodowej, która określa praktyczne przygotowanie do prowadzenia zajęć. Prawie wszyscy pracownicy ze stopniem doktora habilitowanego oraz doktora w ostatnich 6 latach publikowali

artykuły, monografie lub rozdziały w monografiach związane z tematyką zajęć, które prowadzą. Jedna osoba z tytułem doktora nie ma na swoim koncie takich publikacji, ale legitymuje się doświadczeniem zawodowym związanym z prowadzoną aktywnością zawodową niezbędnym do prowadzenia zajęć *podstawy rachunkowości*.

Stwierdzono jednak niewłaściwą obsadę na seminariach licencjackich, bowiem 4 osoby nieposiadające stopnia doktora odpowiadały za metodyczne przygotowanie studentów do pisania prac dyplomowych. Pełnienie obowiązków opiekuna pracy licencjackiej i magisterskiej wymaga co najmniej kwalifikacji nabytych w związku z przygotowaniem rozprawy naukowej będącej podstawą nadania pierwszego stopnia naukowego. Prawidłowa realizacja obowiązków opiekuna pracy opiera się bowiem przede wszystkim na nabytej przez niego wiedzy z zakresu danej dyscypliny naukowej, zarówno w zakresie metodologii właściwej dla tej dyscypliny, jak i osiągnięć tej dyscypliny. Nabycie tej wiedzy związane jest z wypracowaniem adekwatnego dla danej dyscypliny dorobku naukowego. Tylko takie kwalifikacje pozwalają na wsparcie studenta w zakresie kreowania projektu badawczego, w tym określenia jego tematu, właściwego sformułowania hipotez badawczych, doboru metod, technik i narzędzi badawczych, a w końcu rozwiązania problemu badawczego. Umiejętności i kompetencje zdobyte przez osoby posiadające tytuł zawodowy magistra w ramach gromadzenia doświadczenia zawodowego poza Uczelnią nie stanowią ekwiwalentu umiejętności i kompetencji nabywanych w ramach procesu przygotowania rozprawy naukowej, będącej podstawą nadania stopnia naukowego.

Ponadto stwierdzono niewłaściwą obsadę na wykładach z dwóch zajęć. Prowadzenie wykładu z zajęć kierunkowych wymaga bowiem zaawansowanej wiedzy naukowej popartej własnymi badaniami naukowymi. Szczegółowe uzasadnienie znajduje się w załączniku 4.

Zgodnie ze stanowiskiem interpretacyjnym PKA nr 8 prowadzenie zajęć, którym przypisano treści i efekty uczenia się, odnoszące się do wiedzy kluczowej w zakresie danej dyscypliny naukowej, opartej o cały dorobek tej dyscypliny, powinno być powierzone osobom, które posiadają uporządkowaną, szeroką znajomość dorobku naukowego wypracowanego w danej dyscyplinie. Kompetencje takie nabywane są najczęściej wraz z osiąganiem kolejnych poziomów naukowego awansu zawodowego i w ramach stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności, realizowanej szczególnie poprzez prowadzenie własnej pracy badawczej.

Sprzeczne z wiedzą i doświadczeniem życiowym byłoby przyjęcie, iż doświadczenie zawodowe uzyskane przez osobę nieposiadającą stopnia lub tytułu naukowego i niewykazującą stałej aktywności naukowej, jest – z zasady – równorzędne kompetencjom niezbędnym do prowadzenia zajęć odwołujących się w zakresie treści i efektów uczenia się do zaawansowanej wiedzy naukowej.

Osoby posiadające doświadczenie praktyczne prowadzą na ocenianym kierunku zajęcia, które są zbieżne z ich aktywnością zawodową. Na przykład zajęcia *projektowanie procesów rekrutacyjnych* prowadzi osoba od 15 lat zajmująca różnymi etapami rekrutacji i odpowiedzialna za twarde HR w dużych międzynarodowych korporacjach. Zajęcia *badania operacyjne* prowadzi analityk procesów z dużego polskiego przedsiębiorstwa eksportowego; a zajęcia *prawo cywilne* – praktykujący adwokat.

Mając na uwadze powyższe, w opinii zespołu oceniającego posiadane przez osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku tytuły zawodowe, stopnie i tytuły naukowe oraz liczebność kadry w stosunku do liczby studentów generalnie (z zastrzeżeniem wskazanych wyżej uwag dotyczących obsady niektórych seminariów licencjackich oraz dwóch innych zajęć) umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów umiejętności wymaganych na rynku pracy. Kompetencje dydaktyczne prawie wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku

(za wyjątkiem przedstawionych zastrzeżeń) są dostosowane do poziomu zajęć, a także do trybu ich prowadzenia (stacjonarny i zdalny). Kompetencje te przejawiają się ukończonymi kursami pedagogicznymi, wieloletnim doświadczeniem w zakresie prowadzenia zajęć oraz wyborem właściwych metod kształcenia tym (również w ramach kształcenia na odległość), a także narzędzi i technik pozwalających studentom na osiąganie zakładanych efektów uczenia się.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich jest zróżnicowane, lecz umożliwia prawidłową realizację programu studiów. Analiza stanu faktycznego wykazała obciążenia od 5 godzin (pominięto osoby prowadzące pojedyncze godziny w zastępstwie) do 335 godzin w przypadku profesorów Uczelni. Takie obciążenia są zgodne z regulacjami zapisanymi w obowiązującym w Uczelni regulaminie pracy i nie budzą zastrzeżeń.

Dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku jest transparentny. Wynika on również z bieżących potrzeb Uczelni oraz rynku pracy, uwzględnia szeroko pojęty dorobek kandydatów do współpracy i zapewnia właściwą obsadę większości zajęć (z uwzględnieniem wskazanych wyżej zastrzeżeń).

Obsada zajęć dokonywana jest w oparciu o następujące kryteria:

1. związek działalności naukowej, dydaktycznej lub zawodowej osoby mającej prowadzić zajęcia z treściami programowymi danych zajęć realizowanych na kierunku zarządzanie (na podstawie dotychczas realizowanych przez nauczyciela zajęć dydaktycznych, posiadanego przez niego doświadczenia praktycznego i wykształcenia, leżącego w zakresie jego zainteresowań naukowych obszaru badawczego i wydanych publikacji a także dodatkowych kwalifikacji nabytych w wyniku ukończonych szkoleń, kursów lub studiów podyplomowych;
2. przygotowanie pracowników do realizacji zajęć przy wykorzystaniu metod i technik kształcenia na odległość;
3. unikanie sytuacji, w których ta sama osoba prowadzi zajęcia z wielu obszarów tematycznych lub zbyt często prowadzi zajęcia z tą samą grupą studentów.
4. wyniki hospitacji i ocen studenckich.

Uczelnia stwarza także nauczycielom, w tym osobom prowadzącym zajęcia na kierunku zarządzanie, odpowiednie warunki do podnoszenia kompetencji dydaktycznych, w tym w zakresie metod i technik kształcenia na odległość. Od 2020 roku dofinansowano 151 osobom udział w 39 szkoleniach, w tym w szkoleniach dotyczących: zaawansowanego wykorzystania platformy e-learningowej w procesie kształcenia (2 osoby), wykorzystania programu Prezi (12 osób), wrażliwości na niepełnosprawność (10 osób), czy funkcjonowania osób z całościowymi zaburzeniami rozwoju (10 osób). Ponadto w Uczelni prowadzone są szkolenia dla wykładowców dotyczące zdalnego nauczania, prowadzone zarówno stacjonarnie, jak i on-line. Szkolenie stacjonarne w roku akademickim 2024/2025 odbyło się w dniu 8 października 2024 roku. W szkoleniu uczestniczyli również wykładowcy z kierunku zarządzanie (2). Dodatkowo wykładowcy na bieżąco korzystają ze wsparcia technicznego pracowników Działu obsługi wykładowcy podczas zajęć zdalnych. Niejednokrotnie pracownicy Działu prowadzili również indywidualne szkolenia dla wykładowców zarówno stacjonarnie, jak i on-line.

Pracownicy dydaktyczni Uczelni, w tym osoby prowadzące zajęcia na kierunku zarządzanie, najczęściej uzyskują wsparcie finansowe w rozwoju dydaktycznym z projektów międzynarodowych: np. projekt dofinansowany ze środków Unii Europejskiej o nazwie „Open minded” (05.11.2018 – 31.01.2021), projekt „Wyspa internacjonalizacji” (01.10.2019 – 30.09.2021) czy projekt „Inclusive University” finansowany ze środków Programu Erasmus+. W ramach projektów polskich dotyczących podnoszenia

kompetencji dydaktycznych pracowników WSPA wymienić należy: projekt „WySPA dydaktyków”, którego celem jest kompleksowe poniesienie kompetencji kadry dydaktycznej, projekt „WySPA kwalifikacji i umiejętności – zintegrowany program rozwoju uczelni realizowany”, obejmujący szkolenia i studia podyplomowe.

Wykładowcy prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie (3 osoby) uczestniczyli także w szkoleniu Trener Branżowych Symulacji Biznesowych prowadzonym przez REVAS, które zakończyło się uzyskaniem certyfikatu i tytułu Trener Branżowych Symulacji Biznesowych – Zarządzanie Projektami/Planowanie Biznesu. Uczelnia wspiera także rozwój naukowy pracowników. Mogą oni uzyskać zarówno dofinansowanie do udziału w szkoleniach, jak i w studiach podyplomowych, konferencjach, seminariach, webinariach oraz do publikacji. Środki na powyższe cele pochodzą zarówno z puli Dziekana, jak i z licznych projektów prowadzonych w Uczelni. Sposób realizacji zajęć na ocenianym kierunku, w tym zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowany. Kontrola ta prowadzona jest przy pomocy systemu oceny pracy dydaktycznej obejmującego ankiety studentów oraz hospitacje Dziekana. Działania te podejmowane są zgodnie z zarządzeniem nr 86/R/WSPA/2023-2024 Rektora WSPA w Lublinie z dnia 30 września 2024 roku w sprawie zasad hospitacji zajęć dydaktycznych na studiach wyższych. Dzięki hospitacjom Dziekan ma możliwość bezwzględnego zareagowania w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. Przeprowadzone w danym roku akademickim hospitacje podsumowywane są w sprawozdaniu przyjmowanym w drodze uchwały przez Senat WSPA. W przypadku kierunku zarządzanie wyniki hospitacji prowadzonych w roku akademickim 2020/2021 przyczyniły się do odsunięcia od prowadzenia zajęć wykładowcy, który realizował je niezgodnie z wymaganiami Uczelni (załączono arkusz hospitacji). Hospitacja została przeprowadzona w odpowiedzi na skargi studentów ocenianego kierunku, którzy skarżyli się, że wykładowca odczytuje z kartki lub książki zagadnienia merytoryczne, nie komunikuje się ze studentami i w sposób niejasny informuje o zasadach zaliczenia. W konsekwencji takiego postępowania Uczelnia rozwiązała współpracę z wykładowcą.

Monitorowaniu i doskonaleniu jakości zajęć realizowanych na kierunku zarządzanie służą także prowadzone wśród studentów badania jakości kształcenia. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość udziału w anonimowych ankietach audytoryjnych, a także dostępnych on-line, oraz w spotkaniach poszczególnych roczników z pełnomocnikiem ds. ewaluacji jakości kształcenia, w trakcie których proszeni są o wyrażenie opinii i ocenę pracy dydaktyków, pracowników biblioteki, administracji i pracowników technicznych. Na podstawie przeprowadzonych badań pełnomocnik ds. ewaluacji jakości kształcenia sporządza protokół wraz z rekomendacjami, który następnie jest przedstawiany Władzom Uczelni, a także Dziekanowi i dyrektorom (kierownikom) właściwych jednostek administracyjnych. Na tej podstawie Władze Uczelni formułują zalecenia i wskazówki mające na celu poprawę jakości pracy i, jeśli jest to wskazane, przekazują swoje decyzje przedstawicielom Samorządu Studenckiego, oraz umieszczają odpowiedzi na postulaty i uwagi studentów w formie oficjalnego listu otwartego na stronie internetowej Uczelni. W ten sposób od wielu lat sprawnie funkcjonuje możliwość zgłaszania uwag i opinii studentów, które mają nie tylko charakter interwencyjny, ale również ewaluacyjny.

Jakość i sposób pracy pracowników dydaktycznych oraz administracyjnych Uczelni podlega ustawicznej ewaluacji ze strony studentów. Badanie opinii studentów przeprowadzane jest regularnie pod koniec każdego semestru. W semestrze zimowym przeprowadzane jest badanie ankietowe, natomiast w semestrze letnim: wywiad (rozmowa) ze studentami, w trakcie którego pełnomocnik Rektora ds. ewaluacji jakości kształcenia kieruje do studentów pytania dotyczące poziomu ich zadowolenia

ze sposobu rozwiązania spraw, które wcześniej były zgłaszane. Jeśli studenci wyrażają wątpliwości lub obiekcje dotyczące trybu i sposobu rozwiązywania problemów, Pełnomocnik zgłasza te uwagi Władzom i przygotowuje stosowny raport. Opinia studentów jest także uwzględniana w ocenach okresowych kadry.

Jako przykład wykorzystania wyników oceny nauczycieli akademickich wskazać można wyniki prowadzonych hospitacji. Przykładowo: w odpowiedzi na skargę studentów kierunku zarządzanie, po przeprowadzeniu hospitacji w roku akademickim 2020/2021 odsunięto od prowadzenia zajęć wykładowcę, który realizował je niezgodnie z wymaganiami Uczelni, tj.: nie wchodził w interakcję ze studentami, czytał z kartki i w sposób niejasny informował o zasadach zaliczenia. Z kolei w roku akademickim 2023/2024, w wyniku monitoringu zajęć realizowanych na kierunku zarządzanie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, przeprowadzona została rozmowa z wykładowcą, którego zajęcia nie spełniały wymagań w zakresie jakości kształcenia ze względu na czas trwania prowadzonych zajęć oraz miejsce, z którego zajęcia były prowadzone. W wyniku tej rozmowy wykładowca zobowiązał się do poprawy sposobu prowadzenia zajęć.

Uczelnia przygotowana jest do podejmowania działań interwencyjnych w celu wyeliminowania wszelkich zgłoszonych przypadków dyskryminacji, mobbingu bądź molestowania seksualnego, a także do pomocy ofiarom takich incydentów. W Uczelni funkcjonuje *Procedura dokonywania zgłoszeń naruszeń praw i podejmowania działań następczych*, w której określono działania związane zarówno z sytuacjami konfliktowymi, jak i innymi działaniami mogącymi naruszać dobro Uczelni oraz jej pracowników i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Stan liczebny oraz kwalifikacje naukowo-dydaktyczne etatowych pracowników, którzy prowadzą zajęcia na ocenianym kierunku studiów, są co do zasady wystarczające do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przez studentów (wyjątek stanowią przypadki prowadzenia seminariów dyplomowych i wykładów z zajęć ogólnych i kierunkowych przez osoby nieposiadające stopnia naukowego doktora)

Uczelnia udziela wykładowcom prowadzącym zajęcia na kierunku zarządzanie odpowiedniego wsparcia w rozwoju naukowym i dydaktycznym.

W Uczelni funkcjonuje system oceny pracy nauczycieli akademickich. W procesie tym uwzględniony jest również udział studentów.

Realizowana na ocenianym kierunku polityka kadrowa obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich

form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom.

W ramach oceny kryterium 4. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niewłaściwa obsada zajęć polegająca na prowadzeniu zajęć *seminarium i przygotowanie pracy dyplomowej* na studiach stacjonarnych, niestacjonarnych oraz na ścieżce anglojęzycznej pierwszego stopnia przez osoby nieposiadające stopnia lub tytułu naukowego.
2. Niewłaściwa obsada zajęć polegająca na prowadzeniu wykładów z zajęć kierunkowych (zajęcia *nowoczesne metody i techniki zarządzania*, studia pierwszego stopnia, oraz zajęcia *zarządzanie tożsamością organizacyjną*, studia drugiego stopnia) przez osoby nieposiadające stopnia lub tytułu naukowego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się powierzenie zajęć *seminarium i przygotowanie pracy dyplomowej* na studiach pierwszego stopnia osobom posiadającym odpowiednie kompetencje, a więc co najmniej stopień doktora w odpowiedniej dyscyplinie naukowej (w której realizowane są prace dyplomowe).
2. Zaleca się prowadzenie zajęć kierunkowych (zajęcia *nowoczesne metody i techniki zarządzania*, studia pierwszego stopnia, oraz zajęcia *zarządzanie tożsamością organizacyjną*, studia drugiego stopnia) osobom posiadającym co najmniej stopień doktora i dorobek naukowy związany z zakresem powierzonych zajęć
3. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Zajęcia na kierunku zarządzanie (studia pierwszego i drugiego stopnia) przewidziane w programie studiów, poza praktykami zawodowymi oraz wychowaniem fizycznym, odbywają się w siedzibie Uczelni, która dysponuje własną bazą dydaktyczną. Siedziba Uczelni znajduje się w budynku zlokalizowanym przy ul. Bursaki 12 w Lublinie, obejmującym powierzchnię ponad 4.400 m², 35 sal dydaktycznych, w tym 10 pomieszczeń, w których znajdują się laboratoria komputerowe. Największą salą jest aula na 280 miejsc (sala 018), którą można połączyć z sąsiednią salą na 220 (sala 019), co daje pomieszczenie na 500 osób. Na potrzeby kształcenia na ocenianym kierunku wykorzystywanych jest ok. 30 sal, co w pokrywa zapotrzebowanie na przestrzeń dydaktyczną z dużą rezerwą, bowiem wykłady

prowadzone są dla całego rocznika (w ostatnich trzech latach liczba ta na kierunku zarządzanie nie przekraczała 50 osób). Z kolei laboratoria są planowane dla maksymalnie 20 studentów, a projekty i warsztaty – dla maksymalnie 25. Każda z sal wyposażona jest w projektor multimedialny lub telewizor (ekran), na którym możliwe jest wyświetlanie prezentacji i innych pomocnych materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej.

Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się w pobliskich klubach sportowych, tj. „7FIT” przy ul. Jana Pawła II w Lublinie oraz „Xtreme Fitness” przy Al. Unii Lubelskiej w Lublinie, znacznie oddalonych od budynku głównego Uczelni. Problem odległości rozwiązano poprzez rozliczanie godzin wychowania fizycznego w dogodnym dla studentów czasie, ale w rytmie tygodniowym.

Studenci Uczelni mają do dyspozycji darmowy parking na 150 miejsc wraz z wyznaczonymi i oznakowanymi miejscami dla osób z niepełnosprawnościami zarówno przed wejściem głównym do siedziby Uczelni, jak i w niedalekiej odległości od ciągu komunikacyjnego umożliwiającego szybkie przemieszczanie się osób na wózkach do budynku.

W budynku Uczelni zapewniono dostęp do technologii IT wykorzystywanej w procesie uczenia się. W salach istnieje łączność internetowa, co umożliwia skuteczną wymianę informacji ze współpracownikami i dostęp do podstawowych źródeł informacji. Uczelnia podłączona jest do Internetu za pośrednictwem łącza światłowodowego operatora komercyjnego o łącznej przepustowości symetrycznej 500 Mb/s. Na całym terenie Uczelni wykładowcy i studenci mogą korzystać z sieci bezprzewodowej w technologii Wi-Fi 802.11 b/g/n. W niektórych salach (np. laboratorium 204) zainstalowane komputery tworzą sieć lokalną, stanowiącą osobny segment sieci komputerowej WSPA. Komunikują się one z siecią zewnętrzną za pośrednictwem 24-portowego przełącznika TP-Link TL-SG1024D który wspiera mechanizmy służące do zwiększenia wydajności i poprawy bezpieczeństwa sieci. Dzięki wyposażeniu płyt głównych w moduły wi-fi istnieje także możliwość włączenia poszczególnych stanowisk bezpośrednio do ogólnouczelnianej sieci bezprzewodowej.

W Uczelni funkcjonuje 10 laboratoriów komputerowych, każde wyposażone w co najmniej 15 stanowisk komputerowych (sale 204, 205). Dla większych 20-osobowych grup przeznaczone są laboratorium CISCO/Lingaro (23 stanowiska) oraz laboratorium transportu/fizyki/elektrotechniki (45 stanowisk). Łącznie w Uczelni dostępnych jest 147 stanowisk komputerowych.

Podczas wizytacji zidentyfikowano liczebność grup ćwiczeniowych w laboratoriach na poziomie 15 osób. Na wszystkich stanowiskach zainstalowane jest sprawne oprogramowanie, nieodbiegające od aktualnie używanego w działalności zawodowej związanej z kierunkiem zarządzanie, pozwalające kształtować umiejętności praktyczne u studentów ocenianego kierunku. Na kierunku zarządzanie wykorzystywane jest takie oprogramowanie jak: program Trello (zajęcia *tradycyjne i zwinne zarządzanie projektami*), program Matlab (zajęcia *matematyka, statystyka opisowa i statystyka matematyczna*), Excel z dodatkiem Solver (program *zarządzanie produkcją*), gra symulacyjna Revas (zajęcia *projekt własnego przedsięwzięcia i biznesplan*). Taki zestaw programów wykorzystywanych na potrzeby dydaktyki jest wystarczający dla osiągania efektów uczenia się zakładanych dla ocenianego kierunku. Rekomenduje się jednak wzbogacenie oprogramowania na kierunku o zaawansowane pakiety statystyczne i programy księgowe. Zarządzanie. Ponadto zespół oceniający ustalił, że choć Uczelnia faktycznie posiada programy Matlab i MS Solver, nie były dotychczas wykorzystywane na zajęciach prowadzonych na ocenianym kierunku.

Wykładowcy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mają możliwość korzystania z projektora multimedialnego, ekranu i laptopa. Ponadto sale audytoryjne wyposażone są w telewizory do przeprowadzenia zajęć z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych i filmów wideo.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń, a także ich wyposażenie techniczne oraz liczba stanowisk w pracowniach dydaktycznych, komputerowych i licencji na specjalistyczne oprogramowanie, są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup na ocenianym kierunku i umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie przez studentów czynności praktycznych.

W ramach zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość Uczelnia udostępnia studentom i kadrze dydaktycznej kierunku zarządzanie Platformę Zdalnego Nauczania Moodle 3.3.2+, umożliwiającą kształcenie synchroniczne i asynchroniczne. Platforma ta wspiera prowadzenie zajęć w ramach Polskiego Uniwersytetu Wirtualnego WSPA (www.puw.wspa.pl). Na platformie tej dostępne są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej, udostępniane studentom w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Materiały na platformie są także dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami (platforma umożliwia powiększanie czcionki oraz zastosowanie kontrastu).

Gmach Uczelni i teren wokół niego (w szczególności: parking) są dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Do budynku Uczelni prowadzi łagodny podjazd dla wózków inwalidzkich. Budynek ten wyposażony jest w szerokie ciągi komunikacyjne, które na wszystkich piętrach połączone są 2 windami oraz platformami schodowymi (pomiędzy półpiętami w ciągach bocznych). Ponadto na każdym piętrze dostępna jest toaleta dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo drzwi wejściowe do poszczególnych biur zostały oznakowane napisami w alfabecie Braille'a, co jest udogodnieniem dla osób niewidomych, a największa sala na Uczelni (018 na 280 osób) została wyposażona w pętlę indukcyjną.

Uczelnia posiada również własną bibliotekę oraz czytelnię. Znajdują się one w przyziemiu, do którego można dostać się windą. Drzwi wejściowe do biblioteki są automatyczne, co stanowi duże ułatwienie dla osób z niepełnosprawnościami. Biblioteka i czytelnia są dostępne dla każdego w godzinach 7:30-15:30 (pon-czw), 8:00-17:00 (pt) oraz 8:00-14:00 (sobota). W niedzielę biblioteka i czytelnia są nieczynne. W czytelni dostępne są 32 miejsca od pracy cichej oraz 6 stanowisk komputerowych. W ramach dodatkowych udogodnień w czytelni zainstalowano drukarkę i skaner dostępne dla studentów oraz pracowników, a także utworzono stanowisko dla osób słabowidzących wyposażone w tzw. „Multilektora”, dzięki któremu osoba niewidoma może korzystać z książek czy notatek w czarnodruku, a także monitor, drukarkę brajlowską, powiększoną klawiaturę oraz odwróconą powiększoną myszkę komputerową (trackball), które są polecane dla osób słabowidzących oraz przy niedowładzie kończyn górnych.

Księgozbiór biblioteki składa się z 38 200 woluminów oraz 36 tytułów czasopism w dostępie tradycyjnym, które są co roku wzbogacane o literaturę wpisywaną przez wykładowców do sylabusów. Na potrzeby kierunku zarządzanie stale dostępne są wszystkie publikacje wskazane w kartach zajęć jako literatura obowiązkowa (dla studiów pierwszego stopnia: 204 pozycje i 443 egzemplarze; dla studiów drugiego stopnia: 194 pozycje i 395 egzemplarzy) oraz literatura uzupełniająca (dla studiów pierwszego stopnia: 143 pozycje i 352 egzemplarze; dla studiów drugiego Stopnia: 164 pozycje i 341 egzemplarzy), jak również inne publikacje, głównie publikacje wykorzystywane w pisaniu

prac dyplomowych (1280 pozycji i 3304 egzemplarzy). Wskazana wyżej liczba egzemplarzy jest dostosowana do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów na ocenianym kierunku.

W Uczelni działa też Biblioteka Cyfrowa WSPA (w ramach systemu dLibra), w której zgromadzone są cyfrowe kolekcje piśmiennictwa stworzone w oparciu o zbiory przechowywane w Bibliotece Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie oraz publikacje Wydawnictwa WSPA, zgodnie z obowiązującym prawem autorskim. Biblioteka Uczelni zapewnia również studentom, w tym studentom ocenianego kierunku, dostęp do baz umożliwiających wyszukiwanie publikacji w otwartym dostępie takich jak: Biblioteka Cyfrowa Polona, Repozytorium Otwartych Publikacji Naukowych OPEN, Biblioteka Nauki, Eurostat, OpenStax Poland, OpenStax, Directory of Open Access Books (DOAB), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Google Scholar. Ponadto dostępne są bazy z zakresu finansów i ekonomii takie jak: BazEkon, EconBiz, RePEc (Research Papers in Economics), World Bank – Data Catalog, World Bank – Open Knowledge Repository. Dodatkowo darmowa wypożyczalnia Academica umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej. To dostęp do 3 785 427 publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego. Uczelnia zapewnia także studentom i pracownikom dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, zawierającej pełen dostęp do takich baz, jak: ScienceDirect, WileyOnlineLibrary (dostęp do 1400 czasopism z kolekcji „Full Collection 2018”, Nature, ScienceAAAS, Springer (baza ok. 2000 czasopism), Web of Science, Scopus oraz EBSCO.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne Uczelni pod względem zakresu tematycznego i zasięgu językowego, a także formy wydawniczej, są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się na kierunku zarządzanie oraz umożliwiają studentom ocenianego kierunku osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku oraz prawidłową realizację zajęć.

Warunki kształcenia na ocenianym kierunku podlegają stałemu okresowemu monitoringowi. Modyfikacja warunków następuje przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego lub w przypadkach nagłych – natychmiast po ich ujawnieniu. Ponadto w portierni gmachu głównego znajduje się Księga Potrzeb Wykładowcy, w której każdy pracownik i student, ale też osoba postronna, może dokonywać wpisów i uwag dotyczących infrastruktury. Przegląd infrastruktury dydaktycznej dokonywany jest na bieżąco oraz kwartalnie przez Dyrektora Centrum Administracji. Zgodnie z informacją uzyskaną od Władz Uczelni w kwartalnych przeglądach biorą udział przedstawiciele pracowników oraz studentów, jednak ich obecność nie jest odnotowana w udostępnionych protokołach z przeglądu. Przeglądy te obejmują czynności związane z weryfikacją infrastruktury dydaktycznej, zapewnieniem dostępu do sieci komputerowej w budynku Uczelni oraz nadzorowaniem i utrzymaniem sieci, a także z monitorowaniem dostępności literatury zalecanej w sylabusach modułów kształcenia. Celem tych działań jest permanentne podnoszenie jakości infrastruktury Uczelni. Sprawozdanie Dyrektora Centrum Administracji oraz wyniki inwentaryzacji w zakresie infrastruktury i wyposażenia służące kształceniu są przedstawiane Władzom Uczelni. Na tej podstawie Rektor, Kanclerz lub upoważniona przez Rektora lub Kanclerza osoba podejmuje decyzje dotyczące zakupów lub modernizacji sprzętu. W ten sam sposób do Władz Uczelni trafiają ważniejsze uwagi z Księgi Potrzeb Wykładowcy

Osobno prowadzone jest monitorowanie potrzeb studentów ze szczególnymi potrzebami (wykorzystano matrycę dostępności) oraz monitoring systemu biblioteczno-informacyjnego pod kątem dostępności literatury obowiązkowej z sylabusów. Taki monitoring jest prowadzony przez kierownika

biblioteki. Corocznie pod koniec czerwca dokonywany jest przegląd literatury w kartach zajęć, którego celem jest uzupełnienie zasobów biblioteki o brakujące publikacje. Wybór publikacji do zakupu odbywa się też na podstawie sugestii wykładowców (literatura obowiązkowa i uzupełniająca do zajęć). Pod uwagę brane są również zapytania i zainteresowania studentów („Zaproponuj książkę do Biblioteki”) oraz aktualne ciekawe oferty wydawnicze. Uwzględniane są także sugestie studentów zawarte w ankietach semestralnych przeprowadzanych przez Uczelnię („Ocena pracy biblioteki i dostępności literatury wskazanej w sylabusach”).

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne wykorzystywane w procesie kształcenia na kierunku zarządzanie umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku zarządzanie. Są one dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Wszystkie elementy infrastruktury podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wzbogacenie oprogramowania na ocenianym kierunku o zaawansowane pakiety statystyczne.
2. Rekomenduje się uwzględnianie w okresowych protokołach z przeglądów infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej na ocenianym kierunku wszystkich osób biorących w nich udział.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach kierunku zarządzanie przebiega wzorcowo. Przede wszystkim kierunek powołano w odpowiedzi na wyraźne zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy, artykułowane szczególnie przez instytucje samorządowe i środowiska biznesowe. Koncepcja kształcenia powstała więc w efekcie bezpośrednich konsultacji z potencjalnymi pracodawcami absolwentów.

Program studiów pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku kształtowany jest w oparciu o ciągłą weryfikację pod kątem potrzeb lokalnych, ale też ogólnopolskich, z uwzględnieniem osiągnięć naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Weryfikacja programu odbywa się przy udziale przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Ważnym elementem współpracy jest polityka władz Lublina, która uwzględnia znaczenie działalności uczelni wyższych dla rozwoju miasta, rozwiązywania problemów demograficznych i zwiększania jego potencjału jako międzynarodowego ośrodka kształcenia, a szczególnie wdrażanie Strategii Miasta Lublin 2030.

Koncepcja kształcenia na kierunku zarządzanie jest opracowywana w ścisłej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi. Powołana na Wydziale Zarządzania Rada Konsultacyjna, wspólna dla kierunków zarządzanie oraz finanse i rachunkowość, w skład której wchodzi przedstawiciele instytucji samorządowych i biznesu zajmujących się działalnością powiązaną z charakterem kierunku zarządzanie, ma za zadanie konsultowanie koncepcji i programu studiów. Skład Rady Konsultacyjnej zmienia się w zależności od potrzeb wynikających z treści programowych oraz sposobu i zakresu kooperacji kierunku z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz nawiązywaniem nowych porozumień w tym obszarze. Rada Konsultacyjna w obecnym składzie została powołana zarządzeniem Rektora WSPA nr 83/R/WSPA/2023-2024 z 30 września 2024 roku, a jej członkami zostali – oprócz przedstawicieli kierunku zarządzanie i kierunku finanse i rachunkowość (dziekani kierunków) – przedstawiciele Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego i ZS, a także dyrektorzy i menedżerowie przedsiębiorstw oraz spółek miejskich. Rada opiniuje m.in. bieżący program studiów i jego realizację oraz proponuje dokonanie zmian zgodnych z trendami rynkowymi. Następnie nad ewentualnymi zmianami pracuje kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Dowodem na skuteczne działanie Rady Konsultacyjnej jest wprowadzenie do programu studiów takich zajęć, jak *techniki sprzedaży*, *audyt organizacyjny* czy *wyzwania współczesnego menedżera*, a także zmiana nazwy i treści programowych zajęć *zarządzanie projektami* (obecnie *tradycyjne i zwinne zarządzanie projektami*). Z uwagi na dynamikę zmian na rynku modyfikacje aktualizujące treści programowe wprowadzane są praktycznie co roku.

Z uwagi na specyfikę kierunku zarządzanie i możliwość zatrudnienia jego absolwentów w obszarze zarządzania praktycznie w każdym przedsiębiorstwie, instytucji, organizacji jako menedżerów średniego i wyższego szczebla, a także specjalistów w organizacjach o charakterze gospodarczym lub publicznym, partnerami Uczelni w zakresie kierunku zarządzanie mogą być wszystkie podmioty.

W związku z powyższym w opinii zespołu oceniającego rodzaj działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz obszarami działalności zawodowej i zawodowego rynku pracy właściwymi dla kierunku zarządzanie.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, w ramach ocenianego kierunku ma charakter stały i prowadzona jest od wielu lat. Uczelnia stosuje zasadę „sprawdzania” partnerów, to znaczy najpierw rozwija współpracę z partnerem, który ze względu na realizowany program kształcenia jest atrakcyjny dla kierunku, a następnie formalizuje współpracę. Uczelnia udostępniła do wglądu umowy z wybranymi partnerami. Główni partnerzy poszczególnych kierunków zaprezentowani są na stronie internetowej Uczelni. Współpraca ta przybiera zróżnicowane formy, takie jak:

1. Organizacja praktyk zawodowych

Studia na kierunku zarządzanie mają profil praktyczny, praktyki zawodowe są więc istotną częścią procesu kształcenia. Centrum Planowania Kariery i Akademickie Biuro Karier WSPA we współpracy z Władzami Uczelni podejmuje działania służące nawiązaniu kontaktów z potencjalnymi partnerami prowadzącymi działalność związaną z obszarem kształcenia na kierunku zarządzanie. Obecnie Uczelnia dysponuje listą blisko 50 partnerów.

2. Staże i oferty pracy

Współpraca Centrum Planowania Kariery z otoczeniem społeczno-gospodarczym owocuje również udostępnianiem ofert pracy i staży.

3. Wolontariat

Studenci WSPA uczestniczyli i nadal uczestniczą w przedsięwzięciach organizowanych przez Lubelski Społeczny Komitet Pomocy Ukrainie. Od początku wojny w Ukrainie Uczelnia aktywnie zaangażowała się w pomoc i wsparcie dla uchodźców uciekających przed wojną. Od pierwszych dni wojny studenci kierunku zarządzanie w WSPA pomagali uchodźcom poprzez realizowanie działań związanych z asystą międzykulturową (wsparcie i pomoc w urzędach i placówkach medycznych). Ponadto studenci biorą czynny udział w warsztatach w ramach projektu Wolontariat Lubelski, którego celem jest stworzenie i wdrożenie spójnego systemu wolontariatu w Lublinie, ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych z Europejską Stolicą Młodzieży 2023.

4. Organizacja wizyt studyjnych

Przykładem tego typu inicjatywy jest wizyta studentów kierunku zarządzanie w Ratuszu Miasta Lublin w ramach zajęć *nowe trendy w zarządzaniu zasobami ludzkimi*. Wizytę zorganizowała wykładowczymi WSPA, a jednocześnie wiceprzewodnicząca Rady Miasta Lublin, co potwierdza ścisłą współpracę Uczelni z najważniejszymi instytucjami Miasta.

5. Warsztaty i szkolenia dla studentów

Akademickie Biuro Karier zamieszcza na swojej stronie i na profilu na Facebooku oferty warsztatów i szkoleń podnoszących kompetencje studentów i absolwentów Uczelni i ułatwiające wejście na rynek pracy. Szkolenia i warsztaty organizowane są również bezpośrednio we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, czego przykładem jest zorganizowany przez WSPA warsztat „Kreowanie wizerunku, autoprezentacja, budowanie własnej marki”, który poprowadzony został przez doświadczonego doradcę rozwoju kariery.

6. Inne wydarzenia ułatwiające wejście na rynek pracy

Akademickie Biuro Karier w odpowiedzi na potrzeby studentów i absolwentów oraz w celu utrzymania ciągłego kontaktu z rynkiem pracy organizuje także takie wydarzenia, jak Targi Pracy (od 2022 r.), Uczelniane Dni i Tygodnie Kariery (od 2018 r.), bezpośrednie spotkania z pracodawcami w Uczelni, webinary, a także warsztaty z przedsiębiorczości, mające na celu aktywizację zawodową studentów i absolwentów.

7. Udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć i w weryfikacji efektów uczenia się

Ta forma współpracy jest szczególnie istotna zarówno z punktu widzenia studentów, jak i Uczelni. Stanowi gwarancję otrzymania kształcenia autentycznie praktycznego. Na kierunku zarządzanie zajęcia prowadzą np. były dyrektor generalny PGE Dystrybucja w Lublinie, doradca Prezydenta Miasta Lublin, urzędnicy i aktywni menedżerowie zatrudnieni w przedsiębiorstwach o dużym znaczeniu dla regionu, a także w różnego typu urzędach i organizacjach. Pełna praktyków biznesu prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie w WSPA zawarta została w raporcie samooceny

Organizowanie wspólnie z partnerami z otoczenie społeczno-gospodarczego konferencji, seminariów i warsztatów

Wśród tego typu przedsięwzięć, opisanych szerzej w raporcie samooceny, warto wymienić konferencję organizowaną z Wydziałem Strategii Urzędu Miasta Lublin i Fundacją Inicjatyw Menedżerskich „Samorządy wobec wyzwań współczesności”, konferencję międzynarodową organizowaną wspólnie z Fundacją Inicjatyw Menedżerskich „Współczesne trendy w zarządzaniu” czy warsztaty organizowane wspólnie z przedstawicielami Fundacji Inicjatyw Menedżerskich i przedsiębiorstwa IMPACT nt. „Młody lider czy młody menedżer” oraz „Zarządzanie jest cool” przeznaczone dla młodzieży szkół średnich z Lublina.

8. Koła naukowe

Kolejnym obszarem współpracy jest przygotowanie działań i wydarzeń w ramach Studenckiego Koła Naukowego PROGRES takich jak warsztaty „Myślenie pytaniami” – czyli coachingowy sposób na dobrą komunikację”. Planowane są także debaty z pracodawcami, osobami pełniącymi funkcje menedżerskie i właścicielami przedsiębiorstw dotyczące m.in. zmieniających się trendów w zakresie zarządzania ludźmi, rozwoju osobistego, radzenia sobie z kryzysami w przedsiębiorstwie i przyszłości rynku pracy.

9. Realizacja prac etapowych i dyplomowych

Część tematów projektowych, a także prac etapowych realizowanych podczas zajęć, to tematy konsultowane z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Jako przykład można tu wskazać przygotowanie przez studentów planu audytu organizacyjnego (w ramach zajęć *audyt organizacyjny*), przygotowanie prezentacji na temat własnych kompetencji w obszarze wiedzy, umiejętności, postaw i talentów oraz dokonanie analizy luk kompetencyjnych (w ramach zajęć *kompetencje menedżerskie*) czy przygotowanie projektu na temat elementów tożsamości organizacyjnej wybranej organizacji.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, że współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami, jest prowadzona w formach adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów dla kierunku zarządzanie i umożliwiających osiągnięcie przez studentów tego kierunku zakładanych efektów uczenia się.

Zakres współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym dla kierunku zarządzanie jest poddawany okresowym przeglądom, które dotyczą poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i jej wpływu na doskonalenie realizacji programu studiów, w tym osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Kwestie te są przedmiotem rozważań kierunkowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na corocznym posiedzeniu Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz na bieżąco podczas posiedzeń Kolegium Dziekańskiego odbywających się raz w tygodniu. Kierunkowy Zespół ds. Jakości Kształcenia pod przewodnictwem Dziekana w semestrze letnim każdego roku akademickiego analizuje uwagi i propozycje do programu studiów zgłoszone przez Radę Konsultacyjną kierunku i podejmuje decyzję o wprowadzeniu lub odrzuceniu proponowanych zmian do programu studiów. W posiedzeniu Zespołu ds. Jakości Kształcenia uczestniczą studenci, którzy również mają możliwość wyrażenia opinii na temat proponowanych zmian. Mogą też proponować obszary współpracy, które chcieliby realizować w ramach studiów. W przypadku małej aktywności członków Rady Konsultacyjnej Zespół ds. Jakości Kształcenia sygnalizuje potrzebę dokonania zmian w jej składzie.

W zakresie współpracy dotyczącej realizacji praktyk zawodowych Kierunkowy oraz Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia dokonują analizy potrzeb studentów i w przypadku konieczności nawiązania nowych porozumień wytyczne przekazywane są do Akademickiego Biura Karier, które nawiązuje kontakty z instytucjami oraz przedsiębiorstwami w celu zapewnienia jak największej liczby miejsc odbywania praktyk.

W roku akademickim 2023/2024 z inicjatywy Centrum Planowania Kariery w ramach hospitacji praktyk pracodawcy odpowiadali na pytania dotyczące ogólnej oceny studenta, umiejętności i cech, które powinien posiadać kandydat do pracy, pożądanych kompetencji, zadań sprawiających studentom najwięcej trudności, a także dotyczące aktualnych potrzeb pracodawcy dotyczących obsady stanowisk pracy i kierunków studiów, z których najchętniej pracodawca przyjmowałby studentów. Uzyskane przez Uczelnię odpowiedzi stanowią materiał do dokonywania analiz rynku pracy i zapotrzebowania na specjalistów i/lub kompetencje oraz do dalszych prac nad doskonaleniem programu studiów na kierunku zarządzanie.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie w ramach kierunku zarządzanie intensywnie współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Realizowana współpraca ma charakter stały i obejmuje: inicjowanie przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego zmian w programie studiów i treściach programowych zgodnie z aktualnymi trendami rynkowymi i potrzebami pracodawców, organizację praktyk zawodowych i staży, wolontariaty, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć, a także wspólną realizację

strategii Miasta Lublin. Ponadto opiera się ona na prężnym funkcjonowaniu Rady Konsultacyjnej wspólnej dla dwóch kierunków: zarządzanie oraz finanse i rachunkowość, a także na zatrudnianiu w charakterze pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych czynnych zawodowo przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego właściwego dla ocenianego kierunku.

Profil przedsiębiorstw i instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje w ramach kierunku zarządzanie jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia przyjętymi dla tego kierunku. W odniesieniu do programu studiów współpraca z interesariuszami podlega okresowym przeglądom, obejmującym ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów oraz doskonalenie jego realizacji. Wyniki powyższych przeglądów są wykorzystywane do rozwoju współpracy, a w konsekwencji również programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na proces umiędzynarodowienia studiów na ocenianym kierunku mają wpływ takie działania podejmowane przez Uczelnię, jak: stwarzanie warunków do podwyższania kompetencji językowych studentów i pracowników w ramach programu studiów, kształcenie studentów i zatrudnianie pracowników z zagranicy, współpraca z uczelniami zagranicznymi, organizacja przez WSPA międzynarodowych konferencji, a także udział studentów i pracowników Uczelni w międzynarodowych programach, w szczególności w programie mobilności akademickiej Erasmus+.

Uczelnia realizuje przygotowanie studentów do pracy w warunkach międzynarodowych w kilku obszarach: kształcenie w językowe, kształcenie w języku obcym oraz wyjazdy zagraniczne.

W programach studiów pierwszego stopnia na kierunku zarządzanie są przewidziane laboratoria z *języka obcego* (do wyboru z języka angielskiego, niemieckiego lub hiszpańskiego) w łącznym wymiarze 120 godzin na 4semestrach studiów stacjonarnych pierwszego stopnia (8 punktów ECTS) i w takim samym wymiarze na studiach niestacjonarnych, co umożliwia realizację efektu uczenia się Z1_U12 (posiada umiejętności posługiwania się językiem obcym, zgodne z wymogami na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, w szczególności w zakresie dyscyplin naukowych, którym został przyporządkowany kierunek studiów). W ramach modułu *język obcy w praktyce* studenci studiów pierwszego stopnia mogą również podnosić umiejętności językowe

na 2 zajęciach na 5 semestrze studiów, tj.: *Intercultural communication in business – warsztat* (1 ECTS, 15 godzin na studiach stacjonarnych, 10 – na studiach niestacjonarnych) oraz *Event marketing – projekt* (2 ECTS, 20 godzin na studiach stacjonarnych, 10 – na studiach niestacjonarnych). Ponadto na zajęciach *ekonomia* na pierwszym semestrze, które są prowadzone w języku polskim, wprowadzane jest ekonomiczne słownictwo w języku angielskim.

Z kolei zajęcia *język obcy* (nauka języka angielskiego) na studiach drugiego stopnia są prowadzone w łącznym wymiarze 60 godzin na 2semestrach pierwszego roku studiów stacjonarnych (4 punkty ECTS) i w takim samym wymiarze na studiach niestacjonarnych, co umożliwia realizację efektu uczenia się Z2_U11 (posługuje się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią). Ponadto na semestrze 1. i 3. studenci mogą podnosić specjalistyczne kompetencje językowe na zajęciach *Competence management methodology* (2 ECTS, 15 godzin na studiach stacjonarnych, 10 – na studiach niestacjonarnych) oraz *Decision making – warsztat* (1 ECTS, 20 godzin na studiach stacjonarnych, 10 – na studiach niestacjonarnych).

W programie studiów drugiego stopnia przewidziana jest także ścieżka *Management* realizowana w języku angielskim. Jednak zgodnie z informacjami przekazanymi przez Uczelnię program studiów w języku angielskim jest obecnie realizowany wyłącznie na drugim i trzecim roku studiów, co wynika z decyzji Władz Uczelni o stopniowym wygaszaniu kształcenia cudzoziemców w tym języku. Decyzja ta została podjęta w związku z trudnościami związanymi z uzyskiwaniem przez studentów z zagranicy wiz oraz nostryfikacją przez obcokrajowców w Polsce dokumentów edukacyjnych. W roku akademickim 2020/2021 na pierwszym roku specjalności studiowało 13 studentów, a na drugim – 15. Oznacza to, że Uczelnia posiada potencjał do prowadzenia studiów w języku angielskim i po ustaniu barier administracyjnych może powrócić do prowadzenia tej ścieżki.

Uczelnia jest otwarta na przyjmowanie studentów zagranicznych i zatrudnianie pracowników z zagranicy. W roku akademickim 2024/2025 zajęcia na kierunku zarządzanie prowadziło 2 pracowników pochodzących z innych krajów. Równocześnie na ocenianym kierunku w tym czasie studiowało 8 studentów zagranicznych (po 4 na pierwszym i na trzecim roku studiów).

Uczelnia ma aktualne podpisanych 56 umów z uczelniami partnerskimi, przy czym wymiana na kierunku zarządzanie obejmuje 26 instytucji z takich krajów, jak: Chorwacja, Cypr, Francja, Hiszpania, Litwa, Łotwa, Macedonia, Niemcy, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Węgry i Włochy. Uczelnia współpracowała też z instytucjami z Norwegii i Islandii w ramach współpracy organizowanej z Funduszy EOG (Program Edukacja trwający do 2021 roku).

W latach 2021-2024 odnotowano rosnącą aktywność w zakresie mobilności akademickiej w Uczelni, również w odniesieniu do kierunku zarządzanie (tabela 7.1. z raportu samooceny dla kierunku zarządzanie w WSPA w Lublinie z 2024 r.):

Typ wyjazdu/przyjazdu	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Przyjazdy pracowników	1	3	8
Wyjazdy pracowników	2	10	2
Mobilność studencka wyjazdowa –studia	2	2	0

Mobilność studencka wyjazdowa – praktyki	34	27	33
Studenci przyjazdy	7	5	3

Jak wynika z powyższego zestawienia, główny typ mobilności w analizowanym okresie stanowiły praktyki zawodowe (94 studentów kierunku zarządzanie skorzystało z praktyk). W mniejszym zakresie realizowano wyjazdy długookresowe (4 studentów ocenianego kierunku wyjechało na cały semestr, przy czym nie odnotowano tego typu mobilności w roku akademickim 2023/2024). W tym samym czasie zrealizowano 14 wyjazdów za granicę osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie oraz 12 wizyt przyjazdowych pracowników uczelni zagranicznych.

Zauważalny jest wzrost mobilności międzynarodowej pracowników Uczelni prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie w ramach programu Erasmus+ w stosunku do okresu przed epidemią COVID-19 zarówno w zakresie wyjazdów związanych z prowadzeniem zajęć dydaktycznych, jak i wyjazdów związanych ze szkoleniami dotyczącymi organizacji procesu dydaktyki. Jak wspomniano w kryterium 4., zespół oceniający stwierdził również znaczną międzynarodową aktywność publikacyjną osób prowadzących zajęcia na kierunku zarządzanie.

Pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku uczestniczą także aktywnie w międzynarodowych konferencjach. Są one polem do współpracy naukowej, dydaktycznej oraz obszarem do prowadzenia dyskusji z międzynarodowym środowiskiem akademickim. Wśród konferencji międzynarodowych, w których brali udział pracownicy prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku, wymienić warto: XXI Międzynarodową Konferencję Naukową „Technology Society and Sustainability in the Central and Easter Europe” w Nałęczowie, 2024 r.; 4th International Scientific Conference „Contemporary Challenges in Economic and Business Research”, University of Maribor (Słowenia), Faculty of Business, 19.05.2020 r.

Pracownicy prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie brali również udział w międzynarodowych szkoleniach i wizytach studyjnych podnoszących kwalifikacje naukowe i dydaktyczne takich jak: INCLUSION AND MOBILITY Current Challenges and Advances (2022 r.), Polytechnic Institute of Setúbal w Portugalii (2024) czy Duale Hochschule Baden-Württemberg w Karlsruhe (2023 r.).

Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku zarządzanie brali też udział w takich międzynarodowych projektach, jak: 2023 – Ca’Foscari University, Wenecja – Włochy: „Modern teaching methods in management and economics. New methodology of preparation for classes”; 2023 r. – University of Maribor, Słowenia: „Teaching experiences during the Covid-19 pandemic”; 2022 r. – Projekt USAID 'Agriculture Growing Rural Opportunities Activity in Ukraine (AGRO)' HESP OSI (Open Society Institute); Projekt Erasmus+ “Internationally active – professionally valuable” KA2: Strategic Partnerships (Agreement no: 2020-1-PL01-KA203-081549, WSPA w Lublinie, 30.11.2021 r. – 30.06.2022 r.). Z kolei wykładowcy przyjeżdżający na wymianę do WSPA prowadzą w Uczelni zajęcia wpisujące się w treści programowe przypisane do ocenianego kierunku.

Studenci kierunku zarządzanie oraz pracownicy Uczelni prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku działają na rzecz międzynarodowego środowiska społecznego. Wyraża się to poprzez uczestnictwo w konferencjach związanych z wojną na Ukrainie, np. W VI Międzynarodowej Konferencji "Granica polsko-ukraińska. Szansa czy bariera rozwoju?", prowadzeniem wykładów otwartych dotyczących

różnic kulturowych, czy też pomocy uchodźcom z Ukrainy. Ponadto od pierwszych dni wojny 70 wolontariuszy z Uczelni pomagało koordynować pomoc dla uchodźców.

Ocena stopnia umiędzynarodowienia Uczelni przedstawiana jest corocznie ww. tzw. raporcie ewaluacyjnym. W raporcie tym oceniana jest ilość realizowanych projektów międzynarodowych, profil uczestników biorących udział w projektach, wzrost lub spadek zainteresowania określonym typem mobilności, trendy we współpracy międzynarodowej i oczekiwania w zakresie nawiązywania nowych partnerstw z wybranymi kierunkami geograficznymi czy konkretnymi państwami. Wyniki okresowej oceny umiędzynarodowienia mają wpływ na wyznaczanie celów do realizacji przy pisaniu nowych projektów, a także rozszerzanie współpracy międzynarodowej o nowe kierunki geograficzne (z uwagi na pozytywne doświadczenia z realizacji projektów z uczelnią z Mauritiusa w Afryce zawiązano partnerstwa z uczelniami w Kenii i Rwandzie).

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Na ocenianym kierunku na studiach pierwszego i drugiego stopnia zasięg procesu umiędzynarodowienia jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia. Realizowana jest wymiana międzynarodowa studentów kierunku zarządzanie i kadry prowadzącej zajęcia na tym kierunku. Realizowane są również wykłady gościnne naukowców z uczelni zagranicznych. Problematyka tych wykładów wpisuje się w treści programowe ocenianego kierunku. Osoby uczące na kierunku zarządzanie wykazują się także międzynarodową aktywnością publikacyjną i projektową. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia w Uczelni jest formalnie monitorowane i wnioski z tego monitoringu są wdrażane dla podnoszenia poziomu jakości kształcenia w Uczelni. Uczelnia zatrudnienia również wykładowców zagranicznych i prowadzi kształcenie studentów zagranicznych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów ocenianego kierunku w procesie uczenia się jest realizowane w sposób systematyczny, trwały i kompleksowy. Przyjmuje ono różnorodne formy, takie jak pomoc osobom z niepełnosprawnościami, wspieranie rozwoju naukowego, dostarczanie narzędzi umożliwiających rozwój, wspieranie działań wykraczających poza program studiów, pomoc materialna oraz promowanie aktywności naukowej i społecznej. Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji zapewnia także studentom wiele możliwości rozwoju na płaszczyźnie społecznej – działalność w kołach naukowych, udział w warsztatach, szkoleniach, a także zaangażowanie w prace samorządu studenckiego. Uczelnia zapewnia również pomoc studentom w przygotowaniu do wejścia na rynek pracy po ukończeniu studiów, dba o ich bezpieczeństwo poprzez realizację polityki przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji, a także oferuje odpowiednie warunki do udziału w programach wymiany krajowej i międzynarodowej.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji kładzie nacisk na dostosowanie wsparcia do zróżnicowanych potrzeb swoich studentów. Szczególną uwagę poświęca osobom z niepełnosprawnościami, poprzez zapewnianie im zarówno wsparcie technologiczne, jak i organizacyjne. Uczelnia uwzględnia również potrzeby studentów uczących się w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, pracujących zawodowo, wychowujących dzieci oraz studentów z zagranicy. W ramach udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami oferowane są m.in.:

1. dostęp do usług tłumacza języka migowego.
2. transport na zajęcia dydaktyczne,
3. dostęp do usług asystenta,
4. dostosowanie formy egzaminu lub rozmowy kwalifikacyjnej indywidualnie do potrzeb,
5. dostęp do specjalistycznego sprzętu dla osób z niepełnosprawnością.

Uczelnia zrealizowała projekt „WySPA Dostępności”, mający na celu usunięcie barier, z jakimi borykają się osoby z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu w Uczelni. W ramach tego projektu zlikwidowano bariery architektoniczne oraz przeprowadzono szkolenia dla kadry dydaktycznej i administracyjnej dotyczące pracy z osobami o szczególnych potrzebach. Kluczowe działania obejmowały rozwój oferty Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami oraz stworzenie poradników i materiałów informacyjnych na temat potrzeb i form wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami. Ponadto Uczelnia oferuje osobom z niepełnosprawnościami stypendia.

Z uwagi na to, że większość studentów ocenianego kierunku kształci się w formie niestacjonarnej, Uczelnia dostosowała godziny pracy działów obsługi studenta do ich potrzeb poprzez zapewnienie ich funkcjonowania także w soboty i zjazdy.

W Uczelni działa też Centrum Pomocy i Wsparcia dla Polonii i Cudzoziemców, które zajmuje się udzielaniem doradztwa oraz wsparcia dla migrantów, w tym studentów WSPA w Lublinie. Centrum koncentruje się na wspieraniu obcokrajowców w ich pierwszych krokach na polskim rynku poprzez oferowanie im pomocy w aklimatyzacji do życia w Lublinie. Pracownicy centrum oferują także migrantom pomoc w załatwieniu spraw urzędowych.

Wsparcie jest udzielane studentom ocenianego kierunku także przez platformę e-learningową, która ułatwia dostęp do materiałów edukacyjnych oraz interaktywnych narzędzi nauki.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie oferuje wsparcie oraz możliwości rozwoju zarówno wybitnym studentom, jak i tym, którzy wymagają indywidualnego podejścia. Wyróżniający się studenci są motywowani do dalszego rozwoju dzięki systemowi pomocy materialnej, w tym stypendium Rektora oraz stypendium socjalnemu, a także wsparciu w ramach projektów finansowanych zewnętrznie. Ponadto zgodnie z regulaminem studiów studenci mogą ubiegać się o indywidualną organizację studiów oraz krótkoterminowe i długoterminowe urlopy. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci pozytywnie ocenili proces przyznawania indywidualnej organizacji studiów oraz urlopów.

W procesie przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy kluczową rolę odgrywa Centrum Planowania Kariery WSPA. Jednostka ta jest odpowiedzialna za wsparcie studentów w aktywnym poszukiwaniu pracy poprzez oferowanie indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, organizowanie targów pracy oraz współpracowanie z lokalnymi pracodawcami. Dodatkowo Uczelnia prowadzi bazy ofert pracy, praktyk i staży i dostosowuje je do potrzeb różnych grup studentów. Centrum Planowania Kariery realizuje również programy mentoringowe, warsztaty rozwijające umiejętności interpersonalne oraz spotkania z przedstawicielami branż, w których pracują absolwenci WSPA. Pracownicy omawiają zasady odbywania praktyk oraz formalności związane z dokumentacją ich przebiegu. Centrum skutecznie wspiera studentów w budowaniu ich ścieżki zawodowej, oferując doradztwo dotyczące planowania kariery oraz wskazówki na temat rozwoju kompetencji zgodnych z wymaganiami rynku. W ramach działalności centrum zrealizowano projekt „WySPA kwalifikacji i umiejętności – zintegrowany program rozwoju uczelni”, który był współfinansowany z Funduszy Europejskich. Dzięki temu projektowi zorganizowano liczne spotkania studentów z potencjalnymi pracodawcami oraz przeprowadzono Targi Pracy i Dni Kariery, gdzie studenci mieli okazję uczestniczyć w kursach takich jak pisanie CV czy budowanie i kreowanie wizerunku.

Centrum Studiów Wyższych udziela studentom wszystkich niezbędnych informacji dotyczących procesu dydaktycznego. W opinii studentów ocenianego kierunku pracownicy Centrum dysponują odpowiednią wiedzą na temat kształcenia i zapewniają właściwe wsparcie związane z przebiegiem studiów. Godziny pracy tej jednostki są dostosowane do potrzeb studentów kierunku zarządzanie, w tym także do wymagań studentów niestacjonarnych, dla których centrum jest otwarte również w soboty i niedziele.

W Uczelni działa również platforma e-learningowa Polski Uniwersytet Wirtualny, na której odbywają się wykłady. Zajęcia są rejestrowane, co umożliwia studentom nieograniczony dostęp do nich aż do końca semestru. Na platformie publikowane są także materiały dydaktyczne.

Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość ubiegania się o wszystkie świadczenia materialne przysługujące im na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Pracownicy Działu Rozliczeń finansowych ze studentami udzielają wszelkich informacji dotyczących pomocy materialnej. Dyżury osób odpowiedzialnych za pomoc materialną są dostosowane do potrzeb studentów. System wsparcia materialnego, który oferuje Uczelnia, jest jasny i racjonalny. Studenci uczestniczący w spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili sposób przyznawania pomocy materialnej oraz dostępność osób odpowiedzialnych za proces stypendialny.

W przypadku wystąpienia problemów związanych z przebiegiem studiów lub funkcjonowaniem w Uczelni studenci ocenianego kierunku mogą składać skargi i wnioski do właściwego działu oraz

Dziekana kierunku. Skargi i wnioski mogą być przekazywane w formie pisemnej (tradycyjnej lub elektronicznej) lub ustnej.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie intensywnie wspiera rozwój naukowy studentów poprzez działalność kół naukowych. W Uczelni funkcjonują takie koła, jak: Interdyscyplinarne Koło Nauk Społecznych PROGRES, Koło Naukowe „Narzędzia kreatywności” oraz Koło Naukowe „Nowe Technologie i Cyfryzacja”. Członkowie kół mają możliwość uczestniczenia w projektach, konferencjach oraz realizacji innowacyjnych przedsięwzięć, takich jak organizacja warsztatów i seminariów z praktykami branżowymi. Udział w działalności naukowej pozwala studentom rozwijać zainteresowania, zdobywać dodatkowe kompetencje oraz budować portfolio naukowe i zawodowe.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie wspiera także studentów ocenianego kierunku do udziału w szkoleniach mających na celu podniesienie kompetencji zawodowych, wyjazdach oraz projektach poprzez dofinansowywanie ich udziału w tych przedsięwzięciach z funduszy własnych oraz zewnętrznych.

Uczelnia stwarza również studentom, w tym studentom ocenianego kierunku, możliwości rozwoju naukowego, m.in. poprzez:

- wspólne publikacje wykładowców i studentów, które ukazały się w pokonferencyjnej publikacji pt. "Samorządy wobec wyzwań współczesności";
- uczestnictwo w projekcie „WSPA-niała przyszłość – zintegrowany program rozwoju uczelni”;
- udział w międzyuczelnianych debatach oksfordzkich, konkursach oraz konferencjach.

W Uczelni funkcjonuje Samorząd Studencki, który aktywnie angażuje się w działania organów kolegialnych. Pełni on rolę łącznika między studentami a Władzami Uczelni, a także organizuje różnorodne projekty o charakterze integracyjnym i rozrywkowym. Członkowie Samorządu mogą liczyć na wsparcie ze strony Władz Uczelni w realizacji swoich inicjatyw. Mają dostęp do niezbędnej infrastruktury, dysponują własnym pomieszczeniem oraz otrzymują wsparcie merytoryczne i finansowe na swoją działalność. Zgodnie z Wewnętrznym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie przedstawiciel studentów zasiada też w kierunkowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Przedstawiciel studentów nie jest jednak uwzględniony w składzie Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W związku z tym rekomenduje się włączenie w skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia osoby z grona studentów.

Uczelnia promuje ponadto aktywność studentów, w tym studentów ocenianego kierunku, w różnych dziedzinach, takich jak sport, działalność artystyczna, organizacyjna i przedsiębiorczość. Organizowane są wydarzenia integracyjne, konkursy i inicjatywy sportowe, co pozwala studentom rozwijać swoje zainteresowania i kompetencje społeczne. Uczelnia zorganizowała również program „Ambasador WSPA”, który umożliwia studentom większe uczestnictwo w życiu Uczelni. Studenci reprezentują udział w szkoleniach, wyjazdach oraz projektach także Uczelnię podczas różnorodnych akcji marketingowych i zewnętrznych targów uczelni. Za działalność tą studenci nagradzani są m.in. obniżką czesnego.

Uczelnia podejmuje działania na rzecz edukowania studentów w zakresie bezpieczeństwa. W Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji funkcjonuje procedura antydyskryminacyjna, która określa zasady oraz sposób postępowania w celu przeciwdziałania zjawiskom dyskryminacji, molestowania, molestowania seksualnego i mobbingu. W przypadku wystąpienia sytuacji związanych z dyskryminacją

lub przemocą studenci mogą liczyć na wsparcie pracowników Uczelni. Ponadto w obrębie Uczelni funkcjonuje rzecznik akademicki WSPA, powoływany przez Rektora, który ma na celu rozwiązywanie sporów pomiędzy studentami i pracownikami oraz podjęcie interwencji w przypadku przejawów dyskryminacji. Zgodnie z procedurą antydyskryminacyjną Rektor w ciągu 5 dni od otrzymania na piśmie informacji dotyczącej przejawów dyskryminacji czy przemocy przekazuje sprawę do odpowiedniej komisji, której celem jest m.in. na celu wyjaśnienie przyczyn zdarzenia. Następnie sprawa przekazywana jest do rzecznika akademickiego, który podejmuje odpowiednie działania.

Uczelnia współpracuje również z organizacją pozarządową Baobab, która oferuje studentom, w tym studentom ocenianego kierunku, pomoc psychologiczną i psychiatryczną. Pomoc studentom jest udzielana bezkosztowo, a czas oczekiwania na konsultację jest zależny od aktualnych potrzeb, w tym od liczby oczekujących na pomoc, rodzaju konsultacji, rangi problemu. Uczelnia organizuje też cykliczne spotkania z psychologiem, a także różnymi instytucjami na temat przestrzegania praw człowieka.

Procedury zgłaszania skarg i wniosków funkcjonujące w Uczelni, w tym na ocenianym kierunku, są jasne i efektywne. Studenci mają możliwość przesyłania swoich uwag poprzez formularze online lub bezpośrednio do pełnomocnika Rektora ds. studentów czy rzecznika akademickiego. Skargi są rozpatrywane w ustalonym czasie, a cały proces odbywa się z zachowaniem zasad przejrzystości i rzetelności.

Kadra wspierająca proces dydaktyczny w Uczelni dysponuje odpowiednimi kompetencjami, które odpowiadają na potrzeby studentów. Pracownicy administracyjni regularnie uczestniczą w szkoleniach, dzięki czemu mogą skutecznie pomagać studentom w rozwiązywaniu problemów akademickich i organizacyjnych.

Efektywność systemu motywacji i wsparcia studentów, w tym studentów ocenianego kierunku, w procesie uczenia się jest regularnie analizowana i, w miarę możliwości, ulepszana. Wsparcie dydaktyczne jest oceniane przez studentów w ramach corocznego badania ankietowego, które przeprowadzane jest po zakończeniu semestru zimowego. Po semestrze letnim monitoring odbywa się w formie wywiadów ze studentami. Ankiety są realizowane za pośrednictwem platformy PUW oraz w sposób tradycyjny – podczas zajęć. Studenci mają również możliwość nieformalnego zgłaszania swoich opinii dotyczących systemu wsparcia poprzez Samorząd Studentów oraz bezpośrednio do Władz Uczelni i pracowników. Uwagi, opinie i sugestie studentów stanowią fundament dalszego doskonalenia systemu wsparcia. Po zakończeniu badania ankietowego Rektor przygotowuje odpowiedź na raport, która obejmuje wszystkie uwagi i prośby studentów, a następnie publikowana jest na stronie internetowej WSPA.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Studenci kierunku zarządzanie w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie mają zapewnione wszechstronne wsparcie ze strony Uczelni w trakcie studiów. Wsparcie to przyjmuje różnorodne formy, w tym pomoc materialną, wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, a także indywidualne podejście do procesu kształcenia. Uczelnia stawia również na rozwijanie aktywności studentów wykraczających poza standardowy program nauczania, co sprzyja ich rozwojowi naukowemu oraz przygotowaniu do wejścia na rynek pracy. Uczelnia wspiera studentów w ich rozwoju na płaszczyźnie społecznej - stwarza możliwości funkcjonowania w kołach naukowych, samorządzie studenckim, a także umożliwia uczestnictwo w warsztatach i szkoleniach. Studenci mają także możliwość zgłaszania skarg i wniosków, co ułatwia im komunikację z Uczelnią.. W ramach dbałości o jakość kształcenia Uczelnia przeprowadza systematyczną ewaluację dostępnych form wsparcia, co pozwala na ciągłe udoskonalanie systemów wspomagających proces uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się włączenie w skład Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia osobę z grona studentów.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie zapewnia kandydatom na studia, studentom, absolwentom, pracownikom oraz interesariuszom zewnętrznym nieprzerwany dostęp do informacji dotyczących procesu kształcenia, procedur obowiązujących w trakcie studiów, planów oraz harmonogramów zajęć, a także warunków i trybu rekrutacji, za pośrednictwem swojej strony internetowej. Treści zamieszczone na tej stronie są publicznie dostępne dla odbiorców, co gwarantuje łatwość w ich dostępie bez względu na czas, miejsce oraz używany przez użytkowników sprzęt i oprogramowanie.

Strony internetowe Uczelni są odpowiednio przystosowane do przeglądania zarówno na urządzeniach stacjonarnych, jak i mobilnych, co umożliwia użytkownikom wygodne korzystanie z dostępnych materiałów i zasobów edukacyjnych. Takie podejście zapewnia, że wszyscy zainteresowani mają równy dostęp do kluczowych informacji, co wspiera ich proces edukacyjny i umożliwia świadome podejmowanie decyzji.

Struktura oraz nawigacja strony internetowej Uczelni umożliwiają intuicyjne wyszukiwanie treści, które interesują użytkowników. Witryny te są w pełni przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i spełniają wszelkie normy WCAG. Dodatkowo dostępność tych stron jest zapewniona w kilku językach: polskim, angielskim, rosyjskim oraz ukraińskim, co umożliwia korzystanie z oferowanych zasobów i informacji szerokiemu gronu odbiorców.

Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie udostępnia szczegółowe informacje dotyczące studiów, istotne zarówno dla studentów, jak i dla potencjalnych kandydatów oraz innych osób zainteresowanych ofertą edukacyjną i działalnością Uczelni. Wśród powszechnie dostępnych treści znajdują się między innymi:

- podstawowe informacje dotyczące kierunku zarządzanie oraz innych,
- informacje na temat celów kształcenia na wszystkich kierunkach, w tym kierunku zarządzanie,
- opis realizacji programów studiów,
- opis kompetencji oczekiwanych od kandydatów na studia na kierunku zarządzanie,
- warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów,
- terminarz procesu przyjęć na studia,
- programy studiów kierunku zarządzanie,
- efekty uczenia się dla kierunku zarządzanie
- opis procesu uczenia się i oraz jego organizacji,
- charakterystyka systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym ich opis
- procedury ich uznawania,
- zasady dyplomowania,
- zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się.

W trakcie analizy stron internetowych Uczelni, w szczególności systemu rekrutacyjnego WSPA, wskazano, że opublikowana uchwała w sprawie warunków i trybu rekrutacji nr 420/2020 wraz z załącznikami do niej pochodzą z 2020 roku (aktualna uchwała rekrutacyjna znajduje się wyłącznie w Biuletynie Informacji Publicznej). W związku z tym rekomenduje się aktualizację uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji w systemie rekrutacyjnym Uczelni.

Uczelnia systematycznie monitoruje aktualność, rzetelność, zrozumiałość oraz kompleksowość informacji dotyczących studiów, dbając o to, aby spełniały one potrzeby różnych grup odbiorców, w tym kandydatów, studentów, pracowników oraz interesariuszy zewnętrznych. Analiza obejmuje zarówno szczegółowość przekazywanych informacji, jak i sposób ich prezentacji. W ramach tego procesu co semestr przeprowadzane są badania ankietowe wśród studentów. Dodatkowo wszyscy zainteresowani, w tym zewnętrzni interesariusze oraz pracownicy Uczelni, mają możliwość zgłaszania problemów na bieżąco, poprzez kontakt elektroniczny lub telefoniczny z wyznaczonymi do tego pracownikami. Informacje kontaktowe do odpowiednich działów są zamieszczone w ogólnodostępnej domenie Uczelni. Wyniki monitorowania służą do doskonalenia dostępności oraz jakości informacji o programach studiów.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Studenci oraz kandydaci na studia w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie mają nieograniczony dostęp do szerokiego zakresu informacji dotyczących procesu kształcenia oraz działalności Uczelni. Osoby zainteresowane studiami mogą uzyskać informacje na temat dostępnych kierunków, wymagań rekrutacyjnych, terminów rekrutacji oraz programów nauczania obejmujące takie aspekty, jak: cele kształcenia, pożądane umiejętności, kryteria kwalifikacji, charakterystyka procesu nauczania oraz organizacja zajęć. Dodatkowo na stronie Uczelni dostępne są informacje dotyczące systemu oceny osiągnięć, procedur związanych z uzyskaniem dyplomu oraz dostępnych form wsparcia dla studentów. Uczelnia regularnie monitoruje swoje działania w tym zakresie, a wszelkie treści wymagające aktualizacji są na bieżąco korygowane przez Uczelniane Centrum IT, co zapewnia ich aktualność i rzetelność. Stwierdzić należy, że zapewniony jest publiczny dostęp do kompleksowej, aktualnej i rzetelnej informacji na temat studiów. Dostęp ten jest nieograniczony dla żadnej z grup interesantów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się aktualizację uchwały w sprawie warunków i trybu rekrutacji w systemie rekrutacyjnym Uczelni.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zgodnie z polityką jakości przedstawioną przez Uczelnię osobą odpowiedzialną merytorycznie za oceniany kierunek studiów jest Dziekan kierunku zarządzanie. Do jego kompetencji należy przede wszystkim kierowanie i bieżący nadzór nad prawidłowością procesu dydaktycznego, dbanie o wysoki poziom prowadzonych zajęć (hospitacje, ocena poziomu dydaktycznego zajęć, ocena procesu dyplomowania), organizowanie cyklicznych spotkań z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi w celu aktualizacji programów studiów oraz reprezentowanie Uczelni na zewnątrz w działaniach związanych z kierunkiem. Nadzór organizacyjno-administracyjny pełni Dyrektor Centrum Studiów Wyższych, którego obowiązki obejmują planowanie organizacji roku akademickiego, nadzorowanie przygotowania planów obciążeń dydaktycznych, wdrażanie szczegółowych harmonogramów realizacji

programów studiów, organizację sesji egzaminacyjnych i egzaminów dyplomowych oraz dbanie o wysokie standardy obsługi studentów. Pełnomocnik Rektora ds. ewaluacji jakości kształcenia czuwa nad ewaluacją i doskonaleniem jakości kształcenia na kierunku zarządzanie. Do jego kompetencji należy bieżąca i okresowa ewaluacja jakości kształcenia zgodnie z przyjętymi procedurami, opracowywanie podsumowań, sprawozdań i raportów z przeprowadzonych ewaluacji, proponowanie nowych metod i narzędzi służących obiektywnej ewaluacji jakości kształcenia oraz prowadzenie ewaluacji jakości kształcenia w wybranych obszarach z własnej inicjatywy lub na polecenie Rektora lub Prorektora ds. ogólnych. Rektor WSPA pełni natomiast nadzór nad wdrażaniem i doskonaleniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, w tym nad realizacją działań i procedur dotyczących poszczególnych kierunków studiów. W trakcie wizytacji potwierdzono pełne zaangażowanie wskazanych osób i zespołów w realizację zadań wynikających z przypisanych im zakresów działania oraz odpowiedzialności.

Projektowanie, zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie obowiązujące procedury. Działania te uregulowano w ramach procedury nr 1 pt. *Okresowy przegląd i modyfikacja programów studiów wyższych* przyjętej Zarządzeniem nr 124/R/WSPA/2022-2023 Rektora Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie z dnia 30 września 2023 roku. Zgodnie z jej zapisami decyzję o przystąpieniu do modyfikacji programu studiów na określonym kierunku i poziomie studiów podejmuje Zespół ds. Jakości Kształcenia właściwy dla tego kierunku studiów, po przeprowadzeniu okresowego przeglądu programu studiów oraz po zasięgnięciu opinii Rady Konsultacyjnej tego kierunku, a także po przeanalizowaniu danych dotyczących w szczególności:

- a) stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów tego kierunku;
- b) losów zawodowych (ekonomicznych) absolwentów tego kierunku;
- c) zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów wyposażonych w efekty uczenia się założone na tym kierunku.

Zgodnie z przywołaną procedurą, w toku prac na modyfikacją i doskonaleniem programu Zespołu ds. Jakości Kształcenia zobligowany jest do przeprowadzania następujących analiz:

- a) analiza i ewentualna modyfikacja sylwetki absolwenta kierunku;
- b) analiza i ewentualna modyfikacja kierunkowych efektów uczenia się;
- c) analiza i ewentualna modyfikacja programu studiów;
- d) analiza i ewentualna modyfikacja sylabusów (w tym aktualizacja treści kształcenia, literatury, przedmiotowych efektów uczenia się oraz zasad i metod weryfikacji efektów uczenia się);
- e) analiza i ewentualna modyfikacja szczegółowych elementów procesu kształcenia (m.in. zasad oraz trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych; zasad procesu dyplomowania).

Wypracowana propozycja zmian przedstawiana jest Dyrektorowi Centrum Jakości Kształcenia – w celu formalnej weryfikacji zgodności programu studiów z prawem oraz Radzie Konsultacyjnej – w celu zaopiniowania proponowanych zmian, w szczególności w zakresie oczekiwań rynku pracy. Ustalenie programu studiów wymaga zasięgnięcia opinii Samorządu Studenckiego. Zmodyfikowany program studiów zostaje przyjęty w drodze uchwały przez Senat Uczelni ogłoszony na stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Uczelni.

W programie studiów kierunku zarządzanie innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej oraz współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość, uwzględnione zostały w zakresie odpowiednim dla specyfiki

kierunku. W przegląd i doskonalenie programu studiów zaangażowani są bezpośrednio członkowie Rady Konsultacyjnej kierunku. W proces dydaktyczny wdrożone zostały narzędzia informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. W procesie kształcenia na kierunku zarządzanie wykorzystuje się platformę umożliwiającą prowadzenie kształcenia na odległość w trybie zajęć synchronicznych, a proces dydaktyczny w szerokim zakresie wspomagany jest przez przeznaczone na potrzeby ocenianego kierunku materiały w formule e-learningu.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Zasady rekrutacji określone są w odpowiedniej uchwale Senatu w sprawie warunków rekrutacji na konkretny rok akademicki. Zasady te wymagają jednak wprowadzenia mechanizmów uzupełniania efektów uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności istotnych dla realizacji efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia na studiach drugiego stopnia w przypadku kandydatów którzy studia pierwszego stopnia ukończyli na kierunku innym niż kierunek zarządzanie, co szczegółowo opisano i zalecono w ramach kryterium 3.

Zgodnie z deklaracją Uczelni program studiów ocenianego kierunku podlega systematycznej ocenie. Działanie to obejmuje m.in. analizę wniosków z oceny zgodności koncepcji kształcenia na kierunku z potrzebami rynku pracy, ocenę poprawności systemu punktów ECTS, treści programowych, metod kształcenia, metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyk zawodowych, wyników nauczania i stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, a także wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów. Przedstawione przez Uczelnię wyniki ewaluacji programu studiów oraz warunków jego realizacji na kierunku zarządzanie potwierdzają realizację ww. zadań wynikających z zapisów WSZJK.

W obecnej procedurze przewidziano ocenę osiąganych przez studentów efektów uczenia się prowadzoną przez nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia (osobę odpowiedzialną za moduł). Wypełniane przez prowadzącego zajęcia tzw. „Sprawozdanie z weryfikacji efektów uczenia się założonych w karcie przedmiotu”, poza danymi dotyczącymi prowadzącego zajęcia, zawiera następujące pozycje: zastosowane prace etapowe (częstkowe, końcowe) w odniesieniu do poszczególnych założonych dla zajęć efektów uczenia się, opis zgromadzonej dokumentacji potwierdzającej osiągnięcie przez studentów założonych efektów, informacje nt. sposobu oceny oraz rozkładu ocen. Po dokonaniu weryfikacji i oceny efektów uczenia się uzyskanych przez studentów prowadzący informuje, czy zachodzi konieczność zmian w zakresie prowadzenia zajęć w kolejnym cyklu w odniesieniu do: merytorycznej zawartości treści programowych i powiązanych z nimi efektów uczenia się określonych dla danych zajęć; formy i sposobu prowadzenia zajęć; formy i sposobu realizacji zaliczeń częściowych; formy i sposobu realizacji zaliczeń końcowych; zasobów materialnych i infrastruktury dydaktycznej lub zmiany zasad zaliczenia. Na podstawie złożonych sprawozdań opracowywany jest podsumowujący je raport zawierający rekomendacje odnoszące się do doskonalenia sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

Analiza przedstawionej dokumentacji działań w zakresie prowadzonej przez Uczelnię oceny poprawności stosowanych metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się oraz realizacji założeń wynikających z zapisów procedur WSZJK wskazuje jednak na konieczność modyfikacji i rozszerzenia zakresu czynności podejmowanych w tym zakresie przez gremia odpowiedzialne za jakość kształcenia. W przyjętych rozwiązaniach brak jest bowiem systemowych działań podejmowanych przez osoby odpowiedzialne za jakość kształcenia na kierunku w zakresie obiektywnej (odrębnej w stosunku do ocen wykładowcy) i systematycznej oceny:

- zgromadzonej dokumentacji (dowodów) na osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się, tj. czy efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci odpowiednich prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów, itp.;
- zgodności wykorzystanych metod weryfikacji z założeniami przedstawionymi w sylabusach do zajęć;
- rodzaju, formy, tematyki i metodyki przedstawionych prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań w odniesieniu do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

W wyniku bieżącej oceny zespół oceniający zdiagnozował elementy programu studiów wymagające jeszcze naprawy lub udoskonalenia, co znalazło odzwierciedlenie w sformułowanych w ramach kryterium 1, 2 i 3 zaleceniach. Wskazuje to na konieczności zwiększenia efektywności działań gremiów odpowiedzialnych za projektowanie oraz realizację programu studiów kierunku zarządzanie, jak również wprowadzenia trwałych mechanizmów, które wyeliminują w przyszłości występowanie nieprawidłowości będących podstawą sformułowania zaleceń.

Jakość kształcenia na kierunku zarządzanie poddawana jest cyklicznej ocenie prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Poprzednia pozytywna ocena programowa kierunku wydana została uchwałą nr 641/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 października 2018 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu powyższej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Na kierunku zarządzanie wyznaczone zostały osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Przyjęte zostały zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji. W proces doskonalenia jakości kształcenia na kierunku angażowani są interesariusze wewnętrzni, w tym studenci, oraz interesariusze zewnętrzni. Na kierunku przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, w tym metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Wnioski z analizy programów studiów, w założeniu przyjętego WSZJK,

wykorzystywane są w procesie jego doskonalenia. Jakość kształcenia na kierunku zarządzanie poddawana jest cyklicznej ocenie prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

W obecnie prowadzonej ocenie programowej stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające podjęcia działań naprawczych:

1. Sposób realizacji obowiązujących procedur WSZJK w zakresie weryfikacji efektów uczenia się na poziomie zajęć nie zapewnia obiektywnej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się, oceny zgodności wykorzystanych metod weryfikacji z założeniami programu studiów; oceny rodzaju, formy, tematyki i metodyki przedstawionych prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań w odniesieniu do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, norm i zasad, a także praktyki w obszarach działalności zawodowej/ gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.
2. Zidentyfikowane w ramach kryterium 1, 2 i 3 nieprawidłowości wskazują na konieczność zwiększenia efektywności działań gremiów odpowiedzialnych za projektowanie i realizację programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

1. Zaleca się podniesienie efektywności wewnętrznych procedur w zakresie weryfikacji efektów uczenia się na poziomie poszczególnych zajęć w celu zapewnienia obiektywnej oceny zgromadzonej dokumentacji (dowodów) osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się pod względem:
 - oceny zgodności wykorzystanych metod weryfikacji z założeniami programu studiów;
 - oceny zgodności rodzaju, formy, tematyki i metodyki prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów związanych z danymi zajęciami oraz stawianych im wymagań z poziomem i profilem studiów oraz założonymi dla zajęć efektami uczenia się.
2. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych, które wyeliminują w przyszłości występowanie nieprawidłowości będących podstawą sformułowania zaleceń w ramach kryteriów 1, 2, 3.

5. Załączniki: